

"CROWE MNE" d.o.o

Broj 13/20

Podgorica, 27.04. 2020.god

**NOVA BANKA A.D., PODGORICA**

**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI  
31. DECEMBAR 2019. GODINE**

**SADRŽAJ**

|   | <b>Strana</b> |
|---|---------------|
| Izveštaj nezavisnog revizora  | 1-5           |
| Bilans uspjeha za godinu koja završava 31. decembra 2019. godine                                | 6             |
| Izveštaj o ukupnom sveobuhvatnom rezultatu u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine | 7             |
| Bilans stanja na dan 31. decembar 2019. godine  | 8             |
| Iskaz o promjenama na kapitalu za godinu koja završava 31. decembra 2019. godine                | 9             |
| Iskaz o tokovima gotovine za godinu koja završava 31. decembra 2019. godine                     | 10            |
| Napomene uz finansijske izvještaje za 31. decembar 2019. godine                                 | 11 – 63       |
| Izveštaj menadžmenta za 2019. godinu  |               |

## IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

## Akcionarima Nova banka AD Podgorica

**Mišljenje**

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih iskaza Nova banka AD Podgorica (u daljem tekstu: „Banka“), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2019. godine, bilans uspjeha, iskaz o ukupnom ostalom rezultatu, iskaz o promjenama na kapitalu i iskaz o novčanim tokovima za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomene, koje sadrže pregled osnovnih računovodstvenih politika i ostala objelodanjivanja (u daljem tekstu: „finansijski iskazi“).

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski iskazi istinito i objektivno prikazuju, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijsku poziciju Banke na dan 31. decembar 2019. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Crnoj Gori i propisima Centralne banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka.

**Osnove za mišljenje**

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Zakonom o reviziji Crne Gore, Zakonom o računovodstvu Crne Gore i međunarodnim standardima revizije (ISA) primjenjivim u Crnoj Gori. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odeljku izvještaja koji je naslovljen *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih iskaza*. Nezavisni smo od Banke u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih iskaza u Crnoj Gori, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima i IESBA Kodeksom.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

**Ključna revizijska pitanja**

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našem profesionalnom rasuđivanju, od najveće važnosti za reviziju finansijskih iskaza tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih iskaza kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

| Ključno revizijsko pitanje   | Odgovarajuća revizijska procedura   |
|--|---|
| <i>Umanjenje vrijednosti datih kredita i potraživanja i rezervisanja za vanbilansne stavke</i>   |   |
| Na dan 31. decembra 2019. godine, bruto vrijednost datih kredita i potraživanja iznosila je EUR 10.377 hiljada (31. decembra 2018.:EUR 12.797 hiljada), dok je ukupan iznos ispravke vrijednosti iznosio EUR 334 hiljade na dan 31. decembra 2019. godine (31. decembra 2018.: EUR 347 hiljada). | Na osnovu naše procjene rizika i poznavanja industrije, ispitali smo troškove obezvrjeđenja datih kredita i potraživanja i rezervisanja za vanbilansne stavke, i procijenili primjenjenu metodologiju, kao i korišćene pretpostavke, a u skladu sa opisom ključnog revizorskog pitanja. |

**IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)**
**Ključna revizijska pitanja (nastavak)**

| Ključno revizijsko pitanje  | Odgovarajuća revizijska procedura  |
|---|--|
| <i>Umanjenje vrijednosti datih kredita i potraživanja i rezervisanja za vanbilansne stavke</i>  |  |
| <p>Odmjeravanje troškova umanjenja vrijednosti datih kredita i potraživanja i rezervisanja za vanbilansne stavke smatra se ključnim revizorskim pitanjem, s obzirom da određivanje iznosa rezervacija za umanjenje vrijednosti zahtjeva značajnu procjenu od strane rukovodstva koja se odnosi na određivanje trenutka priznavanja umanjenja vrijednosti kao i iznosa umanjenja vrijednosti.</p> <p>Najznačajnija rasudjivanja se odnose na:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Pretpostavke koje se koriste u modelima očekivanog kreditnog gubitka za procjenu kreditnog rizika vezanog za izloženost i očekivane buduće novčane tokove klijenta.</li> <li>• Pravovremena identifikacija izloženosti sa značajnim povećanjem izloženosti kreditnom riziku i kreditnom obezvrjeđenju.</li> <li>• Vrednovanje kolaterala i pretpostavke budućih novčanih tokova na pojedinačno procjenjene izloženosti po kreditima.</li> </ul> <p>Rukovodstvo je objelodanilo dodatne informacije o troškovima umanjenja vrijednosti datih kredita i potraživanja i rezervisanja za vanbilansne stavke u napomenama 3.8, 4.2, 10, 13 i 18 uz finansijske iskaze.</p> | <p>Naše testiranje je obuhvatilo sljedeće elemente:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Procjena ključnih kontrola nad pretpostavkama koje se koriste u modelima očekivanog kreditnog gubitka za procjenu kreditnog rizika vezanog za izloženost i očekivane buduće novčane tokove klijenta.</li> <li>• Prikupljanje i detaljno testiranje dokaza koji potkrepljuju pretpostavke korišćene u modelima očekivanog kreditnog gubitka koji su primjenjeni u alokaciji faza (eng. stage), pretpostavke koje se primjenjuju da bi se dobila dvanaestomjesečna i cjeloživotna vjerovatnoća neispunjavanja obaveza (PD) i metode primjenjene za dobijanje vjerovatnoće gubitaka po osnovu nemogućnosti naplate potraživanja.</li> <li>• Procjena ključnih kontrola nad pravovremenom identifikacijom izloženosti sa značajnim povećanjem kreditnog rizika i blagovremenom identifikacijom izloženosti umanjenih vrijednosti kredita.</li> <li>• Prikupljanje i detaljno testiranje dokaza o blagovremenoj identifikaciji izloženosti sa značajnim povećanjem kreditnog rizika i blagovremenom identifikacijom izloženosti po osnovu obezvrjeđenja kredita.</li> <li>• Prikupljanje i detaljno testiranje dokaza koji podržavaju odgovarajuće određivanje pretpostavki za troškove obezvrjeđenja datih kredita i potraživanja, uključujući vrednovanje kolaterala i pretpostavke budućih novčanih tokova na pojedinačno procjenjene izloženosti umanjene vrijednosti kredita.</li> <li>• Procjena ključnih kretanja portfolija visokog rizika iz prethodnog perioda u odnosu na industrijske standarde i istorijske podatke.</li> <li>• Evaluacija primjenjenih metodologija korišćenjem našeg znanja i iskustva u industriji.</li> <li>• Uključili smo naše IT stručnjake i stručnjake za kreditni rizik u oblastima koje su zahtijevale specifičnu ekspertizu.</li> <li>• Procjenu tačnosti i potpunosti objelodanjivanja u finansijskim iskazima.</li> </ul> |

**IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)*****Ostala pitanja***

Finansijski iskazi Banke na dan i za godinu završenu 31. decembra 2018. godine su bili predmet revizije drugog revizora, koji je u svom izvještaju od 27. maja 2019. godine, izrazio pozitivno mišljenje na ove finansijske iskaze.

***Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske iskaze***

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju ovih finansijskih iskaza u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore i propisima Centralne banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka, kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim za pripremu finansijskih iskaza koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed prevare ili greške.

Prilikom sastavljanja finansijskih iskaza, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Banke da nastavi da posluje u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, ukoliko je potrebno, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Banku ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim navedene. Lica odgovorna za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

***Odgovornost revizora za reviziju finansijskih iskaza***

Naš cilj je sticanje uvjerenja u razumnoj mjeri o tome da finansijski iskazi, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed prevare ili greške, i izdavanje izvještaja revizora koji sadrži naše mišljenje.

Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjerenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Zakonom o reviziji Crne Gore, Zakonom o računovodstvu Crne Gore i međunarodnim standardima revizije primjenjivim u Crnoj Gori, uvijek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usljed prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih finansijskih iskaza.

Tokom obavljanja revizije u skladu sa Zakonom o reviziji Crne Gore, Zakonom o računovodstvu Crne Gore i međunarodnim standardima revizije primjenjivim u Crnoj Gori, mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Takođe:

- Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim iskazima, nastalih usljed prevare ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat prevare je veći nego za pogrešne iskaze nastale usljed greške, zato što prevara može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola Banke.
- Vršimo ocjenu primjenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.

**IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)*****Odgovornost revizora za reviziju finansijskih iskaza (nastavak)***

- Donosimo zaključak o prikladnosti primjene načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na povezanu objelodanjivanja u finansijskim iskazima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posljedicu da imaju da Banka prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih iskaza, uključujući objelodanjivanja, i da li su u finansijskim iskazima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Mi komuniciramo sa licima ovlaštenim za upravljanje u vezi sa, između ostalog, planiranim obimom i vremenom revizije i značajnim nalazima revizije, uključujući i značajne nedostatke u internim kontrolama koje identifikujemo tokom naše revizije. Takođe, obezbeđujemo licima ovlaštenim za upravljanje izjavu da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtjeva u vezi sa nezavisnošću i da ćemo im saopštiti sve odnose i ostala pitanja za koja se u razumnoj mjeri može očekivati da se odražavaju na našu nezavisnost, i gdje je to primjenjivo, odgovarajuće mjere zaštite.

Od pitanja saopštenih licima ovlaštenim za upravljanje, određujemo ona pitanja koja su bila od najvećeg značaja u reviziji finansijskih iskaza tekućeg perioda i shodno tome, predstavljaju ključna pitanja revizije. Mi opisujemo ova pitanja u našem izvještaju revizora, osim ukoliko zakon ili regulativa isključuje javno objelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izvještaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posljedice budu veće nego koristi od takve komunikacije.

**IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)*****Izveštaj o drugim zakonskim i regulatornim zahtjevima***

Rukovodstvo Banke je odgovorno za sastavljanje i objavljivanje godišnjeg izvještaja menadžmenta.

Naše mišljenje o finansijskim iskazima ne obuhvata godišnji izvještaj menadžmenta i osim u onoj mjeri u kojoj je izričito navedeno u našem izvještaju, ne izražavamo bilo koji oblik zaključka s izražavanjem uvjerenja o njima.

U vezi sa revizijom finansijskih iskaza naša odgovornost je da pročitamo godišnji izvještaj menadžmenta i tako razmotrimo da li je godišnji izvještaj menadžmenta materijalno nekonzistentan sa finansijskim iskazima ili sa našim znanjem stečenim tokom revizije ili se na drugačiji način čini da su materijalno pogrešno prikazani.

U skladu sa zahtjevima Zakona o računovodstvu u Crnoj Gori razmotrili smo da li je godišnji izvještaj menadžmenta sastavljen u skladu sa članom 11, 12, 13 i 14 ovog Zakona.

Isključivo na osnovu rada obavljenog tokom revizije finansijskih iskaza i procedura navedenih gore, po našem mišljenju:

- Informacije prezentirane u godišnjem izvještaju menadžmenta za finansijsku godinu za koju su pripremljeni finansijski iskazi su konzistentne sa finansijskim iskazima;
- Godišnji izvještaj menadžmenta je sastavljen u skladu sa članom 11, 12, 13, i 14. Zakona o računovodstvu u Crnoj Gori.

Dodatno, u svjetlu znanja i razumijevanja Banke i njenog okruženja dobijenog tokom revizije, od nas se zahtijeva da izvijestimo da li su identifikovani materijalno značajno pogrešni prikazi u godišnjem izvještaju menadžmenta. U tom smislu nemamo ništa da izvijestimo.

Partner u angažovanju na reviziji na osnovu kog je sastavljen ovaj izveštaj nezavisnog revizora je Đorđe Dimić.

Crowe MNE d.o.o. Podgorica



Đorđe Dimić, Ovlašćeni revizor

27. april 2020. godine

(Licenca broj 072 izdata 9. marta 2017. godine)



**NOVA BANKA A.D., PODGORICA****BILANS USPJEHA ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2019. GODINE**

| <b>U hiljadama EUR</b>  | <b>Napomena</b> | <b>2019.</b>   | <b>2018.</b>   |
|---|-----------------|----------------|----------------|
| Prihodi od kamata i slični prihodi  | 3.1, 5.1        | 896            | 822            |
| Prihodi od kamata na obezvrjeđene plasmane  | 3.1, 5.1        | 20             | 5              |
| Rashodi kamata i slični rashodi   | 3.1, 5.2        | (172)          | (126)          |
| <b>NETO PRIHODI OD KAMATA</b>   |                 | <b>744</b>     | <b>701</b>     |
| Prihodi od naknada i provizija  | 3.1, 6.1        | 201            | 87             |
| Rashodi od naknada i provizija  | 3.1, 6.2        | (282)          | (218)          |
| <b>NETO RASHODI OD NAKNADA</b>  |                 | <b>(81)</b>    | <b>(131)</b>   |
| Neto dobici od kursnih razlika  |                 | 3              | 5              |
| Troškovi zaposlenih   | 7               | (1.123)        | (1.055)        |
| Opšti i administrativni troškovi  | 8               | (720)          | (764)          |
| Troškovi amortizacije   | 9               | (249)          | (257)          |
| Ostal rashodi   |                 | (3)            | (1)            |
| Neto prihodi/rashodi po osnovu obezvrjeđenja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha | 3.8, 10         | (33)           | (312)          |
| <b>OPERATIVNI GUBITAK</b>   |                 | <b>(1.463)</b> | <b>(1.814)</b> |
| Porez na dobit  | 3.4, 11.1       | 10             | 6              |
| <b>NETO GUBITAK</b>   |                 | <b>(1.453)</b> | <b>(1.808)</b> |

Napomene čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 31. mart 2020. godine

Odobreno od strane i potpisano u ime Nove banke A.D., Podgorica:

Đorđe Lukić  
Izvršni direktorEnesa Bekteši  
Direktor sektora računovodstva i finansijskog  
kontrolinga



**IZVJEŠTAJ O UKUPNOM SVEOBUH VATNOM REZULTATU**  
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine  
(Iznosi u hiljadama EUR)

|   | Napomena | <u>2019.</u>   | <u>2018.</u>   |
|---|----------|----------------|----------------|
| <b>Neto gubitak</b>   |          | <b>(1.453)</b> | <b>(1.808)</b> |
| <b>Ukupni sveobuhvatni rezultat</b>   |          |                |                |
| Nerealizovani neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju, prije oporezivanja |          | -              | -              |
| Aktuarski dobitak / (gubitak) po osnovu dugoročnih naknada zaposlenima                                  |          | -              | -              |
| Porez na prihod po osnovu stavki ukupnog ostalog rezultata  |          | -              | -              |
| <b>Ukupan sveobuhvatni rezultat za tekuću godinu</b>  |          | <b>(1.453)</b> | <b>(1.808)</b> |
| <b>UKUPAN SVEOBUH VATNI REZULTAT</b>  |          | <b>(1.453)</b> | <b>(1.808)</b> |

Napomene čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 31. mart 2020. godine

Odobreno od strane i potpisano u ime Nove banke A.D., Podgorica:

Đorđe Lukić  
Izvršni direktor



Enesa Bekleš  
Direktor sektora računovodstva i finansijskog kontrolinga


## BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2019. GODINE

| U hiljadama EUR  | Napomena      | 31. decembra<br>2019. | 31. decembra<br>2018. |
|--|---------------|-----------------------|-----------------------|
| <b>SREDSTVA</b>  |               |                       |                       |
| Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka                 | 3.6, 12       | 9.533                 | 7.951                 |
| <b>Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti</b>                 |               | <b>15.455</b>         | <b>17.159</b>         |
| Kredit i potraživanja od banaka  | 3.6, 13.1     | 3.401                 | 2.695                 |
| Kredit i potraživanja od klijenata                                       | 3.7, 13.2     | 10.043                | 12.450                |
| Hartije od vrijednosti   | 3.7, 13.3     | 2.001                 | 2.004                 |
| Ostala finansijska sredstva  |               | 10                    | 10                    |
| Nekretnine, postrojenja i oprema   | 3.9, 3.10, 14 | 217                   | 332                   |
| Nematerijalna sredstva   | 3.9, 3.10, 15 | 237                   | 369                   |
| Ostala sredstva  | 16            | 94                    | 99                    |
| <b>UKUPNA SREDSTVA</b>   |               | <b>25.536</b>         | <b>25.910</b>         |
| <b>OBAVEZE</b>   |               |                       |                       |
| <b>Finansijske obaveze koje se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti</b> |               | <b>19.364</b>         | <b>18.330</b>         |
| Depoziti klijenata   | 17.1          | 18.885                | 18.272                |
| Kredit klijenata koji nijesu banke                                       | 17.2          | 479                   | 58                    |
| Rezerve  | 18            | 147                   | 79                    |
| Odložene poreske obaveze   | 11.2          | 2                     | 12                    |
| Ostale obaveze   | 19            | 167                   | 180                   |
| <b>UKUPNE OBAVEZE</b>  |               | <b>19.680</b>         | <b>18.601</b>         |
| <b>KAPITAL</b>   |               |                       |                       |
| Akcijski kapital   | 20            | 11.980                | 11.980                |
| Akumulirani gubitak  |               | (4.671)               | (2.863)               |
| Gubitak tekuće godine  |               | (1.453)               | (1.808)               |
| <b>UKUPAN KAPITAL</b>  |               | <b>5.856</b>          | <b>7.309</b>          |
| <b>UKUPNI KAPITAL I OBAVEZE</b>  |               | <b>25.536</b>         | <b>25.910</b>         |
| <b>VANBILANSNA EVIDENCIJA</b>  | 22            | <b>19.579</b>         | <b>18.235</b>         |


Napomene čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 31. mart 2020. godine

Odobreno od strane i potpisano u ime Nove banke A.D., Podgorica:



Đorđe Lukić  
Izvršni direktor

Enesa Bekmeši  
Direktor sektora računovodstva i finansijskog  
kontrolinga

## ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2019. GODINE

| U hiljadama EUR                                      | Aksijski kapital | Akumulirani gubitak | UKUPNO       |
|--|------------------|---------------------|--------------|
| Stanje na dan 31. decembra 2017. godine              | 11.980           | (2.792)             | 9.188        |
| Efekt prve primjene MSFI 9                           | -                | (71)                | (71)         |
| Stanje na dan 31. decembra 2017. godine - korigovano | 11.980           | (2.863)             | 9.177        |
| Gubitak tekuće godine                                | -                | (1.808)             | (1.808)      |
| <b>Stanje na dan 31. decembra 2018. godine</b>       | <b>11.980</b>    | <b>(4.671)</b>      | <b>7.309</b> |
| Gubitak tekuće godine                                | -                | (1.453)             | (1.453)      |
| <b>Stanje na dan 31. decembra 2019. godine</b>       | <b>11.980</b>    | <b>(6.124)</b>      | <b>5.856</b> |

Napomene čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 31. mart 2020. godine

Odobreno od strane i potpisano u ime Nove banke A.D., Podgorica:



Đorđe Lukić  
Izvršni direktor




Enesa Bekteši  
Direktor sektora računovodstva i finansijskog  
kontrolinga

## ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2019. GODINE

| U hiljadama EUR  | 2019.         | 2018.         |
|--|---------------|---------------|
| <b>Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti</b>                                 |               |               |
| Prilivi po osnovu kamata i slični prihodi                                      | 873           | 819           |
| Odlivi po osnovu kamata i slični rashodi                                       | (145)         | (88)          |
| Prilivi po osnovu naknada i provizija  | 201           | 81            |
| Odlivi po osnovu naknada i provizija   | (282)         | (218)         |
| Odlivi po osnovu plaćanja zaposlenim i dobavljačima                            | (1.809)       | (1.784)       |
| Povećanje / smanjenje kredita i ostale aktive                                  | 2.446         | (1.991)       |
| Prilivi po osnovu depozita i ostalih obaveza                                   | 586           | 5.106         |
| <b>Neto prilivi/(odlivi) gotovine iz poslovnih aktivnosti</b>                  | <b>1.870</b>  | <b>1.925</b>  |
| <b>Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja</b>                              |               |               |
| Kupovina nekretnina i opreme   | (2)           | (13)          |
| Kupovina nematerijalnih ulaganja   | (1)           | (54)          |
| Kupovina/dopijee državnih zapisa   | -             | -             |
| <b>Neto prilivi/(odlivi) gotovine iz aktivnosti investiranja</b>               | <b>(3)</b>    | <b>(67)</b>   |
| <b>Tokovi gotovine iz finansiranja</b>   |               |               |
| Emisija običnih akcija   | -             | -             |
| Prilivi (odlivi) od pozajmica  | 421           | (22)          |
| <b>Neto prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja</b>                        | <b>421</b>    | <b>(22)</b>   |
| <b>Efekti kursnih razlika</b>  | <b>3</b>      | <b>5</b>      |
| <b>Neto povećanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata</b>                      | <b>2.291</b>  | <b>1.841</b>  |
| <b>Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku perioda</b>                    | <b>10.658</b> | <b>8.817</b>  |
| <b>Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda (napomena 12 i 13.1)</b> | <b>12.949</b> | <b>10.658</b> |

Napomene čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 31. mart 2020. godine

Odobreno od strane i potpisano u ime Nove banke A.D., Podgorica:



Đorđe Lukić  
Izvršni direktor




Enesa Bekteš  
Direktor sektora računovodstva i finansijskog kontrolinga

**1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKE**

Nova banka A.D., Podgorica (u daljem tekstu: „Banka“) osnovana je 2016. godine izdavanjem odobrenja za rad od strane Centralne Banke Crne Gore. Na osnovu člana 44, stav 2, tačka 7 Zakona o Centralnoj banci (Sl. list CG br. 40/10, 46/10, 6/13 i 70/17) i člana 23, stav 2 Zakona o bankama (Sl. list CG br. 17/08, 44/10 i 40/11) Savjet Centralne banke Crne Gore, na sjednici održanoj 26. februara 2016. godine donio je rješenje kojim izdaje dozvolu za rad Banci.

Banka je upisana u Centralni Registar Privrednih Subjekata pod brojem 4-0009471 dana 13. aprila 2016. godine kao Azmont Banka A.D., Podgorica. Pod registracionim brojem 4-0009471/003 dana 9. septembra 2016. godine Banka je upisana u Centralni Registar Privrednih Subjekata kao Nova Banka A.D., Podgorica.

Banka je osnovana od strane kompanije Azmont Investments d.o.o., Herceg Novi, koja posluje u Crnoj Gori od 2012. godine, sa ciljem izgradnje luksuznog turističkog kompleksa „Portonovi“ u Kumboru, opština Herceg Novi.

Aktivnost Banke uključuje kreditne, depozitne i garancijske poslove, kao i poslove platnog prometa sa inostranstvom, depo poslove, usluge čuvanja u sefovima, izdavanje, obradu i evidentiranje platnih instrumenata.

Sjedište Banke je u Podgorici, ulica Marka Miljanova, br. 46.

Na dan 31. decembra 2019. godine Banku čini Centrala sa sjedištem u Podgorici i jednom filijalom na istoj adresi.

Na dan 31. decembra 2019. godine Banka ima 30 zaposlenih radnika (31. decembar 2018. godine: 33 zaposlenih).

**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA****2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja**

Banka ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore („Sl. list CG“, br. 52/2016) koji podrazumijeva primjenu Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja i odlukama Centralne banke Crne Gore koje regulišu finansijsko izvještavanje banaka.

Finansijski izvještaji Banke su pripremljeni su u skladu sa Odlukom o sadržaju, rokovima i načinu sačinjavanja i dostavljanja finansijskih izvještaja banaka („Sl. list CG“, br. 15/2012, 18/2013 i 24/2018).

Prilikom sastavljanja ovih finansijskih izvještaja Banka je primijenila politike koje su u skladu sa propisima Centralne banke Crne Gore, ali koji se u formatu prezentacije finansijskih izvještaja, razlikuju od zahtjeva MSFI i MRS primjenljivih na dan 31. decembra 2019. godine.

Zbog potencijalnih efekata koje gore navedena pitanja mogu imati na realnost i objektivnost finansijskih izvještaja Banke, priloženi finansijski izvještaji se ne mogu tretirati kao finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivala računovodstvene politike obrazložene u Napomeni 3, koje su zasnovane na računovodstvenim, bankarskim i poreskim propisima Crne Gore.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i funkcionalna i izvještajna valuta Banke je euro (EUR). Osim ako nije drugačije naznačeno, svi iznosi su navedeni u hiljadama EUR.

**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)****2.2. Korišćenje procjenjivanja**

Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza, objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Ipak, stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procjena. Najznačajnije procjene i pretpostavke su izvršene na sljedećim bilansnim pozicijama:

- Rezervisanja po kreditima i potraživanjima
- Rezervisanja za kredite i potraživanja od banaka
- Rezervisanja za vanbilansne stavke
- Korisni vijek trajanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina i opreme

Ostvareni rezultati mogu odstupati od ovih procjena.

**2.3. Kontinuitet poslovanja**

Finansijski izvještaji sa stanjem na dan 31. decembar 2019. godine i za godinu koja se završila 31. decembra 2019. godine, pripremljeni su u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.

Bilans uspjeha Banke za godinu koja se završila 31. decembra 2019. prikazuje gubitak u iznosu od EUR 1.453 hiljada, dok ukupan akumulirani gubitak na taj dan iznosi EUR 6.053 hiljada što je u skladu sa biznis planom Banke. Koeficijent adekvatnosti kapitala na dan 31. decembra 2019. godine iznosi 42,24% dok je propisani minimum 10% (napomene 4.7. i 21)).

Nakon datuma bilansa stanja, 15. januara 2020. godine, izvršena je promjena vlasnika banke čime je prenijeto učešće u vlasništvu od 100% sa prodavca Azmont Investment DOO sa sjedištem Kumbor, Herceg Novi, na kupca Adriatic Capital LLC sa sjedištem Wilmington, Delaware, Sjedinjene Američke Države. U skladu sa biznis planom prezentovanom Centralnoj Banci Crne Gore, novi vlasnik, planira povećanje profitabilnosti i pozitivan rezultat već od 2021. godine. Takođe, izvršena je dokapitalizacija banke od strane novog vlasnika već aprilu 2020 u iznosu od EUR 2.500 hiljada.

**2.4. Usaglašenost potraživanja i obaveza**

U skladu sa važećom zakonskom regulativom, Banka je izvršila usaglašavanje međusobnih potraživanja i obaveza sa povjeriocima i dužnicima Banke na dan 31.12.2019. godine.

**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA****3.1. Prihodi i rashodi po osnovu kamata i naknada*****Prihodi i rashodi po osnovu kamata***

Prihodi i rashodi kamata se iskazuju u bilansu uspjeha primjenom metode efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa predstavlja stopu koja tačno diskontuje buduće prilive i odlive tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta na:

- Bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva ili
- Amortizovanu vrijednost finansijske obaveze.

Pri obračunu efektivne kamatne stope za finansijske instrumente, izuzev za kupljena ili odobrena kreditno-obezvrijeđena sredstva, Banka pri procjeni budućih novčanih tokova uzima u obzir sve ugovorene uslove, ali ne i ECL. Za kupljena ili odobrena kreditno-obezvrijeđena finansijska sredstva, kreditno-korigovana efektivna kamatna stopa se obračunava uz uzimanje u obzir očekivanih novčanih tokova, uključujući ECL.

Pri obračunu efektivne kamatne stope uzimaju se u obzir transakcioni troškovi i sve naplaćene ili plaćene naknade, koje su dio efektivne kamatne stope. Transakcioni troškovi su inkrementalni troškovi koji se mogu direktno pripisati emitovanju ili otuđenju nekog finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Amortizovana vrijednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze predstavlja iznos po kome su finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza vrednovani u trenutku inicijalnog priznavanja umanjena za otplate glavnice i uvećana ili umanjena za kumulativnu amortizaciju, obračunatu korišćenjem efektivne kamatne stope, razlike između inicijalnog iznosa i iznosa na dospijeću, i za finansijska sredstva, korigovana za očekivani kreditni gubitak.

Bruto knjigovodstvena vrijednost finansijskog sredstva je amortizovana vrijednost finansijskog sredstva prije umanjnja za očekivani kreditni gubitak.

Efektivna kamatna stopa za finansijska sredstva i obaveze se obračunava pri inicijalnom priznavanju finansijskog sredstva ili obaveze. Pri kalkulaciji prihoda i rashoda kamata, efektivna kamatna stopa se primjenjuje na bruto knjigovodstvenu vrijednost sredstava (ukoliko sredstvo nije kreditno-obezvrijeđeno) ili amortizovanu vrijednost obaveza. Za finansijske instrumente sa promenljivom kamatnom stopom, efektivna kamatna stopa se mijenja usled periodičnih procjena tokova gotovine, kako bi refletovala tržišno kretanje kamatnih stopa.

Za finansijska sredstva koja su postala kreditno-obezvrijeđena nakon inicijalnog priznavanja, prihod od kamata se obračunava primjenom metode efektivne kamatne stope na amortizovanu vrijednost finansijskog sredstva. Ukoliko finansijsko sredstvo nije više kreditno-obezvrijeđeno, obračun prihoda od kamata se ponovo vrši na bruto bazi tj. kamata se obračunava primjenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva.

Za finansijska sredstva koja su kreditno-obezvrijeđena u trenutku inicijalnog priznavanja, prihod od kamate se obračunava primjenom kreditno-prilagođene kamatne stope na amortizovanu vrijednost finansijskog sredstva. Obračun prihoda od kamata se ne vraća na bruto osnovicu ni kada se kreditni rizik poboljša.

***Prihodi i rashodi po osnovu naknada***

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali po osnovu pružanja, odnosno korišćenja bankarskih usluga priznaju se u bilansu uspjeha u momentu nastanka, tj. u momentu kada je usluga pružena, odnosno primljena.

Prihodi i rashodi od naknada koji su sastavni dio efektivne kamatne stope na finansijsku imovinu ili obaveze se razgraničavaju i priznaju kao dio efektivne kamatne stope.

Prihodi i rashodi od naknada i provizija obuhvataju takođe naknade po osnovu izdavanja garancija i akreditiva od strane Banke, domaćih i međunarodnih plaćanja i transakcija u stranim valutama, posredničkih i drugih usluga Banke.



**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**

**3.2. Preračunavanje deviznih iznosa**

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u EUR po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promjene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u EUR po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

Neto pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti knjižene su u korist ili na teret bilansa uspjeha, kao dobiti ili gubici po osnovu kursnih razlika.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u EUR po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

**3.3. Lizing**

Zakupi gdje zakupodavac zadržava značajniji dio rizika i koristi od vlasništva klasifikuju se kao operativni zakupi. Plaćanja izvršena po osnovu operativnog zakupa iskazuju se na teret bilansa uspjeha na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja zakupa. Kada se operativni zakup okonča prije isteka perioda zakupa, sve isplate koje zahtijeva zakupodavac na ime kazne se priznaju kao trošak u periodu u kome se desio prestanak zakupa.

*MSFI 16: Lizing*

MSFI 16 koji je u primjeni počev od 1. januara 2019. godine mijenja dosadašnji standard MRS 17. MSFI 16 postavlja principe za priznavanje, mjerenje, prezentaciju i objelodanjivanje lizinga za obje ugovorne strane, tj. zakupodavca i zakupoprimca. Novi standard zahtijeva da zakupoprimac prizna većinu ugovora o lizingu kroz svoje finansijske izvještaje, na način da sredstvo koje je uzeto zakup bude kapitalizovano u knjigama zakupca, zajedno sa obavezom za odgovarajuća lizing plaćanja. Sa druge strane za zakupodavca, računovodstveni zahtjevi su u najvećoj meri zadržani iz postojećeg standarda koji reguliše zakupe (MRS 17).

Za bankarski sektor Crne Gore primjena MSFI 16 je odložena za 1. januar 2020. godine, u skladu sa saopštenjem Centralne Banke Crne Gore, broj 03-105-1/2019 od 9. januara 2019. godine.

Banka je izmjerila efekte primjene standarda na 01. januar 2020., uz izuzeće ugovora o zakupu čiji je period kraći od 12 mjeseci. U skladu sa izmijenjenim zahtjevima standard MSFI 16, u djelokrug njegove primjene uključen je samo ugovor o zakupu poslovne zgrade Banke i očekivani efekti su:

- Uticaj na bilans stanja: povećanje sredstava i obaveza u iznosu od EUR 62 hiljada,
- Uticaj kapital: negativan efekat EUR 1 hiljada.

Kvantitativna informacija u ovoj napomeni je podložna izmjenama u zavisnosti od okolnosti u trenutku primjene.

**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.4. Porezi i doprinosi****Porez na dobit***Tekući porez na dobit*

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica („Sl. list CG”, br. 80/2004, 40/2008, 86/2009, 14/2012, 61/2013 i br. 55/2016).

Iznos oporezive dobiti se utvrđuje usklađivanjem rezultata objelodanjenog u bilansu uspjeha za iznose prihoda i rashoda, na način definisan poreskim propisima. Rashod poreza na dobit se obračunava primjenom proporcionalne stope od 9% na iznos oporezive dobiti.

Kapitalni gubici mogu se prebijati sa kapitalnim dobitima ostvarenim u istoj godini. Ako se i poslije izvršenog prebijanja sa kapitalnim dobitima ostvarenim u istoj godini pojavi kapitalni gubitak, poreski obveznik može prenijeti kapitalni gubitak na račun budućih kapitalnih dobitaka u narednih pet godina.

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

*Odloženi porez na dobit*

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na datum bilansa stanja se koriste za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobit. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i poreske gubitke i kredite, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Odloženi porezi koji se odnose na ponovno odmjeravanje fer vrijednosti ulaganja raspoloživih za prodaju obračunavaju se direktno na teret ili u korist kapitala i istovremeno evidentiraju u bilansu uspjeha sa razgraničenim dobitima ili gubicima.

**Porezi, doprinosi i druge dažbine koje ne zavise od rezultata poslovanja**

Porezi, doprinosi i druge dažbine koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu i druge poreze, naknade i doprinose koji se plaćaju prema raznim republičkim i lokalnim poreskim propisima.

**3.5. Zarada po akciji**

Banka izračunava i objavljuje zaradu po akciji u skladu sa MRS 33. Osnovna zarada po akciji izračunava se dijeljenjem dobiti koja pripada akcionarima Banke sa ponderisanim prosječnim brojem redovnih akcija za period.

Banka nema druge potencijalno umanjujuće obične akcije kao što su konvertibilni dug i opcije na akcije.

**3.6. Gotovina i gotovinski ekvivalenti**

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumijevaju novčana sredstva u blagajni (EUR i devizna), novčana sredstva u trezoru (EUR i devizna), sredstva kod Centralne banke Crne Gore, uključujući i obaveznu rezervu i sredstva na računima kod drugih banaka u zemlji i inostranstvu, kao i ostala visoko likvidna finansijska aktiva sa dospijećem do tri mjeseca.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti u bilansu stanja.

**3.6.1. Obavezna rezerva**

Obračun, izdvajanje i korišćenje sredstava obavezne rezerve kod CBCG je propisano Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Centralne banke Crne Gore („Službeni list Crne Gore”, br. 40/10, 46/10, 06/13, 70/17 i 88/17) na osnovu koje se obavezna rezerva obračunava primjenom stope 7,5% na dio osnovice koju čine depoziti po viđenju i depoziti ugovoreni sa ročnošću do jedne godine, odnosno do 365 dana, 6,5% - na dio osnovice koju čine depoziti ugovoreni sa ročnošću preko jedne godine, odnosno preko 365 dana. Na depozite koji su ugovoreni sa ročnošću preko jedne godine, odnosno preko 365 dana, koji imaju klauzulu o mogućnosti razročenja u roku kraćem od jedne godine, odnosno kraćem od 365 dana, primjenjuje se stopa 7,5%.

Obračunatu obaveznu rezervu banke izdvajaju na račun obavezne rezerve u zemlji i/ili na račune Centralne banke u inostranstvu i ne mogu je izdvajati i držati u drugom obliku. Banke mogu za održavanje dnevne likvidnosti da koriste do 50% izdvojenih sredstava obavezne rezerve.

**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**

**3.7. Finansijska sredstva**

**3.7.1. Klasifikacija**

MSFI 9 se osvrće na tri glavna dijela računovodstva finansijskih instrumenata: klasifikacija i mjerenje, obezvrjeđenje i računovodstvo zaštite (hedging).

Klasifikacione kategorije u skladu sa MSFI 9 su sljedeće:

- finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanom trošku,
- finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat (FVOCI) i
- finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (FVTPL).

Banka klasifikuje finansijska sredstva kao naknadno mjerena po amortizacionom trošku, fer vrijednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat i fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i to na osnovu:

- a) poslovnog modela Banke za upravljanje finansijskom imovinom,
- b) i karakteristika ugovorenih novčanih tokova.

*Finansijska imovina koja se mjeri po amortizovanom trošku*

Finansijsku imovinu treba mjeriti po amortizovanom trošku ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- a) finansijska imovina se drži unutar poslovnog modela čiji je cilj držanje poslovne imovine radi naplate ugovorenih novčanih tokova i
- b) ugovornim uslovima se predviđa isključivo plaćanje glavnice i kamate.

Ovaj poslovni model može uključivati određeni nivo prodaje finansijskih sredstava, ali su one jako rijetke.

*Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat*

Finansijsku imovinu treba mjeriti po fer vrijednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- a) finansijska imovina se drži unutar poslovnog modela čiji je cilj postignut naplatom ugovorenih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine i
- b) ugovornim uslovima se predviđa isključivo plaćanje glavnice i kamate.

Za ovaj poslovni model čiji je cilj i naplata ugovornih novčanih tokova i prodaja finansijskih sredstava, tipično je da uključuje češće prodaje kao i prodaje veće vrijednosti u odnosu na prethodni model.

*Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha*

Finansijsku imovinu treba mjeriti po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ako se ista ne mjeri po amortizovanom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat.

Ovaj poslovni model uključuje:

- a) upravljanje sredstvima sa ciljem ostvarenja novčanog toka od prodaje;
- b) upravljanje portfoliom, čije performanse se ocjenjuju na bazi procjene fer vrijednosti;
- c) portfolio koji ispunjava uslov da se drži radi prodaje.

Banka radi reklasifikaciju finansijske imovine kada mijenja poslovni model dok se reklasifikacija finansijskih obaveza ne vrši.

Banka je definisala svoj poslovni model kao „hold to collect“, odnosno držanje finansijskih sredstava radi naplate ugovorenih novčanih tokova. Portfolio Banke se posmatra u cjelini, s obzirom na veličinu, uz činjenicu da je poslovni model Banke isti za cijeli portfolio. Preklasifikacija finansijskih sredstava po MSFI 9 zahtijeva se samo kada entitet mijenja svoj poslovni model za upravljanje finansijskim sredstvima i nije dozvoljena za finansijske obaveze; prema tome, očekuje se da će reklasifikacija biti vrlo rijetka. Na području klasifikacije i mjerenja, Banka nije utvrdila značajan rizik da bi dio svog kreditnog portfelja morala da mjeri po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, s obzirom na ugovorne karakteristike novčanog toka finansijskih instrumenata u portfelju Banke (SPPI test).

**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.7. Finansijska sredstva (nastavak)****3.7.2. Priznavanje i odmjeravanje**

Banka priznaje finansijsko sredstvo u svojim finansijskim izvještajima onda kada postane jedna od ugovornih strana u samom instrumentu.

Pri početnom priznavanju Banka odmjerava finansijsko sredstvo po fer vrijednosti korigovanoj za nastale zavisne troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog sredstva.

U skladu sa MSFI9, finansijska sredstva se naknadno vrjednuju po amortizovanoj vrijednosti ili po fer vrijednosti. U slučaju odmjeravanja po fer vrijednosti, dobiti i gubici se u cjelosti priznaju u bilansu uspjeha (fer vrijednost kroz bilans uspjeha) ili se priznaju u ostalom sveobuhvatnom rezultatu (fer vrijednost kroz ostali ukupni rezultat).

Cijena transakcije - tj. fer vrijednost nadoknade date ili primljene za finansijski instrument - obično predstavlja najbolji dokaz o fer vrijednosti finansijskog instrumenta prilikom inicijalnog priznavanja. Međutim, mogu postojati slučajevi u kojima Banka može utvrditi da je fer vrednost pri inicijalnom priznavanju drugačija od cijene transakcije. U tom slučaju, Banka u momentu inicijalnog priznavanja priznaje dobitak ili gubitak kao razliku između fer vrijednosti prilikom početnog priznavanja i cijene transakcije.

*Naknadno mjerenje*

Sredstva klasifikovana u aktivu koja se mjeri po amortizovanoj vrijednosti

Amortizovana vrijednost predstavlja iznos po kome se finansijsko sredstvo odmjerava prilikom početnog priznavanja uz uvećanje ili umanjene kumulirane amortizacije primjenom metoda efektivne kamatne stope za sve razlike između početnog iznosa i iznosa pri dospjeću, umanjene za sve isplate i korekcije po osnovu obračunatih očekivanih kreditnih gubitaka. Gubici koji proizilaze iz obezvrjeđenja priznati su u bilansu uspjeha.

Inicijalna efektivna kamatna stopa za potrebe MSFI9, predstavlja stopu koja tačno diskontuje procijenjene buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog sredstva ili finansijske obaveze na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva ili na amortizovanu vrijednost finansijske obaveze.

Sredstva klasifikovana u aktivu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostali rezultat

Za imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostali rezultat, prihod od kamate, očekivani kreditni gubici i dobiti odnosno gubici po osnovu kursnih razlika se priznaju kroz račun dobitka/gubitka. Ostali dobiti odnosno gubici koji se odnose na ponovno mjerenje instrumenta na fer vrijednost, priznaju se u ostali sveobuhvatni rezultat. U trenutku prestanka priznavanja kumulativni dobitak/gubitak priznat u ostalom rezultatu se reklasifikuje sa kapitala na račun dobitka odnosno gubitka.

Instrumete kapitala koji se ne drže radi trgovanja, Banka može inicijalno neopozivo klasifikovati u imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostali rezultat. Za ove finansijske instrumente dividenda se priznaje kroz bilansu uspjeha, dok se svi ostali dobiti/gubici priznaju kroz ostali rezultat. U trenutku prestanka priznavanja, iznosi priznati na ostalom rezultatu po osnovu instrumenta se ne reklasifikuju na bilans uspjeha.

Sredstva klasifikovana u aktivu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Ako se finansijski instrument mjeri po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha nakon početnog priznavanja, razlika između knjigovodstvene vrijednosti i fer vrijednosti, ako postoji, odmah se priznaje kroz račun dobitka ili gubitka.

**3.7.3. Prestanak priznavanja**

Priznavanje finansijskog sredstva prestaje po isteku prava na novčani priliv od finansijskog sredstva, odnosno kada Banka prenese sve rizike i koristi od vlasništva nad sredstvima.

Priznavanje finansijske obaveze prestaje kada je obaveza ispunjena tj. kada je dug isplaćen, storniran ili istekao. Priznavanje knjigovodstvene vrijednosti finansijske obaveze isknjižene na osnovu konverzije duga u kapital prestaje emitovanjem akcijskog kapitala u vrijednosti ekvivalentnoj tržišnoj vrijednosti akcija Banke na cmogorskoj berzi.

**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.8. Rezervisanja i obezvrjeđenje vrijednosti nenaplativih potraživanja*****Obračun obezvrjeđenja finansijskih sredstava i rezervisanja za vanbilansne stavke***

U skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list CG“, br. 22/12, 55/12, 57/13, 44/17, 82/17, 86/18 i 42/19), Banka je dužna da za bilansne i vanbilansne stavke po osnovu kojih je izložena kreditnom riziku, najmanje jednom kvartalno, vrši procjenu obezvrjeđenja (za stavke bilansne aktive), odnosno procjenu vjerovatnog gubitka (za vanbilansne stavke). Stavke aktive po osnovu kojih je Banka izložena kreditnom riziku čine krediti, pozajmice, kamate, naknade, depoziti kod banaka i avansi i druge stavke bilansne aktive kod kojih je Banka izložena riziku neispunjenja obaveze dužnika, kao i vanbilansne izloženosti: izdate garancije, date kreditne obliagacije, ostala jemstva, otvoreni akreditivi, kao i druge vanbilansne stavke koje predstavljaju potencijalne obaveze Banke. Takođe, Banka je dužna da utvrdi internu metodologiju za klasifikaciju, mjerenje i umanjenje vrijednosti aktive u skladu sa Međunarodnim standardom finansijskog izvještavanja 9 (MSFI 9).

Za svrhe procjene obezvrjeđenja za stavke bilansne aktive, odnosno procjenu vjerovatnog gubitka za vanbilansne stavke, Banka je usvojila Metodologiju za obračun ispravke vrijednosti u skladu sa IFRS 9. Metodologija je usklađena sa Smjernicama Centralne banke u vezi sa korišćenjem očekivanog modela kreditnih gubitaka. Budući da Banka nema odgovarajuću vremensku seriju svojih podataka (najmanje pet godina) u skladu sa Smjernicama CBCG može koristiti spoljne podatke ili kombinaciju svojih i spoljnih podataka. Polazna osnova u Metodologiji su istorijske migracione matrice na nivou cijelog bankarskog sektora Crne Gore (objavljenih od strane CBCG). Matrice se odnose na cijeli portfolio, a PD-evi (probability of default) se obračunavaju posmatrajući godišnje migracije klijenata iz rejting kategorija A, B1, B2 u kategoriju default-a (po broju) za period od 31. januara 2014. godine do 31. decembra 2018. godine.

Kod početnog priznavanja finansijskih instrumenata priznaje se obezvrjeđenje u iznosu koji je jednak očekivanim dvanaestomjesečnim kreditnim gubicima (finansijska sredstva u nivou 1).

Ukupni očekivani gubitak će se priznati za sve instrumente čiji se kreditni rizik povećao nakon početnog priznavanja. Dakle, obezvrjeđenje se priznaje u iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima tokom živornog vijeka, ukoliko je kreditni rizik za taj finansijski instrument značajno porastao od početnog priznavanja ili postoji identifikovan objektivan dokaz obezvrjeđenja (finansijska sredstva u nivou 2 i 3).

Na osnovu procjene kreditnog rizika, svi instrumenti se klasifikuju u:

Nivo 1: Nema značajnih promjena kreditnog rizika od datuma inicijalnog priznavanja sredstva (obračunavaju se očekivani kreditni gubici u narednih 12 mjeseci)

Nivo 2: Značajna promjena kreditnog rizika od momenta odobravanja kredita (obračunavaju se očekivani kreditni gubici u periodu vijeka trajanja),

Nivo 3: Obezvrjeđena sredstva (problematici klijenti, obračunavaju se očekivani kreditni gubici u periodu vijeka trajanja).

Za potrebe analize, Banka je identifikovala niz kriterijuma koje koristi za potrebe procjene i koje koristi radi poređenja sa stanjem u momentu inicijalnog priznavanja finansijskog instrumenta u skladu sa MSFI 9 i ovom Metodologijom. Identifikacija jednog ili više od navedenih indikatora može ukazivati da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika:

- Kretanja u internom rejtingu - Klasifikovanje klijenta u sledeću, goru klasifikacionu kategoriju u skladu sa Odlukom CBCG.
- Urednost u izmirenju obaveza - Materijalno značajno kašnjenje od 30 i više dana
- Restrukturiranje usled finansijskih poteškoća, ukoliko je dužnik u kašnjenju od 30 do 60 dana.
- Blokada računa od strane Banke ili drugih povjerilaca duže od 30 dana
- Ponašanje dužnika i drugo - Intervencija po izdatoj garanciji ili drugim vanbilansnim izloženostima, nedostavljanje ugovorenih instrumenata obezbeđenja u rokovima u skladu sa ugovorima.

Banka je identifikovala i listu indikatora sa ciljem identifikovanja nekvalitetne aktive:

- Klasifikacija klijenta u C, D i E klasifikacionu kategoriju
- Materijalno značajno kašnjenje od 90 i više dana
- Blokada računa od strane Banke ili drugih povjerilaca duže od 90 dana u kontinuitetu ukoliko je dužnik u kašnjenju 30 i više dana;
- Restrukturiranje usled finansijskih poteškoća, ukoliko je dužnik u kašnjenju duže od 60 dana;
- Jednostrani raskid ugovora od strane Banke
- Brisanje dužnika iz CRPS
- Oznaka u stečaju ili likvidaciji iz CRPS

**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.8. Rezervisanja i obezvrjeđenje vrijednosti nenaplativih potraživanja (nastavak)*****Obračun obezvrjeđenja finansijskih sredstava i rezervisanja za vanbilansne stavke (nastavak)***

Procjena obračuna ispravke vrijednosti u skladu sa Metodologijom za izloženosti koje se nalaze u nivou 3 se vrši za:

- sve izloženosti sa identifikovanim statusom neizmirenja obaveza, tj. statusom default-a;
- sve finansijske instrumente koji ispunjavaju definiciju POCI u skladu sa MSFI 9;
- sve izloženosti za koje je Banka definisala individualan pristup uzimajući u obzir specifičnost konkretnog finansijskog sredstva.

Banka vrši procjenu obezvrjeđenja stavki bilanse aktive i vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki na pojedinačnoj osnovi za:

- finansijske instrumente u nivou 3, koji prelaze prag materijalnosti od EUR 50.000;
- finansijske instrumente u nivou 2, koji prelaze prag materijalnosti od EUR 50.000 za fizička i pravna lica, ukoliko Banka ima informacije o očekivanim tokovima gotovine na osnovu kojih će adekvatnije procijeniti očekivane kreditne gubitke.

Procjena obezvrjeđenja stavki bilanse aktive i vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki na pojedinačnoj osnovi vrši se na bazi više mogućih scenarija naplate prilikom procjene očekivanih budućih tokova gotovine na osnovu kojih se definišu očekivani kreditni gubici.

Pri obračunavanju iznosa obezvrjeđenja stavki bilanse aktive, odnosno vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki, na pojedinačnoj osnovi Banka uzima u obzir novčane tokove iz primarnih izvora, kao i novčane tokove po osnovu realizacije kolaterala kroz nekoliko scenarija koja su primjenjiva za konkretno potraživanje. Tom prilikom, scenariji koji se uzimaju u obzir su realizacija kolaterala, restrukturiranje i reprogramiranje, stečaj, prodaja potraživanja, namirenje i sve ostalo što smatra relevantnim.

Za sve ostale izloženosti u nivou 3 primenjuje se grupni pristup u zavisnosti od broja dana u docnji.

Za dužnike koji se nalaze u docnji do 3 godine, obračun očekivanih kreditnih gubitaka vrši se poređenjem agregirane bruto knjigovodstvene vrijednosti svih instrumenata u okviru određene grupe sa ponderisanim prosjekom realizovane vrijednosti dobijene iz narednih scenarija:

- sa vjerovatnoćom od 85% scenario naplate iz svih raspoloživih kolaterala diskontovanjem prosječnom ponderisanom inicijalnom efektivnom kamatnom stopom, kao i uzimanjem u obzir naplate mimo sredstava obezbeđenja na preostali iznos (1-LGD unsecured)
- sa vjerovatnoćom od 10% scenario namirenja u iznosu od 5% bruto knjigovodstvene vrijednosti
- sa vjerovatnoćom od 5% scenario prodaje potraživanja po 2% bruto knjigovodstvene vrijednosti.

Za dužnike koji se nalaze u docnji preko 3 godine, obračun očekivanih kreditnih gubitaka vrši se poređenjem agregirane bruto knjigovodstvene vrijednosti svih instrumenata u okviru određene grupe sa ponderisanim prosjekom realizovane vrijednosti dobijene iz narednih scenarija:

- sa vjerovatnoćom od 85% scenario naplate iz svih raspoloživih kolaterala
- sa vjerovatnoćom od 10% scenario namirenja u iznosu od 5% bruto knjigovodstvene vrijednosti
- sa vjerovatnoćom od 5% scenario prodaje potraživanja po 2% bruto knjigovodstvene vrijednosti.

Banka na kvartalnom nivou obračunava obezvrjeđenje u skladu sa Metodologijom za obračun ispravke vrijednosti u skladu sa IFRS 9 u iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima tokom životnog vijeka, ako je finansijski instrument u nivou 2 ili 3, odnosno po iznosu koji je jednak očekivanim dvanaestomjesečnim kreditnim gubicima za sve finansijske instrumente u nivou 1.

Banka obračunati iznos obezvrjeđenja stavki bilansne aktive knjigovodstveno evidentira na teret rashoda, a u korist obezvrjeđenja tih stavki aktive. Obračunati iznos vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki Banka knjigovodstveno evidentira na teret rashoda, a u korist rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama.

U skladu sa Odlukom Centralne banke Crne Gore o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list RCG“, br. 22/12, 55/12, 57/13, 44/17, 82/17, 86/18 i i 42/19) Banka je dužna da na mjesečnom nivou vrši klasifikaciju stavki bilansne aktive i vanbilansnih stavki po kojima je izložena kreditnom riziku i da obračunava rezervacije za procijenjene gubitke. Odlukom su definisani kriterijumi za klasifikaciju stavki aktive i vanbilansa, kao i način utvrđivanja rezervacija za potencijalne gubitke.

## 3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

## 3.8. Rezervisanja i obezvrjeđenje vrijednosti nenaplativih potraživanja (nastavak)

**Obračun rezervacija za potencijalne gubitke**

U skladu sa navedenom Odlukom, krediti i druga aktiva izložena riziku klasifikuju se u sljedeće kategorije:

- kategorija A (dobra aktiva) – u koju se klasifikuju stavke za koje se procjenjuje da će u skladu sa ugovorom biti u cjelosti naplaćene;
- kategorija B (aktiva sa posebnom napomenom) sa podgrupama B1 i B2, u koje se klasifikuju stavke za koje postoji niska vjerovatnoća ostvarivanja gubitka, ali koje zahtijevaju posebnu pažnju, jer bi potencijalni rizik ukoliko ne bi bio adekvatno praćen, mogao da dovede do slabijih perspektiva u pogledu naplate;
- kategorija C (substandardna aktiva) – sa podgrupama C1 i C2 za koje postoji visoka vjerovatnoća ostvarivanja gubitka, zbog jasno utvrđenih slabosti koje ugrožavaju naplatu;
- kategorija D (sumnjiva aktiva) – u koju se klasifikuju stavke za koje je naplata u cjelosti, imajući u vidu kreditnu sposobnost zajmoprimca, vrijednost i mogućnost realizacije sredstava obezbjeđenja, malo vjerovatna;
- kategorija E (gubitak) – u koju se klasifikuju stavke koje će biti u potpunosti nenaplative, ili će biti naplative u neznatnom iznosu.

Na osnovu klasifikacije stavki bilansne aktive i vanbilansne stavke, na mjesečnom nivou, Banka obračunava rezervacije za potencijalne gubitke, primjenom procenata iz sljedeće tabele:

| Kategorija<br>Rizika | Na dan 31. decembra 2019. godine |                   | Na dan 31. decembra 2018. godine |                   |
|----------------------|----------------------------------|-------------------|----------------------------------|-------------------|
|                      | %<br>Rezervisanja                | Dani<br>kašnjenja | %<br>Rezervisanja                | Dani<br>kašnjenja |
| A                    | 0,5                              | <30               | -                                | <30               |
| B1                   | 2                                | 31-60             | 2                                | 31-60             |
| B2                   | 7                                | 61-90             | 7                                | 61-90             |
| C1                   | 20                               | 91-150            | 20                               | 91-150            |
| C2                   | 40                               | 151-270           | 40                               | 151-270           |
| D                    | 70                               | 271-365           | 70                               | 271-365           |
| E                    | 100                              | >365              | 100                              | >365              |

Banka je dužna da utvrđuje razliku između iznosa rezervacija za potencijalne gubitke, obračunatog u skladu sa gore navedenom tabelom i zbira iznosa obezvrjeđenja za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke, izračunatog u skladu sa odredbama Odluke kojima se propisuje način vrednovanja stavki aktive primjenom MSFI 9.

Pozitivna razlika između obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa obezvrjeđenja za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke, predstavlja potrebne rezerve za procijenjene gubitke.



**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.9. Nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna ulaganja***Nekretnine, postrojenja i oprema*

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti i obezvrjeđenje. Nabavna vrijednost uključuje izdatke direktno pripisive nabavljenom sredstvu.

Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za zavisne troškove po osnovu nabavke i troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Amortizacija se ravnomjerno obračunava na nabavnu vrijednost sredstava, s ciljem da se u potpunosti otpiše u toku njihovog korisnog vijeka trajanja. Obračun amortizacije počinje kada se sredstva stave u upotrebu.

|                          | <u>Stopa u %</u> |
|--------------------------|------------------|
| Nekretnine               | 3,3              |
| Kompjuterska oprema      | 20,0             |
| Namještaj i druga oprema | 15,0             |
| Klimatizacioni sistem    | 10,0             |
| Vozila                   | 15,0             |

Period amortizacije počinje od prvog u mjesecu nakon mjeseca u kome su sredstva raspoloživa za upotrebu. Dobici i gubici po osnovu otuđenja sredstva utvrđuju se kao razlika između novčanog priliva i knjigovodstvene vrijednosti i iskazuju se u bilansu uspjeha u okviru 'Ostalih prihoda/(rashoda)'.

*Nematerijalna ulaganja*

Nematerijalna ulaganja se iskazuju po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i obezvrjeđenje. Amortizacija se priznaje u bilansu uspjeha proporcionalnom metodom tokom procijenjenog korisnog vijeka.

|                        | <u>Stopa u %</u> |
|------------------------|------------------|
| Nematerijalna ulaganja | 20,0-30,0        |

**3.10. Obezvrjeđenje materijalne i nematerijalne imovine**

Na dan bilansa stanja, rukovodstvo Banke analizira vrijednosti po kojima je prikazana nematerijalna i materijalna imovina Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvrijeđeno, nadoknativ iznos te imovine se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvrjeđenja. Ukoliko je nadoknativni iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrijednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrijednosti.

Gubitak po osnovu obezvrjeđenja vrijednosti imovine priznaje se kao rashod tekućeg perioda i iskazuje se u okviru ostalih poslovnih rashoda. Ako naknadno dođe do situacije da gubitak zbog obezvrjeđenja priznat u ranijim godinama ne postoji ili se smanjio, vrijednost sredstva se povećava do revidirane procjene o njegovoj naknativnoj vrijednosti, ali tako da povećana vrijednost po kojoj se sredstvo vodi ne bude veća od vrijednosti po kojoj bi se sredstvo vodilo da nije bio u prethodnim godinama priznat utvrđeni gubitak zbog obezvrjeđivanja sredstava.

**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.11. Rezervisanja**

Rezervisanja se priznaju kada Banka ima važeću zakonsku ili izvedenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja, kada je u većoj mjeri vjerovatno da će za podmirenje obaveze biti potreban odliv sredstava i kada se iznos obaveza može pouzdano procijeniti.

Rezervisanja se odmjeravaju po sadašnjoj vrijednosti izdataka potrebnih za izmirenje obaveza.

Rezervisanja se revidiraju na datum svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procjenu. Ukoliko više nije vjerovatno da će odliv sredstava koji generišu ekonomske koristi biti potreban za izmirenje date obaveze, rezervisanje se ukida u korist bilansa uspjeha.

**3.12. Naknade zaposlenima****Doprinosi kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih**

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Banka je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Banka je, takođe, obavezna da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se evidentiraju na teret rashoda perioda na koji se odnose.

**Obaveze po osnovu otpremnina ili drugih dugoročnih naknada zaposlenima**

U skladu sa Opštim kolektivnim ugovorom ("SI. List CG" br. 14/14), Banka je u obavezi da prilikom odlaska u penziju zaposlenom isplati otpremninu u visini 3 minimalne neto zarade. Pravo na navedenu naknadu je obično uslovljeno preostaloj dobi zaposlenog u radu do penzionisanja i/ili završetku minimalnog perioda rada. Očekivani troškovi tih naknada su nastali u periodu od zapošljavanja.

U finansijskim izvještajima Banke na dan 31. decembra 2019. godine izvršeno je rezervisanje za otpremnine na osnovu procijenjene sadašnje vrijednosti sredstava za otpremnine zaposlenima za odlazak u penziju nakon ispunjenja uslova.

**3.13. Finansijske obaveze**

Finansijske obaveze se inicijalno priznaju po fer vrijednosti umanjenoj za nastale troškove transakcije. Finansijske obaveze se naknadno iskazuju po amortizovanoj vrednosti primenom metode efektivne kamatne stope. Razlika između ostvarenog priliva (umanjenoj za troškove transakcije) i vrijednosti otplata, priznaje se u bilansu uspjeha u periodu korišćenja kredita primenom metode efektivne kamatne stope.

**3.14. Finansijske garancije**

U redovnom poslovanju, Banka daje finansijske garancije, koje se sastoje od garancija, činidbenih garancija i mjenica. Finansijske garancije početno se priznaju u finansijskim izvještajima po fer vrijednosti, sa primljenom naknadom. Naknadno vrjednovanje obaveze banke, po svakoj garanciji vrši se po većoj od amortizovane naknade i najbolje procjene troška potrebnog za izmirenje obaveze koja može nastati kao rezultat date garancije.

Svako povećanje obaveze po osnovu finansijskih garancija se prenosi u bilans uspjeha. Primljena naknada je priznata u bilansu uspjeha po pravolinijskoj metodi, tokom čitavog perioda za koji je data garancija.

**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.15. Pravična (fer) vrijednost**

Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Određivanje fer vrijednosti finansijske imovine i obaveza za koje ne postoji uočljiva tržišna cijena zahtjeva korišćenje različitih tehnika vrjednovanja. Za finansijske instrumente kojima se ne trguje često i koji imaju nisku cjenovnu transparentnost, fer vrijednost je manje objektivna i zahtijeva određene stepene varijacije u procjenjivanju koji zavise od likvidnosti, koncentracije, neizvjesnosti tržišnih faktora, cjenovnih pretpostavki i ostalih rizika koji utiču na određeni instrument.

Po procjeni rukovodstva Banke, knjigovodstvena vrijednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza objelodanjenih u finansijskim izvještajima aproksimira fer vrijednost na dan bilansa, usljed toga što su finansijska sredstva i finansijske obaveze nastale nakon počeka rada Banke sto predstavlja relativno kratak period.

**4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI****4.1. Upravljanje rizicima**

Banka je u svom poslovanju najviše izložena kreditom riziku i time je najveći fokus dat na upravljanju i kontinuiranom razvoju i unaprjeđenju upravljanja kreditnim rizikom, ali ne zanemaruje se uticaj drugih rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju kao što su rizik likvidnosti, operativni rizik, tržišni rizik, rizik zemlje i slično.

Strategija upravljanja rizicima predstavlja sveobuhvatan opšti dokument kojim se uređuje oblast upravljanja rizicima u Banci. Strategija ima za cilj da uspostavi opšti okvir za predostrožno i kontinuirano upravljanje rizicima kojima Banka u svom poslovanju može biti izložena. U cilju efikasnijeg upravljanja rizicima, na operativnom nivou, Banka je razvila posebne politike i procedure za upravljanje rizicima koje su dizajnirane da identifikuju i analiziraju rizike, da definišu odgovarajuće limite i kontrole za upravljanje rizicima, kao i da prate izloženost Banke pojedinim rizicima. Shodno Zakonu o bankama, Banka je dužna da periodično, a najmanje jednom godišnje, preispituje adekvatnost usvojenih politika i procedura za upravljanje pojedinim rizicima.

Odbor direktora je usvojio sledeće politike upravljanja rizicima:

Kreditna politika

Politika upravljanja kreditnim rizikom

Politika upravljanja operativnim rizikom

Politika upravljanja rizikom zemlje

Politika upravljanja rizikom likvidnosti

Politika upravljanja rizikom kamatne stope iz bankarske knjige i tržišnim rizicima

Politika procenjivanja internog kapitala

Pored politika, Odbor direktora je usvojio druga interna dokumenta (procedure, metodologije) koje bliže uređuju pojedina područja upravljanja i praćenja rizika.

Odbor direktora ima sveobuhvatnu odgovornost za uspostavljanje i nadzor nad okvirom za upravljanje rizicima. Odbor direktora je osnovao Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO), Kreditni odbor i Odbor za reviziju.

Sektor za upravljanje rizicima je odgovoran za praćenje izloženosti Banke pojedinim rizicima o čemu mjesečno izvještava Odbor direktora.

**4.2. Kreditni rizik**

Kreditni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed neizvršenja obaveza dužnika prema Banci. Banka odobrava kredite u saglasnosti sa poslovnom politikom, usaglašavajući rokove dospeljeća odobrenih kredita i politiku kamatnih stopa sa namjenom kredita i kreditnom sposobnošću dužnika.

Politika upravljanja kreditnim rizikom polazi od zakonske obaveze Banke propisane Zakonom o bankama i podzakonskim aktima, ali i od opšteprihvaćenih međunarodnih načela za upravljanje kreditnim rizikom i pozitivne prakse za procjenu kreditnog rizika.

**4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)****4.2. Kreditni rizik (nastavak)**

Cilj politike je uspješno ostvarivanje Kreditne politike i Strategije upravljanja rizicima na način što će se preciznije utvrditi oblasti u kojima se vrši identifikacija izvora kreditnog rizika, metode za identifikaciju, metode i vremenski okviri za mjerenje kreditnog rizika, limiti i postupci kontrolisanja pojedinačnih i ukupnih izloženosti kreditnom riziku uz uvažavanje veličine Banke i složenosti proizvoda, način i dinamika izvještavanja i informisanja Odbora Direktora i Uprave Banke o upravljanju kreditnim rizikom, kao i metode i vremenske okvire naknadne provjere kvaliteta upravljanja kreditnim rizikom.

Upravljanje izloženošću kreditnom riziku vrši se redovnom analizom sposobnosti korisnika kredita i potencijalnih korisnika kredita da otplaćuju obaveze po osnovu kamate i glavnice.

Upravljanje kreditnim rizikom obuhvata sve aspekte procjene rizika prije odobravanja plasmana, kao i praćenje plasmana do konačne otplate.

**4.2.1. Upravljanje kreditnim rizikom**

Konkretno, upravljanje kreditnim rizikom pokriva dva glavna aspekta kreditnih aktivnosti:

- 1.) Prethodnu procjenu rizika koji se preuzima - prethodnom analizom, koja se formalizuje kreiranjem kreditnog fajla koji odobravaju nadležni organi;
- 2.) Redovno praćenje plasmana, odnosno preuzetog rizika. Nakon odobrenja plasmana, Banka je izložena rizicima koji stalno evoluiraju u zavisnosti od stanja klijenta ili drugih internih ili eksternih faktora. Stoga je potrebno redovno pratiti rizike sa ciljem zaštite interesa Banke.

Banka je uspostavila sistem za praćenje plasmana na pojedinačnom i na portfolio nivou, kao i sistem za adekvatno rezervisanje i izdvajanje ispravki vrijednosti za kreditni rizik. Na ovaj način na vrijeme se identifikuju potencijalno problematični krediti i omogućava blagovremeno preuzimanje aktivnosti za naplatu.

**Preuzete i potencijalne obaveze po osnovu kredita**

Primarna svrha ovih instrumenta je da se obezbijedi da sredstva budu dostupna klijentu na zahtjev. Garancije i akreditivi predstavljaju neopozivu pisanu obavezu Banke da će izvršiti plaćanje prema trećoj strani u slučaju da klijent ne može da ispuni svoje obaveze, i stoga nose isti kreditni rizik kao i krediti. Dokumentarni i komercijalni akreditivi – koji predstavljaju pisanu izjavu o obavezi Banke preuzetog rizika u ime klijenta, a kojom se trećem licu daje ovlaštenje da kod Banke vuče mjenice do iznosa dogovorenog posebnim uslovima – su obezbijeđeni osnovnom isporukom robe na koju se odnose, te stoga, nose manji rizik nego direktna pozajmica.

**4.2.2. Rezervisanja za gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti u skladu sa MSFI 9**

U skladu sa Odlukom Centralne banke, Banka je dužna da za bilansne i vanbilansne stavke po osnovu kojih je izložena kreditnom riziku, najmanje jednom kvartalno, vrši procjenu obezvrjeđenja (za stavke bilansne aktive), odnosno procjenu vjerovatnog gubitka (za vanbilansne stavke). Za svrhe procjene obezvrjeđenja za stavke bilansne aktive, odnosno procjenu vjerovatnog gubitka za vanbilansne stavke, Banka je usvojila Metodologiju za obračun ispravke vrijednosti u skladu sa IFRS 9.

Banka na kvartalnom nivou obračunava obezvrjeđenje u skladu sa Metodologijom za obračun obezvrjeđenja u skladu sa IFRS 9 u iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima tokom životnog vijeka, ako je kreditni rizik za taj finansijski instrument značajno porastao od početnog priznavanja, ili postoji identifikovan objektivan dokaz obezvrjeđenja (finansijska sredstva u nivou 2 i 3), odnosno po iznosu koji je jednak očekivanim dvanaestomjesečnim kreditnim gubicima za sve finansijske instrumente kod kojih kreditni rizik nije značajno porastao od početnog priznavanja (finansijska sredstva u nivou 1).

Za potrebe analize, Banka je identifikovala niz kriterijuma koje koristi za potrebe procjene i koje koristi radi poređenja sa stanjem u momentu inicijalnog priznavanja finansijskog instrumenta u skladu sa MSFI 9 i ovom Metodologijom. Identifikacija jednog ili više indikatora može ukazivati da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika.

## 4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

## 4.2. Kreditni rizik (nastavak)

## 4.2.3. Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama

Sljedeća tabela prikazuje maksimalnu izloženost kreditnom riziku bilansnih i vanbilansnih pozicija:

| U hiljadama EUR                               | 31. decembar 2019. |               | 31. decembar 2018. |               |
|---|--------------------|---------------|--------------------|---------------|
|   | Bruto              | Neto          | Bruto              | Neto          |
| <b>Bilansne stavke</b>                        |                    |               |                    |               |
| Kreditni i potraživanja od banaka             | 3.416              | 3.401         | 2.706              | 2.695         |
| Kreditni i potraživanja od klijenata          | 10.377             | 10.043        | 12.797             | 12.450        |
| Hartije od vrijednosti                        | 2.010              | 2.001         | 2.011              | 2.004         |
| Ostala finansijska sredstva                   | 10                 | 10            | 10                 | 10            |
|   | <b>15.813</b>      | <b>15.455</b> | <b>17.524</b>      | <b>17.159</b> |
| <b>Vanbilansne stavke</b>                     |                    |               |                    |               |
| Plative garancije                             | 510                | 472           | 226                | 226           |
| Činidbene garancije                           | 340                | 338           | 241                | 223           |
| Ostale garancije                              | 100                | 95            | 100                | 95            |
| Nepovučene kreditne linije                    | 414                | 413           | 611                | 610           |
|   | <b>1.364</b>       | <b>1.318</b>  | <b>1.178</b>       | <b>1.154</b>  |
| <b>Maksimalna izloženost kreditnom riziku</b> | <b>17.177</b>      | <b>16.773</b> | <b>18.702</b>      | <b>18.313</b> |

U skladu sa limitima propisanim od strane Centralne banke Crne Gore, granska koncentracija kredita je predmet kontinuiranog praćenja.

Izloženost kreditnom riziku se djelimično kontroliše pribavljanjem instrumenata obezbjeđenja i garancija pravnih i fizičkih lica. Upotreba i upravljanje sredstvima obezbjeđenja je jedna od osnovnih komponenti upravljanja kreditnim rizikom. Zajedno sa sagledavanjem finansijskog stanja dužnika, sredstva obezbjeđenja se smatraju veoma važnom determinantom za određivanje izloženosti kreditnom riziku jer se izloženost kreditnom riziku djelimično kontroliše pribavljanjem instrumenata obezbjeđenja i garancija pravnih i fizičkih lica.

Tipovi instrumenata obezbjeđenja su:

- depoziti;
- hipoteke na nepokretnostima;
- pravo zaloge na opremi, hartijama od vrijednosti, zalihama, vozilima i potraživanjima;
- mjenice;
- ovlašćenja;
- administrativne zabrane;
- žiranti i solidarni jemci;
- garancije i jemstva;
- polise osiguranja.

## NOVA BANKA A.D., PODGORICA

## NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE 31. DECEMBAR 2019. GODINE

## 4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

## 4.2. Kreditni rizik (nastavak)

## 4.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana

| 31.12.2019.  | S1            | S2           | S3         | Ukupno        | Ispravka<br>vrijednosti<br>S1 | Ispravka<br>vrijednosti<br>S2 | Ispravka<br>vrijednosti<br>S3 | Ukupno<br>ispravka<br>vrijednosti | Neto          |
|--|---------------|--------------|------------|---------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-----------------------------------|---------------|
| <b>Kreditni i potraživanja od banaka</b>             | 3.416         | -            | -          | 3.416         | (15)                          | -                             | -                             | (15)                              | 3.401         |
| Stambeni i hipotekarni krediti                       | 1.452         | -            | 36         | 1.488         | (3)                           | -                             | (14)                          | (17)                              | 1.471         |
| Gotovinski krediti                                   | 833           | 66           | 49         | 948           | (10)                          | (6)                           | (32)                          | (48)                              | 900           |
| Potrošački krediti                                   | 30            | 3            | -          | 33            | (1)                           | -                             | -                             | (1)                               | 32            |
| Minusi po tekućim računima                           | 9             | -            | -          | 9             | -                             | -                             | -                             | -                                 | 9             |
| Kartice fizička lica                                 | 4             | -            | -          | 4             | -                             | -                             | -                             | -                                 | 4             |
| Kreditni dati srednjim i malim privatnim preduzećima | 1.839         | 670          | 33         | 2.542         | (9)                           | (18)                          | (3)                           | (30)                              | 2.512         |
| Kreditni dati državnim preduzećima                   | -             | -            | -          | 0             | -                             | -                             | -                             | -                                 | -             |
| Kreditni dati velikim privatnim preduzećima          | 3.422         | 1.596        | 335        | 5.353         | (127)                         | (91)                          | (20)                          | (238)                             | 5.115         |
| <b>Kreditni i potraživanja od kilfenata</b>          | <b>7.589</b>  | <b>2.335</b> | <b>453</b> | <b>10.377</b> | <b>(150)</b>                  | <b>(115)</b>                  | <b>(69)</b>                   | <b>(334)</b>                      | <b>10.043</b> |
| Hartije od vrijednosti                               | 2.010         | -            | -          | 2.010         | (9)                           | -                             | -                             | (9)                               | 2.001         |
| <b>Ukupno</b>  | <b>13.015</b> | <b>2.335</b> | <b>453</b> | <b>15.803</b> | <b>(174)</b>                  | <b>(115)</b>                  | <b>(69)</b>                   | <b>(358)</b>                      | <b>15.445</b> |

## NOVA BANKA A.D., PODGORICA

## NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE 31. DECEMBAR 2019. GODINE

## 4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

## 4.2. Kreditni rizik (nastavak)

## 4.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)

| 31.12.2018.   | S1            | S2         | S3         | Ukupno        | Ispravka<br>vrijednosti<br>S1 | Ispravka<br>vrijednosti<br>S2 | Ispravka<br>vrijednosti<br>S3 | Ukupno<br>ispravka<br>vrijednosti | Neto          |
|---|---------------|------------|------------|---------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-----------------------------------|---------------|
| <b>Kreditni i potraživanja od banaka</b>                | 2.706         | -          | -          | 2.706         | (11)                          | -                             | -                             | (11)                              | 2.695         |
| Stambeni i hipotekarni krediti                          | 1.375         | -          | 24         | 1.399         | (1)                           | -                             | (15)                          | (16)                              | 1.383         |
| Gotovinski krediti                                      | 958           | -          | 43         | 1.001         | (4)                           | -                             | (28)                          | (32)                              | 969           |
| Potrošački krediti                                      | 47            | 2          | -          | 49            | -                             | -                             | -                             | -                                 | 49            |
| Minusi po tekućim računima                              | 8             | -          | -          | 8             | -                             | -                             | -                             | -                                 | 8             |
| Kartice fizička lica                                    | 2             | -          | -          | 2             | -                             | -                             | -                             | -                                 | 2             |
| Kreditni dati srednjim i malim privatnim<br>preduzećima | 4.529         | 13         | 41         | 4.583         | (230)                         | -                             | -                             | (230)                             | 4.353         |
| Kreditni dati državnim preduzećima                      | 519           | -          | -          | 519           | -                             | -                             | -                             | -                                 | 519           |
| Kreditni dati velikim privatnim preduzećima             | 4.336         | 900        | -          | 5.236         | (11)                          | (58)                          | -                             | (69)                              | 5.167         |
| <b>Kreditni i potraživanja od klijenata</b>             | 11.774        | 915        | 108        | 12.797        | (246)                         | (58)                          | (43)                          | (347)                             | 12.450        |
| Hartije od vrijednosti                                  | 2.011         | -          | -          | 2.011         | (7)                           | -                             | -                             | (7)                               | 2.004         |
| <b>Ukupno</b>   | <b>16.491</b> | <b>915</b> | <b>108</b> | <b>17.514</b> | <b>(264)</b>                  | <b>(58)</b>                   | <b>(43)</b>                   | <b>(365)</b>                      | <b>17.149</b> |



## 4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

## 4.2. Kreditni rizik (nastavak)

## 4.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)

## POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA PO DANIMA DOCNJE

## POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA PO DANIMA DOCNJE - STAGE 1

| 31.12.2019.  | Nije u docnji | Docnja do 30 dana | Od 31-60 dana | Od 61-90 dana | Docnja preko 90 dana | Ukupno       |
|--|---------------|-------------------|---------------|---------------|----------------------|--------------|
| <b>Kreditni i potraživanja od banaka</b>             | <b>3.416</b>  | -                 | -             | -             | -                    | <b>3.416</b> |
| Stambeni i hipotekarni krediti                       | 1.452         | -                 | -             | -             | -                    | 1.452        |
| Gotovinski krediti                                   | 813           | 20                | -             | -             | -                    | 833          |
| Potrošački krediti                                   | 28            | 2                 | -             | -             | -                    | 30           |
| Minusi po tekućim računima                           | 9             | -                 | -             | -             | -                    | 9            |
| Kartice fizička lica                                 | 4             | -                 | -             | -             | -                    | 4            |
| Kreditni dati srednjim i malim privatnim preduzećima | 1.597         | 242               | -             | -             | -                    | 1.839        |
| Kreditni dati državnim preduzećima                   | -             | -                 | -             | -             | -                    | -            |
| Kreditni dati velikim privatnim preduzećima          | 2.912         | 509               | -             | -             | -                    | 3.421        |
| <b>Kreditni i potraživanja od klijenata</b>          | <b>6.815</b>  | <b>773</b>        | -             | -             | -                    | <b>7.588</b> |
| od čega: restrukturirana                             | -             | -                 | -             | -             | -                    | -            |

## POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA PO DANIMA DOCNJE - STAGE 2

| 31.12.2019.  | Nije u docnji | Docnja do 30 dana | Od 31-60 dana | Od 61-90 dana | Docnja preko 90 dana | Ukupno       |
|--|---------------|-------------------|---------------|---------------|----------------------|--------------|
| <b>Kreditni i potraživanja od banaka</b>             | -             | -                 | -             | -             | -                    | -            |
| Stambeni i hipotekarni krediti                       | -             | -                 | -             | -             | -                    | -            |
| Gotovinski krediti                                   | 45            | -                 | 21            | -             | -                    | 66           |
| Potrošački krediti                                   | -             | 2                 | 1             | -             | -                    | 3            |
| Minusi po tekućim računima                           | -             | -                 | -             | -             | -                    | -            |
| Kartice fizička lica                                 | -             | -                 | -             | -             | -                    | -            |
| Kreditni dati srednjim i malim privatnim preduzećima | -             | 85                | 408           | 177           | -                    | 670          |
| Kreditni dati državnim preduzećima                   | -             | -                 | -             | -             | -                    | -            |
| Kreditni dati velikim privatnim preduzećima          | 1.098         | 498               | -             | -             | -                    | 1.596        |
| <b>Kreditni i potraživanja od klijenata</b>          | <b>1.143</b>  | <b>585</b>        | <b>430</b>    | <b>177</b>    | -                    | <b>2.335</b> |
| od čega: restrukturirana                             | -             | -                 | -             | -             | -                    | -            |

## POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA PO DANIMA DOCNJE - STAGE 3

| 31.12.2019.  | Nije u docnji | Docnja do 30 dana | Od 31-60 dana | Od 61-90 dana | Docnja preko 90 dana | Ukupno     |
|--|---------------|-------------------|---------------|---------------|----------------------|------------|
| <b>Kreditni i potraživanja od banaka</b>             | -             | -                 | -             | -             | -                    | -          |
| Stambeni i hipotekarni krediti                       | -             | -                 | -             | -             | 69                   | 69         |
| Gotovinski krediti                                   | -             | 4                 | -             | -             | 45                   | 49         |
| Potrošački krediti                                   | -             | -                 | -             | -             | -                    | -          |
| Minusi po tekućim računima                           | -             | -                 | -             | -             | -                    | -          |
| Kartice fizička lica                                 | -             | -                 | -             | -             | -                    | -          |
| Kreditni dati srednjim i malim privatnim preduzećima | -             | -                 | -             | -             | -                    | -          |
| Kreditni dati državnim preduzećima                   | -             | -                 | -             | -             | -                    | -          |
| Kreditni dati velikim privatnim preduzećima          | -             | -                 | -             | -             | 335                  | 335        |
| <b>Kreditni i potraživanja od klijenata</b>          | -             | <b>4</b>          | -             | -             | <b>449</b>           | <b>453</b> |
| od čega: restrukturirana                             | -             | -                 | -             | -             | -                    | -          |

## 4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

## 4.2. Kreditni rizik (nastavak)

## 4.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)

## POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA PO DANIMA DOCNJE - STAGE 1

| 31.12.2018.  | Nije u docnji | Docnja do 30 dana | Od 31-60 dana | Od 61-90 dana | Docnja preko 90 dana | Ukupno        |
|--|---------------|-------------------|---------------|---------------|----------------------|---------------|
| <b>Kreditni i potraživanja od banaka</b>             | <b>2.706</b>  | -                 | -             | -             | -                    | <b>2.706</b>  |
| Stambeni i hipotekarni krediti                       | 1.314         | 61                | -             | -             | -                    | 1.375         |
| Gotovinski krediti                                   | 947           | 11                | -             | -             | -                    | 958           |
| Potrošački krediti                                   | 46            | 2                 | -             | -             | -                    | 48            |
| Minusi po tekućim računima                           | 8             | -                 | -             | -             | -                    | 8             |
| Kartice fizička lica                                 | 2             | -                 | -             | -             | -                    | 2             |
| Kreditni dati srednjim i malim privatnim preduzećima | 3.196         | 816               | -             | -             | -                    | 4.012         |
| Kreditni dati državnim preduzećima                   | 519           | -                 | -             | -             | -                    | 519           |
| Kreditni dati velikim privatnim preduzećima          | 4.021         | 832               | -             | -             | -                    | 4.853         |
| <b>Kreditni i potraživanja od klijenata</b>          | <b>10.053</b> | <b>1.722</b>      | -             | -             | -                    | <b>11.775</b> |
| od čega: restrukturirana                             | -             | -                 | -             | -             | -                    | -             |

## POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA PO DANIMA DOCNJE - STAGE 2

| 31.12.2018.  | Nije u docnji | Docnja do 30 dana | Od 31-60 dana | Od 61-90 dana | Docnja preko 90 dana | Ukupno     |
|--|---------------|-------------------|---------------|---------------|----------------------|------------|
| <b>Kreditni i potraživanja od banaka</b>             | -             | -                 | -             | -             | -                    | -          |
| Stambeni i hipotekarni krediti                       | -             | -                 | -             | -             | -                    | -          |
| Gotovinski krediti                                   | -             | -                 | -             | -             | -                    | -          |
| Potrošački krediti                                   | -             | -                 | 2             | -             | -                    | 2          |
| Minusi po tekućim računima                           | -             | -                 | -             | -             | -                    | -          |
| Kartice fizička lica                                 | -             | -                 | -             | -             | -                    | -          |
| Kreditni dati srednjim i malim privatnim preduzećima | 9             | 4                 | -             | -             | -                    | 13         |
| Kreditni dati državnim preduzećima                   | -             | -                 | -             | -             | -                    | -          |
| Kreditni dati velikim privatnim preduzećima          | 498           | 402               | -             | -             | -                    | 900        |
| <b>Kreditni i potraživanja od klijenata</b>          | <b>507</b>    | <b>406</b>        | <b>2</b>      | -             | -                    | <b>915</b> |
| od čega: restrukturirana                             | -             | -                 | -             | -             | -                    | -          |

## POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA PO DANIMA DOCNJE - STAGE 3

| 31.12.2018.  | Nije u docnji | Docnja do 30 dana | Od 31-60 dana | Od 61-90 dana | Docnja preko 90 dana | Ukupno     |
|--|---------------|-------------------|---------------|---------------|----------------------|------------|
| <b>Kreditni i potraživanja od banaka</b>             | -             | -                 | -             | -             | -                    | -          |
| Stambeni i hipotekarni krediti                       | -             | 24                | -             | -             | -                    | 24         |
| Gotovinski krediti                                   | -             | -                 | -             | -             | 43                   | 43         |
| Potrošački krediti                                   | -             | -                 | -             | -             | -                    | -          |
| Minusi po tekućim računima                           | -             | -                 | -             | -             | -                    | -          |
| Kartice fizička lica                                 | -             | -                 | -             | -             | -                    | -          |
| Kreditni dati srednjim i malim privatnim preduzećima | -             | -                 | -             | -             | 41                   | 41         |
| Kreditni dati državnim preduzećima                   | -             | -                 | -             | -             | -                    | -          |
| Kreditni dati velikim privatnim preduzećima          | -             | -                 | -             | -             | -                    | -          |
| <b>Kreditni i potraživanja od klijenata</b>          | -             | <b>24</b>         | -             | -             | <b>84</b>            | <b>108</b> |
| od čega: restrukturirana                             | -             | -                 | -             | -             | -                    | -          |

## NOVA BANKA A.D., PODGORICA

## NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE 31. DECEMBAR 2019. GODINE

## 4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

## 4.2. Kreditni rizik (nastavak)

## 4.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)

## UČEŠĆE PROBLEMATIČNIH POTRAŽIVANJA – STAGE 3 U UKUPNIM KREDITIMA

|  | Bruto izloženost | Ispravka vrijednosti | S3 potraživanja | Ispravka vrijednost i S3 | Restruktuirana S3 potraživanja | Ispravka vrijednosti - restrukturirana S3 potraživanja | Učešće S3 potraživanja u bruto izloženosti |
|--|------------------|----------------------|-----------------|--------------------------|--------------------------------|--|--|
| <b>31.12.2019.</b>                                   | <b>3.416</b>     | <b>15</b>            | -               | -                        | -                              | -  | <b>0%</b>                                  |
| Kredit i potraživanja od banaka                      |                  |                      |                 |                          |                                |  |  |
| Stambeni i hipotekarni krediti                       | 1.488            | 17                   | 36              | 14                       | -                              | -  | 2%   |
| Gotovinski krediti                                   | 948              | 48                   | 49              | 32                       | -                              | -  | 5%   |
| Potrošački krediti                                   | 33               | 1                    | -               | -                        | -                              | -  | 0%   |
| Minusi po tekućim računima                           | 9                | -                    | -               | -                        | -                              | -  | 0%   |
| Kartice fizička lica                                 | 4                | -                    | -               | -                        | -                              | -  | 0%   |
| Kredit i dati srednjim i malim privatnim preduzećima | 2.543            | 30                   | 33              | 3                        | -                              | -  | 1%   |
| Kredit i dati državnim preduzećima                   | -                | -                    | -               | -                        | -                              | -  | 0%   |
| Kredit i dati velikim privatnim preduzećima          | 5.352            | 238                  | 335             | 20                       | -                              | -  | 6%   |
| Kredit i potraživanja od klijenata                   | <b>10.377</b>    | <b>334</b>           | <b>453</b>      | <b>69</b>                | -                              | -  | <b>4%</b>                                  |
|  |                  |                      |                 |                          |                                |  |  |
| <b>31.12.2018.</b>                                   | <b>2.706</b>     | <b>11</b>            | -               | -                        | -                              | -  | <b>0%</b>                                  |
| Kredit i potraživanja od banaka                      |                  |                      |                 |                          |                                |  |  |
| Stambeni i hipotekarni krediti                       | 1.399            | 16                   | 24              | 15                       | -                              | -  | 2%   |
| Gotovinski krediti                                   | 1.001            | 32                   | 43              | 28                       | -                              | -  | 4%   |
| Potrošački krediti                                   | 49               | -                    | -               | -                        | -                              | -  | 0%   |
| Minusi po tekućim računima                           | 8                | -                    | -               | -                        | -                              | -  | 0%   |
| Kartice fizička lica                                 | 2                | -                    | -               | -                        | -                              | -  | 0%   |
| Kredit i dati srednjim i malim privatnim preduzećima | 4.585            | 230                  | 41              | -                        | -                              | -  | 1%   |
| Kredit i dati državnim preduzećima                   | 519              | -                    | -               | -                        | -                              | -  | 0%   |
| Kredit i dati velikim privatnim preduzećima          | 5.236            | 69                   | -               | -                        | -                              | -  | 0%   |
| Kredit i potraživanja od klijenata                   | <b>12.799</b>    | <b>347</b>           | <b>108</b>      | <b>43</b>                | -                              | -  | <b>1%</b>                                  |

**NOVA BANKA A.D., PODGORICA**  
**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE 31. DECEMBAR 2019. GODINE**

4. **FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**  
 4.2. **Kreditni rizik (nastavak)**  
 4.2.4. **Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)**

**UČEŠĆE PROBLEMATIČNIH POTRAŽIVANJA – STAGE 3 U UKUPNIM KREDITIMA (NASTAVAK)**

|  | Bruto<br>31.21.2018. | Novi S3<br>klijenti | Smanjenje<br>S3<br>klijenata | Druge<br>promene | Bruto<br>31.12.2019. | Neto<br>31.12.2019. |
|--|----------------------|---------------------|------------------------------|------------------|----------------------|---------------------|
| <b>Kredit i potraživanja od banaka</b>               | -                    | -                   | -                            | -                | -                    | -                   |
| Stambeni i hipotekarni krediti                       | 24                   | 14                  | 3                            | -                | 36                   | 22                  |
| Gotovinski krediti                                   | 43                   | 9                   | 3                            | -                | 49                   | 17                  |
| Potrošački krediti                                   | -                    | -                   | -                            | -                | -                    | -                   |
| Minusi po tekućim računima                           | -                    | -                   | -                            | -                | -                    | -                   |
| Kartice fizička lica                                 | -                    | -                   | -                            | -                | -                    | -                   |
| Kreditni dati srednjim i malim privatnim preduzećima | 41                   | -                   | 7                            | -                | 33                   | 30                  |
| Kreditni dati državnim preduzećima                   | -                    | -                   | -                            | -                | -                    | -                   |
| Kreditni dati velikim privatnim preduzećima          | -                    | 335                 | -                            | -                | 335                  | 315                 |
| <b>Kredit i potraživanja od klijenata</b>            | <b>108</b>           | <b>358</b>          | <b>13</b>                    | <b>-</b>         | <b>453</b>           | <b>384</b>          |

## 4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

## 4.2. Kreditni rizik (nastavak)

## 4.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)

Kvalitet finansijskih sredstava izloženih kreditnom riziku prikazan je kako slijedi:

|  | U hiljadama EUR            |                          |                     |                           |               |                      |               |
|--|----------------------------|--------------------------|---------------------|---------------------------|---------------|----------------------|---------------|
|  | Neobezvrijeđeni nedospjeli | Neobezvrijeđeni dospjeli | Grupno procijenjeni | Individualno procijenjeni | Ukupno bruto  | Ukupno obezvrjeđenje | Ukupno neto   |
| Stambeni i hipotekarni krediti                       | 643                        | -                        | 824                 | 22                        | 1.489         | (17)                 | 1.472         |
| Gotovinski krediti                                   | 96                         | -                        | 852                 | -                         | 948           | (48)                 | 900           |
| Potrošački krediti                                   | -                          | 1                        | 31                  | -                         | 32            | (1)                  | 31            |
| Minusi po tekućim računima                           | -                          | -                        | 9                   | -                         | 9             | -                    | 9             |
| Kreditni dati srednjim i malim privatnim preduzećima | 873                        | 383                      | 1.076               | 210                       | 2.542         | (30)                 | 2.512         |
| Kreditni dati državnim preduzećima                   | -                          | -                        | -                   | -                         | -             | -                    | -             |
| Kreditni dati velikim privatnim preduzećima          | 549                        | -                        | 4.469               | 336                       | 5.353         | (238)                | 5.115         |
| Kartice fizička lica                                 | -                          | -                        | 4                   | -                         | 4             | -                    | 4             |
| Kreditni i potraživanja od banaka                    | -                          | -                        | 3.416               | -                         | 3.416         | (15)                 | 3.401         |
| <b>31. decembar 2019.</b>                            | <b>2.161</b>               | <b>384</b>               | <b>10.681</b>       | <b>568</b>                | <b>13.793</b> | <b>(349)</b>         | <b>13.444</b> |
| Stambeni i hipotekarni krediti                       | 486                        | 15                       | 897                 | -                         | 1.399         | (16)                 | 1.383         |
| Gotovinski krediti                                   | 99                         | -                        | 902                 | -                         | 1.001         | (32)                 | 969           |
| Potrošački krediti                                   | 2                          | -                        | 47                  | -                         | 49            | -                    | 49            |
| Minusi po tekućim računima                           | -                          | -                        | 8                   | -                         | 8             | -                    | 8             |
| Kreditni dati srednjim i malim privatnim preduzećima | 624                        | 94                       | 3.865               | -                         | 4.583         | (230)                | 4.353         |
| Kreditni dati državnim preduzećima                   | -                          | -                        | 519                 | -                         | 519           | -                    | 519           |
| Kreditni dati velikim privatnim preduzećima          | 498                        | -                        | 4.739               | -                         | 5.236         | (69)                 | 5.167         |
| Kartice fizička lica                                 | -                          | -                        | 2                   | -                         | 2             | -                    | 2             |
| Kreditni i potraživanja od banaka                    | -                          | -                        | 2.706               | -                         | 2.706         | (11)                 | 2.695         |
| <b>31. decembar 2018.</b>                            | <b>1.709</b>               | <b>109</b>               | <b>13.685</b>       | <b>-</b>                  | <b>15.503</b> | <b>(358)</b>         | <b>15.145</b> |

Neobezvrijeđena nedospjela finansijska sredstva uključuju plasmane kod kojih ne postoji kašnjenje u plaćanju, na dan 31. decembra 2019. godine.

## 4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

## 4.2. Kreditni rizik (nastavak)

## 4.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)

## a) Dospjeli ali neobezvrjeđeni krediti i plasmani

|  | U hiljadama EUR      |                            |                            |                             |                              |                            |                          | Ukupno     |
|--|----------------------|----------------------------|----------------------------|-----------------------------|------------------------------|----------------------------|--------------------------|------------|
|  | Do 30 dana kašnjenja | Od 31 do 60 dana kašnjenja | Od 61 do 90 dana kašnjenja | Od 91 do 180 dana kašnjenja | Od 181 do 365 dana kašnjenja | Od 1 do 5 godina kašnjenja | Preko 5 godina kašnjenja |            |
| Potrošački krediti                                     | -                    | 1                          | -                          | -                           | -                            | -                          | -                        | 1          |
| Kreditni datumi srednjim i malim privatnim preduzećima | 3                    | 380                        | -                          | -                           | -                            | -                          | -                        | 383        |
| <b>31. decembar 2019.</b>                              | <b>3</b>             | <b>381</b>                 | <b>-</b>                   | <b>-</b>                    | <b>-</b>                     | <b>-</b>                   | <b>-</b>                 | <b>384</b> |
| Stambeni i hipotekarni krediti                         | 15                   | -                          | -                          | -                           | -                            | -                          | -                        | 15         |
| Kreditni datumi srednjim i malim privatnim preduzećima | 53                   | -                          | -                          | 5                           | -                            | 35                         | -                        | 93         |
| <b>31. decembar 2018.</b>                              | <b>68</b>            | <b>-</b>                   | <b>-</b>                   | <b>5</b>                    | <b>-</b>                     | <b>35</b>                  | <b>-</b>                 | <b>108</b> |

## b) Fer vrijednost sredstava obezbjeđenja

|                   | U hiljadama EUR    |                    |
|-------------------|--------------------|--------------------|
|                   | 31. decembar 2019. | 31. decembar 2018. |
| Depozit           | 657                | 676                |
| Hipoteke          | 16.017             | 14.830             |
| Zaloga            | 1.310              | 1.342              |
| Polise osiguranja | 218                | 204                |
| <b>Ukupno</b>     | <b>18.202</b>      | <b>17.052</b>      |

Nekretnine koje se uzimaju kao kolateral su stambeni prostori, porodične stambene zgrade, poslovni prostori, industrijski objekti, građevinsko zemljište i ostalo zemljište zavisno od lokacije i njegove buduće namjene.

## c) Restrukturirani krediti i plasmani

Banka zajmoprimcu restrukturira kredit ako, zbog pogoršanja dužnikove kreditne sposobnosti, omogući:

- produženje roka otplate za glavnice ili kamatu,
- smanjenje kamatne stope na odobreni kredit,
- smanjenje iznosa duga, glavnice ili kamate ili
- druge slične pogodnosti koje olakšavaju finansijsku poziciju zajmoprimca.

U slučaju potrebe za restrukturiranjem kredita Banka vrši finansijsku analizu zajmoprimca i procjenjuje mogućnosti zajmoprimca, nakon restrukturiranja kredita, da ostvari novčane tokove koji će biti dovoljni za otplatu glavnice i kamate kredita.

Banka na 31. decembar 2019. godine nema restrukturiranih kredita.

## 4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

## 4.2. Kreditni rizik (nastavak)

## 4.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)

## d) Geografska koncentracija

Geografska koncentracija izloženosti Banke kreditnom riziku je prikazana u sljedećoj tabeli:

U hiljadama  
EUR

|  | Crna<br>Gora  | Rusija       | Bosna i<br>Hercegovina | Azerbejdžan | Srbija       | Makedonija | Evropska<br>Unija | Ukupno        |
|--|---------------|--------------|------------------------|-------------|--------------|------------|-------------------|---------------|
| Kreditni i<br>potraživanja<br>od banaka    | -             | 1.132        | 433                    | -           | 995          | -          | 841               | 3.401         |
| Kreditni i<br>potraživanja<br>od klijenata | 9.445         | -            | -                      | 3           | 14           | 1          | 580               | 10.043        |
| <b>31. decembar<br/>2019. godine</b>       | <b>9.445</b>  | <b>1.132</b> | <b>433</b>             | <b>3</b>    | <b>1.009</b> | <b>1</b>   | <b>1.421</b>      | <b>13.444</b> |
| Kreditni i<br>potraživanja<br>od banaka    | -             | 1.392        | 288                    | -           | 1.015        | -          | -                 | 2.695         |
| Kreditni i<br>potraživanja<br>od klijenata | 12.425        | -            | -                      | 8           | 15           | 2          | -                 | 12.450        |
| <b>31. decembar<br/>2018. godine</b>       | <b>12.425</b> | <b>1.392</b> | <b>288</b>             | <b>8</b>    | <b>1.030</b> | <b>2</b>   | <b>-</b>          | <b>15.145</b> |

## 4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

## 4.2. Kreditni rizik (nastavak)

## 4.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)

## e) Industrijska koncentracija

Koncentracija po djelatnostima izloženosti Banke kreditnom riziku, prikazana je u sljedećoj tabeli:

| hijadama<br>UR                         | Finansije    | Prer.<br>industrija | Snabd. el<br>energijom | Snabdb.<br>Vodom | Gradevina    | Trgovina     | Saobraćaj  | Smještaj<br>ishr. | Administracija | Infor. i<br>kom. | Poslovanje<br>nekr. | Ostalo     | Fizička<br>lica | Ukupno        |
|--|--------------|---------------------|------------------------|------------------|--------------|--------------|------------|-------------------|----------------|------------------|---------------------|------------|-----------------|---------------|
| rediti i<br>otraživanja<br>d banaka    | 3.401        | -                   | -                      | -                | -            | -            | -          | -                 | -              | -                | -                   | -          | -               | 3.401         |
| rediti i<br>otraživanja<br>d klijenata | -            | 464                 | 545                    | 257              | 433          | 1.472        | 270        | 2.524             | 137            | 443              | 352                 | 731        | 2.415           | 10.043        |
| 1.<br>ecembar<br>2019.                 | <b>3.401</b> | <b>464</b>          | <b>545</b>             | <b>257</b>       | <b>433</b>   | <b>1.472</b> | <b>270</b> | <b>2.524</b>      | <b>137</b>     | <b>443</b>       | <b>352</b>          | <b>731</b> | <b>2.415</b>    | <b>13.444</b> |
| rediti i<br>otraživanja<br>d banaka    | 2.695        | -                   | -                      | -                | -            | -            | -          | -                 | -              | -                | -                   | -          | -               | 2.695         |
| rediti i<br>otraživanja<br>d klijenata | -            | 941                 | -                      | 455              | 2.289        | 2.265        | 290        | 2.444             | 143            | -                | 498                 | 714        | 2.411           | 12.450        |
| 1.<br>ecembar<br>2018.                 | <b>2.695</b> | <b>941</b>          | <b>-</b>               | <b>455</b>       | <b>2.289</b> | <b>2.265</b> | <b>290</b> | <b>2.444</b>      | <b>143</b>     | <b>-</b>         | <b>498</b>          | <b>714</b> | <b>2.411</b>    | <b>15.145</b> |



**NOVA BANKA AD, PODGORICA**  
**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2019. GODINE**

**4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**

**4.2. Kreditni rizik (nastavak)**

**4.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)**

**KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA POKRIVENA KOLATERALIMA**

31.12.2019.

|  | S 1 klijenti |            |                   |              | S 2 klijenti |           |                   |              | S 3 klijenti |          |                   |            |
|--|--------------|------------|-------------------|--------------|--------------|-----------|-------------------|--------------|--------------|----------|-------------------|------------|
|  | Nekretnine   | Depoziti   | Ostali kolaterali | Ukupno       | Nekretnine   | Depoziti  | Ostali kolaterali | Ukupno       | Nekretnine   | Depoziti | Ostali kolaterali | Ukupno     |
| Stambeni i hipotekarni krediti                       | 1.336        | 28         | -                 | 1.364        | -            | -         | -                 | -            | 29           | -        | -                 | 29         |
| Gotovinski krediti                                   | 6            | 88         | 23                | 117          | -            | 22        | -                 | 22           | -            | -        | -                 | -          |
| Potrošački krediti                                   | -            | -          | -                 | -            | -            | 1         | -                 | 1            | -            | -        | -                 | -          |
| Minusi po tekućim računima                           | -            | -          | -                 | -            | -            | -         | -                 | -            | -            | -        | -                 | -          |
| Kartice fizička lica                                 | -            | -          | -                 | -            | -            | -         | -                 | -            | -            | -        | -                 | -          |
| Kreditni dati srednjim i malim privatnim preduzećima | 1.705        | 2          | -                 | 1.707        | 378          | -         | -                 | 378          | 33           | -        | -                 | 33         |
| Kreditni dati državnim preduzećima                   | -            | -          | -                 | -            | -            | -         | -                 | -            | -            | -        | -                 | -          |
| Kreditni dati velikim privatnim preduzećima          | 1.219        | 250        | 138               | 1.607        | 999          | -         | 400               | 1.399        | 330          | -        | -                 | 330        |
| <b>Kreditni i potraživanja od klijenata</b>          | <b>4.266</b> | <b>368</b> | <b>161</b>        | <b>4.795</b> | <b>1.377</b> | <b>23</b> | <b>400</b>        | <b>1.800</b> | <b>392</b>   | <b>-</b> | <b>-</b>          | <b>392</b> |
| <b>31.12.2018.</b>                                   |              |            |                   |              |              |           |                   |              |              |          |                   |            |
|  | S 1 klijenti |            |                   |              | S 2 klijenti |           |                   |              | S 3 klijenti |          |                   |            |
|  | Nekretnine   | Depoziti   | Ostali kolaterali | Ukupno       | Nekretnine   | Depoziti  | Ostali kolaterali | Ukupno       | Nekretnine   | Depoziti | Ostali kolaterali | Ukupno     |
| Stambeni i hipotekarni krediti                       | 1.347        | 28         | -                 | 1.375        | -            | -         | -                 | -            | 15           | -        | -                 | 15         |
| Gotovinski krediti                                   | 19           | 105        | 35                | 159          | -            | -         | -                 | -            | -            | -        | -                 | -          |
| Potrošački krediti                                   | -            | 2          | -                 | 2            | -            | -         | -                 | -            | -            | -        | -                 | -          |
| Minusi po tekućim računima                           | -            | -          | -                 | -            | -            | -         | -                 | -            | -            | -        | -                 | -          |
| Kartice fizička lica                                 | -            | -          | -                 | -            | -            | -         | -                 | -            | -            | -        | -                 | -          |
| Kreditni dati srednjim i malim privatnim preduzećima | 2.195        | 13         | -                 | 2.208        | 9            | -         | -                 | 9            | 41           | -        | -                 | 41         |
| Kreditni dati državnim preduzećima                   | -            | -          | -                 | -            | -            | -         | -                 | -            | -            | -        | -                 | -          |
| Kreditni dati velikim privatnim preduzećima          | 2.861        | 253        | 170               | 3.274        | 499          | -         | 402               | 901          | -            | -        | -                 | -          |
| <b>Kreditni i potraživanja od klijenata</b>          | <b>6.412</b> | <b>401</b> | <b>205</b>        | <b>7.018</b> | <b>508</b>   | <b>-</b>  | <b>402</b>        | <b>910</b>   | <b>56</b>    | <b>-</b> | <b>-</b>          | <b>56</b>  |

## 4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

## 4.2. Kreditni rizik (nastavak)

## 4.2.5. Vanbilansna evidencija

Ročnost vanbilansnih stavki po kojima je Banka izložena kreditnom riziku je sljedeća:

## U hiljadama EUR

|                                  | Nepovučene<br>kreditne linije | Garancije  | Ukupno       |
|----------------------------------|-------------------------------|------------|--------------|
| Do 1 godine                      | 309                           | 730        | 1.039        |
| Od 1 do 2 godine                 | 100                           | 155        | 255          |
| Preko 2 godine                   | 4                             | 20         | 24           |
| <b>31. decembar 2019. godine</b> | <b>413</b>                    | <b>905</b> | <b>1.318</b> |
| Do 1 godine                      | 584                           | 369        | 953          |
| Od 1 do 2 godine                 | 9                             | 155        | 164          |
| Preko 2 godine                   | 17                            | 20         | 37           |
| <b>31. decembar 2018. godine</b> | <b>610</b>                    | <b>544</b> | <b>1.154</b> |

## 4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

## 4.3. Tržišni rizik

Banka je izložena tržišnim rizicima. Tržišni rizici se javljaju u slučaju otvorenih pozicija, a zbog promjene kamatnih stopa i promjene kursa valute.

## 4.3.1. Devizni rizik

Upravljanje deviznim rizikom je definisano Strategijom upravljanja rizicima i Politikom upravljanja rizikom kamatne stopa iz bankarske knjige i tržišnim rizicima. U ovim aktima je definisan način na koji banka identifikuje, mjeri, kontroliše i ublažava te nadzire devizni rizik. Mjerenje deviznog rizika se vrši primjenom GAP analize za devizni rizik, dok je kontrola uspostavljena kroz sistem limitiranja dugih, kratkih i neto pozicija pojedinačno po valutama i agregatno posmatrano. Na dnevnoj osnovi Odjeljenje za upravljanje sredstvima prati i upravlja valutnim pozicijama, vodeći računa o iznosu i karakteru valutnih pozicija. Sektor za upravljanje rizicima na mjesečnoj osnovi izvještava Komitet za upravljanje aktivom i pasivom o bitnim aspektima upravljanja deviznim rizikom.

Finansijska pozicija i novčani tokovi Banke su izloženi efektima promjena kursa valuta. Izloženost deviznom riziku se redovno prati putem usklađivanja sa limitima propisanim od strane Centralne banke Crne Gore.

Izloženost riziku od promjena kursa valuta prikazana je u sljedećoj tabeli:

| <i>U hiljadama EUR</i>              | <b>USD</b> | <b>CHF</b> | <b>GBP</b> | <b>Ostalo</b> | <b>Ukupno</b> |
|-------------------------------------|------------|------------|------------|---------------|---------------|
| Devizna sredstva                    | 978        | 3          | 2          | -             | 983           |
| Obaveze u devizama                  | 964        | -          | -          | -             | 964           |
| <b>Neto otvorena pozicija:</b>      |            |            |            |               |               |
| - 31. decembra 2019. godine         | 14         | 3          | 2          | -             | 19            |
| - 31. decembra 2018. godine         | 9          | 3          | 2          | -             | 14            |
| <b>% osnovnog kapitala:</b>         |            |            |            |               |               |
| - 31. decembra 2019. godine         | 0,26%      | 0,05%      | 0,04%      | -             |               |
| - 31. decembra 2018. godine         | 0,13%      | 0,04%      | 0,03%      | -             |               |
| <b>Agregatna otvorena pozicija:</b> |            |            |            |               |               |
| - 31. decembra 2019. godine         | 19         |            |            |               |               |
| - 31. decembra 2018. godine         | 14         |            |            |               |               |

## 4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

## 4.3. Tržišni rizik (nastavak)

## 4.3.1. Devizni rizik (nastavak)

Upravljanje izloženošću deviznom riziku, pored analize potraživanja i obaveza Banke iskazanih u stranoj valuti, uključuje i analizu osjetljivosti na promjene deviznog kursa. U sljedećoj tabeli je prikazan scenario promjene deviznog kursa u rasponu od +10% do -10% u odnosu na EUR.

|  | Ukupno        | Iznos u<br>stranoj<br>valuti | U hiljadama EUR<br>Promjena kursa |             |
|--|---------------|------------------------------|-----------------------------------|-------------|
|  |               |                              | 10%                               | -10%        |
| <b>Sredstva</b>  |               |                              |                                   |             |
| Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka | 9.533         | 156                          | 16                                | (16)        |
| Kredit i potraživanja od banaka                          | 3.416         | 827                          | 83                                | (83)        |
| <b>Ukupno sredstva</b>                                   | <b>12.949</b> | <b>983</b>                   | <b>99</b>                         | <b>(99)</b> |
| <b>Obaveze</b>   |               |                              |                                   |             |
| Depoziti klijenata                                       | 18.885        | 964                          | 96                                | (96)        |
| <b>Ukupno obaveze</b>                                    | <b>18.885</b> | <b>964</b>                   | <b>96</b>                         | <b>(96)</b> |
| <b>Neto izloženost deviznom riziku:</b>                  |               |                              |                                   |             |
| - 31. decembar 2019. godine                              |               |                              | 3                                 | (3)         |
| - 31. decembar 2018. godine                              |               |                              | 1                                 | (1)         |

Na dan 31. decembra 2019. godine, pod pretpostavkom da su svi ostali parametri nepromijenjeni promjenom deviznog kursa EUR u odnosu na ostale valute za +10% odnosno -10%, dobit Banke bi se povećala, odnosno smanjila za iznos od EUR 3 hiljade (31. decembar 2018. godine EUR 1 hiljade). Uzrok male izloženosti Banke riziku promjene deviznog kursa je činjenica da je najveći dio potraživanja i obaveza Banke izražen u EUR i da Banka vodi računa o usklađenosti sredstava i obaveza po valutama.

## 4.3.2. Rizik od promjene kamatnih stopa

Rizik od promjene kamatnih stopa predstavlja rizik da će budući novčani tokovi finansijskog instrumenta biti podložni oscilacijama usljed promjenljivih kamatnih stopa na tržištu. Kamatni rizik fer vrijednosti predstavlja rizik da će vrijednost finansijskog instrumenta biti podložna oscilacijama usljed promjenljivih kamatnih stopa na tržištu. Banka je izložena efektima promjene važećih kamatnih stopa na tržištu i to po osnovu rizika od promjene kamatnih stopa na novčane tokove. Kao posljedica takvih promjena može doći do povećanja kamatnih marži, međutim, one mogu umanjiti dobit ili dovesti do gubitka u slučaju neočekivanih kretanja. Kamatne stope se zasnivaju na tržišnim stopama tako da Banka redovno vrši ponovno određivanje cijena.

## 4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

## 4.3. Tržišni rizik (nastavak)

## 4.3.2. Rizik od promjene kamatnih stopa (nastavak)

Naredna tabela prikazuje kamatonosna i nekamatonosna sredstva i obaveze Banke na dan 31. decembra 2019. godine:

| U hiljadama EUR  | Kamatonosno   | Nekamatonosno  | Ukupno        |
|--|---------------|----------------|---------------|
| <b>SREDSTVA</b>  |               |                |               |
| Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka | 7.798         | 1.735          | 9.533         |
| Kredit i potraživanja od banaka                          | 3.416         | -              | 3.416         |
| Kredit i potraživanja od klijenata                       | 10.363        | (320)          | 10.043        |
| Investicione hartije od vrijednosti                      | 2.000         | 1              | 2.001         |
|  | <b>23.577</b> | <b>1.416</b>   | <b>24.993</b> |
| <b>Ukupna sredstva</b>                                   |               |                |               |
| <b>OBAVEZE</b>   |               |                |               |
| Depoziti klijenata                                       | 15.333        | 3.552          | 18.885        |
| Pozajmice od ostalih klijenata                           | 479           | -              | 479           |
|  | <b>15.812</b> | <b>3.552</b>   | <b>19.364</b> |
| <b>Ukupno obaveze</b>                                    |               |                |               |
| <b>Izloženost riziku od promjene kamatnih stopa:</b>     |               |                |               |
| - 31. decembar 2019. godine                              | <b>7.765</b>  | <b>(2.136)</b> | <b>5.629</b>  |
| - 31. decembar 2018. godine                              | <b>9.073</b>  | <b>(2.292)</b> | <b>6.781</b>  |

Izloženost riziku od promjene kamatnih stopa na dan 31. decembra 2019. godine prikazana je u sljedećoj tabeli:

## U hiljadama EUR

|  | Do mjesec dana | Od 1 do 3 mjeseca | Od 3 do 6 mjeseci | Od 6 do 12 mjeseci | Preko 1 godine | Ukupno        |
|--|----------------|-------------------|-------------------|--------------------|----------------|---------------|
| <b>Kamatno osjetljiva aktiva</b>                     |                |                   |                   |                    |                |               |
| Kamatonosni depoziti                                 | 11.214         | -                 | -                 | -                  | -              | 11.214        |
| Kamatonosne hartije od vrijednosti                   | -              | -                 | -                 | -                  | 2.000          | 2.000         |
| Kredit i potraživanja od klijenata                   | 861            | 969               | 2.110             | 2.728              | 3.695          | 10.363        |
| <b>Ukupno</b>  | <b>12.075</b>  | <b>969</b>        | <b>2.110</b>      | <b>2.728</b>       | <b>5.695</b>   | <b>23.577</b> |
| % od ukupne kamatonosne aktive                       | 51,22%         | 4,11%             | 8,95%             | 11,57%             | 24,15%         | 100%          |
| <b>Kamatno osjetljiva pasiva</b>                     |                |                   |                   |                    |                |               |
| Kamatonosni depoziti klijenata                       | 8.580          | 1.273             | 1.050             | 1.700              | 2.730          | 15.333        |
| Kamatonosne pozajmice                                | 9              | 18                | 28                | 65                 | 359            | 479           |
| <b>Ukupno</b>  | <b>8.589</b>   | <b>1.291</b>      | <b>1.078</b>      | <b>1.765</b>       | <b>3.089</b>   | <b>15.812</b> |
| % od ukupne kamatonosnih Obaveza                     | 54,32%         | 8,16%             | 6,82%             | 11,16%             | 19,54%         | 100%          |
| <b>Izloženost riziku od promjene kamatnih stopa:</b> |                |                   |                   |                    |                |               |
| - 31. decembra 2019.                                 | <b>3.486</b>   | <b>-322</b>       | <b>1.032</b>      | <b>963</b>         | <b>2.606</b>   | <b>7.765</b>  |
| - 31. decembra 2018.                                 | <b>4.249</b>   | <b>900</b>        | <b>858</b>        | <b>(3.325)</b>     | <b>6.376</b>   | <b>9.058</b>  |
| <b>Kumulativni GAP:</b>                              |                |                   |                   |                    |                |               |
| - 31. decembra 2019.                                 | <b>3.486</b>   | <b>3.164</b>      | <b>4.196</b>      | <b>5.159</b>       | <b>7.765</b>   |               |
| - 31. decembra 2018.                                 | <b>4.249</b>   | <b>5.149</b>      | <b>6.007</b>      | <b>2.682</b>       | <b>9.058</b>   |               |

## 4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

## 4.4. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja rizik da Banka neće moći obezbijediti dovoljno novčanih sredstava za izmirenje obaveza u trenutku njihove dospelosti, ili rizik da će Banka za izmirenje obaveza morati da obezbijedi novčana sredstava uz troškove koji su veći od uobičajenih.

Usklađenost i kontrolisana neusklađenost dospjeća i kamatnih stopa po osnovu sredstava i obaveza su od velikog značaja za rukovodstvo Banke. Nije uobičajeno da Banka ima kompletno usklađenu poziciju, budući da poslovne transakcije često imaju neodređen rok dospjeća i da su različitih vrsta. Neusklađena pozicija potencijalno povećava profitabilnost, ali i povećava rizik od gubitka.

Dospjeća sredstava i obaveza i sposobnost Banke da po prihvatljivim troškovima obezbijedi izvore sredstava po dospjeću obaveza, važan su činilac u procjeni likvidnosti Banke i njene izloženosti promjenama kamatnih stopa i kurseva.

Na dan 31 .decembra 2019. godine Banka je upravljala rizikom likvidnosti u skladu sa usvojenom Strategijom upravljanja rizicima, Politikom upravljanja rizikom likvidnosti i drugim aktima kojima je regulisano upravljanje rizikom likvidnosti. Za mjerenje rizika likvidnosti Banka koristi GAP analizu. Pored dnevnog praćenja rizik likvidnosti se prati na desetodnevnoj i mjesečnoj osnovi kroz sistem izvještavanja supervizora i Komiteta za upravljanje aktivom i pasivom.

## 4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

## 4.4. Rizik likvidnosti (nastavak)

Ročna usklađenost finansijske aktive i finansijskih obaveza po preostalom ugovorenom roku dospjeća sa stanjem na dan 31. decembra 2019. godine prikazana je u pregledu koji slijedi:

U hiljadama EUR

|   | Do<br>mjesec<br>dana | Od 1 do<br>3<br>mjeseca | Od 3<br>do 6<br>mjeseci | Od 6<br>do 12<br>mjeseci | Od 1<br>do 5<br>godina | Preko<br>5<br>godina | Ukupno        |
|---|----------------------|-------------------------|-------------------------|--------------------------|------------------------|----------------------|---------------|
| <b>Gotovina i gotovinski ekvivalenti:</b>                                 |                      |                         |                         |                          |                        |                      |               |
| Gotovina i gotovinski ekvivalenti   | 8.059                | -                       | -                       | -                        | -                      | -                    | 8.059         |
| Sredstva izdvojene obavezne rezerve                                       | 737                  | -                       | -                       | -                        | 738                    | -                    | 1.475         |
| <b>Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti:</b>                 |                      |                         |                         |                          |                        |                      |               |
| potraživanja od banaka  | 3.416                | -                       | -                       | -                        | -                      | -                    | 3.416         |
| potraživanja od klijenata   | 861                  | 969                     | 2.061                   | 2.734                    | 2.835                  | 903                  | 10.363        |
| Hartije od vrijednosti koje se drže do dospjeća                           | -                    | -                       | -                       | 2.000                    | -                      | -                    | 2.000         |
| Ostala finansijska sredstva   | 10                   | -                       | -                       | -                        | -                      | -                    | 10            |
| Kamatna potraživanja, vremenska razgraničenja i ispravke vrijednosti*     | 37                   | -                       | -                       | 1                        | (371)                  | -                    | (333)         |
| <b>Ukupno</b>   | <b>13.083</b>        | <b>969</b>              | <b>2.061</b>            | <b>4.734</b>             | <b>3.573</b>           | <b>903</b>           | <b>25.323</b> |
| <b>Finansijske obaveze koje se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti:</b> |                      |                         |                         |                          |                        |                      |               |
| Depoziti klijenata i banaka   | 12.045               | 1.273                   | 1.050                   | 1.700                    | 2.720                  | 10                   | 18.798        |
| Pozajmice od ostalih klijenata  | 9                    | 18                      | 28                      | 65                       | 359                    | -                    | 479           |
| Kamate i vremenska razgraničenja*   | 9                    | 38                      | 10                      | 15                       | 12                     | 1                    | 85            |
| <b>Ostale obaveze:</b>  | <b>167</b>           |                         |                         |                          | <b>2</b>               |                      | <b>169</b>    |
| <b>Ukupno</b>   | <b>12.221</b>        | <b>1.291</b>            | <b>1.078</b>            | <b>1.765</b>             | <b>3.081</b>           | <b>10</b>            | <b>19.446</b> |
| <b>Ročna neusklađenost</b>  |                      |                         |                         |                          |                        |                      |               |
| - 31. decembra 2019. godine   | 862                  | (322)                   | 983                     | 2.969                    | 492                    | 893                  | 5.877         |
| - 31. decembra 2018. godine   | (684)                | 367                     | 1.508                   | (227)                    | 4.945                  | 1.106                | 7.015         |
| <b>Kumulativni GAP:</b>   |                      |                         |                         |                          |                        |                      |               |
| - 31. decembra 2019. godine   | 862                  | 540                     | 1.523                   | 4.492                    | 4.984                  | 5.877                |               |
| - 31. decembra 2018. godine   | (684)                | (317)                   | 1.191                   | 964                      | 5.909                  | 7.015                |               |
| <b>% od ukupnog izvora sredstva</b>                                       |                      |                         |                         |                          |                        |                      |               |
| - 31. decembra 2019. godine   | 4,43%                | 2,78%                   | 7,83%                   | 23,10%                   | 25,63%                 | 30,22%               |               |
| - 31. decembra 2018. godine   | -3,70%               | -1,72%                  | 6,45%                   | 5,22%                    | 32,00%                 | 37,99%               |               |

## 4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

## 4.4. Rizik likvidnosti (nastavak)

Ročna usklađenost finansijske aktive i finansijskih obaveza po preostalom ugovorenom roku dospijeća sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine

U hiljadama EUR

|   | Do<br>mjesec<br>dana | Od 1 do<br>3<br>mjeseca | Od 3<br>do 6<br>mjeseci | Od 6<br>do 12<br>mjeseci | Od 1<br>do 5<br>godina | Preko<br>5<br>godina | Ukupno        |
|---|----------------------|-------------------------|-------------------------|--------------------------|------------------------|----------------------|---------------|
| <b>Gotovina i gotovinski ekvivalenti:</b>                                 |                      |                         |                         |                          |                        |                      |               |
| Gotovina i gotovinski ekvivalenti   | 6.483                | -                       | -                       | -                        | -                      | -                    | 6.483         |
| Sredstva izdvojene obavezne rezerve                                       | 734                  | -                       | -                       | -                        | 735                    | -                    | 1.469         |
| <b>Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti:</b>                 |                      |                         |                         |                          |                        |                      |               |
| potraživanja od banaka  | 2.706                | -                       | -                       | -                        | -                      | -                    | 2.706         |
| potraživanja od klijenata   | 353                  | 861                     | 2.171                   | 5.212                    | 3.067                  | 1.146                | 12.810        |
| Hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeća                          | -                    | -                       | -                       | -                        | 2.000                  | -                    | 2.000         |
| Ostala finansijska sredstva   | 10                   | -                       | -                       | -                        | -                      | -                    | 10            |
| Kamatna potraživanja, vremenska razgraničenja i ispravke vrijednosti*     | 32                   | -                       | -                       | 10                       | -410                   | -                    | -368          |
| <b>Ukupno</b>   | <b>10.286</b>        | <b>861</b>              | <b>2.171</b>            | <b>5.212</b>             | <b>5.802</b>           | <b>1.146</b>         | <b>25.478</b> |
| <b>Finansijske obaveze koje se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti:</b> |                      |                         |                         |                          |                        |                      |               |
| Depoziti klijenata i banaka   | 10.891               | 388                     | 658                     | 5.428                    | 808                    | 40                   | 18.213        |
| Pozajmice od ostalih klijenata  | -                    | 5                       | 5                       | 11                       | 37                     | -                    | 58            |
| Kamate i vremenska razgraničenja*   | 12                   | 7                       | 9                       | 17                       | 12                     | 1                    | 58            |
| Ostale obaveze:   | 79                   | 101                     | -                       | -                        | 12                     | -                    | 192           |
| <b>Ukupno</b>   | <b>10.970</b>        | <b>494</b>              | <b>663</b>              | <b>5.439</b>             | <b>857</b>             | <b>40</b>            | <b>18.463</b> |
| <b>Ročna neusklađenost</b>  |                      |                         |                         |                          |                        |                      |               |
| - 31. decembra 2018. godine   | (684)                | 367                     | 1.508                   | (227)                    | 4.945                  | 1.106                | 7.015         |
| - 31. decembra 2017. godine   | 3.489                | 896                     | 856                     | (3.323)                  | 4.920                  | 1.433                | 8.271         |
| <b>Kumulativni GAP:</b>   |                      |                         |                         |                          |                        |                      |               |
| - 31. decembra 2018. godine   | (684)                | (317)                   | 1.191                   | 964                      | 5.909                  | 7.015                |               |
| - 31. decembra 2017. godine   | 3.489                | 4.385                   | 5.241                   | 1.918                    | 6.838                  | 8.271                |               |
| <b>% od ukupnog izvora sredstva</b>                                       |                      |                         |                         |                          |                        |                      |               |
| - 31. decembra 2018. godine   | -3,70%               | -1,72%                  | 6,45%                   | 5,22%                    | 32,00%                 | 37,99%               |               |
| - 31. decembra 2017. godine   | 25,90%               | 32,80%                  | 39,18%                  | 14,34%                   | 51,12%                 | 61,83%               |               |



**4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)****4.4. Rizik likvidnosti (nastavak)**

Prilikom obračuna pojedinačnih gapova dospjeća, a samim tim i kumulativnih gapova, ne uzimaju se u obzir: kamatna potraživanja, obaveze za kamate, vremenska razgraničenja i ispravke vrijednosti. Imajući u vidu da tabela prikazuje novčane prilive i odlive (cash flow) ispravke vrijednosti i vremenska razgraničenja mogli bi negativno uticati na sliku ročne usklađenosti aktive i pasive po pojedinim periodima dospjeća tako da se iz navedenih razloga ove pozicije isključuju.

Likvidnost Banke, kao njena sposobnost da u roku izvršava dospjele obaveze, zavisi sa jedne strane od bilansne strukture, a sa druge strane od usklađenosti tokova priliva i odliva sredstava.

**4.5. Operativni rizik**

Operativni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta (namjernih i nenamjernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredviđenih eksternih događaja. Operativni rizik obuhvata i pravni rizik, ali isključuje strateški i reputacioni rizik. Pravni rizik je rizik ostvarivanja gubitaka u poslovanju Banke koji može nastati zbog nepoštovanja i kršenja zakona i ostale regulative, vršenja protivpravnih radnji, postupanja koja nisu u skladu sa ugovorenim uslovima, neprimjenjivanja preporuka i dobre bankarske prakse, kao i etičkih standarda.

Banka je usvojila set dokumenata za upravljanje operativnim rizikom: Politiku upravljanja operativnim rizikom, Proceduru prikupljanja podataka o događajima operativnog rizika, Proceduru izdvajanja rezervacija za operativne gubitke, Proceduru sprovođenja procesa samoprocjene rizika i kontrole, Proceduru sprovođenja scenario analize i Proceduru sprovođenja permanentne supervizije.

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala, Banka koristi jednostavan metod za izračunavanje potrebnog kapitala za operativni rizik.

Odbor za upravljanje operativnim rizikom kvartalno izvještava Odbor direktora o aktivnostima koje su preduzete u cilju upravljanja operativnim rizikom.

## 4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

## 4.6. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza

Na dan 31. decembra 2019. godine Banka nema finansijskih sredstava inicijalno klasifikovanih po fer vrijednosti. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza na dan 31. decembar 2019. godine prikazana je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama EUR

|  | Knjigovodstvena vrijednost |                    | Fer vrijednost     |                    |
|--|----------------------------|--------------------|--------------------|--------------------|
|  | 31. decembar 2019.         | 31. decembar 2018. | 31. decembar 2019. | 31. decembar 2018. |
| <b>Finansijska sredstva</b>                              |                            |                    |                    |                    |
| Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka | 9.533                      | 7.951              | 9.533              | 7.951              |
| Kredit i potraživanja od banaka                          | 3.401                      | 2.706              | 3.401              | 2.706              |
| Kredit i potraživanja od klijenata                       | 10.043                     | 12.450             | 10.043             | 12.450             |
| Hartije od vrijednosti koje se drže do dospjeća          | 2.001                      | 2.004              | 2.001              | 2.004              |
| <b>Finansijske obaveze</b>                               |                            |                    |                    |                    |
| Depoziti klijenata                                       | 18.885                     | 18.272             | 18.885             | 18.272             |
| Pozajmice od ostalih klijenata                           | 479                        | 58                 | 479                | 58                 |

Prilikom procjene fer vrijednosti finansijskih instrumenata za koje se može utvrditi ovakva vrijednost primijenjeni su sljedeći metodi i pretpostavke:

a) *Kredit i potraživanja od banaka*

Potraživanja od drugih banaka obuhvataju međubankarske plasmane i pozicije u procesu naplate.

Pravična vrijednost plasmana sa varijabilnom kamatnom stopom i prekonoćnih depozita je približno jednaka knjigovodstvenoj vrijednosti ovih finansijskih sredstava iskazanoj na dan izvještaja o finansijskoj poziciji.

b) *Kredit i potraživanja od klijenata*

U cilju utvrđivanja pravične vrijednosti kredita klijentima sa fiksnom kamatnom stopom iskazanih po amortizovanoj vrijednosti, izvršeno je poređenje kamatnih stopa po kojima su krediti odobravani klijentima sa raspoloživim informacijama o preovlađujućim tržišnim kamatnim stopama u bankarskom sektoru Crne Gore, odnosno prosječnim ponderisanim kamatnim stopama po djelatnostima.

Rukovodstvo Banke smatra da kamatne stope Banke ne odstupaju značajno od preovlađujućih tržišnih kamatnih stopa u bankarskom sektoru Crne Gore, te shodno tome pravična vrijednost kredita klijentima obračunata kao sadašnja vrijednost budućih novčanih tokova diskontovanih primjenom važećih tržišnih stopa, odnosno prosječnih ponderisanih kamatnih stopa za bankarski sektor, ne odstupa značajno od iskazanih knjigovodstvenih vrijednosti kredita na dan izvještaja o finansijskom položaju.

d) *Depoziti*

Za depozite po viđenju, kao i depozite sa preostalim rokom dospjeća kraćim od godinu dana, pretpostavka je da procijenjena pravična vrijednost ne odstupa značajno od knjigovodstvenih vrijednosti.

Procijenjena fer vrijednost kamatonosnih depozita sa fiksnom kamatnom stopom i preostalim rokom dospjeća preko godinu dana, bez navedene tržišne cijene bazira se na diskontovanom toku gotovine primjenom važeće kamatne stope na nove obaveze sa sličnim preostalim dospjećem. Prema mišljenju rukovodstva kamatne stope Banke su usklađene sa važećim tržišnim kamatnim stopama, i shodno tome iznosi u finansijskim iskazima odražavaju realnu vrijednost koja u datim okolnostima najvjerođostojnije odražava pravičnu vrijednost navedenih finansijskih instrumenata.

**4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)****4.7. Upravljanje kapitalom**

Upravljanje kapitalom ima za cilj:

- usaglašenost sa propisima regulatora,
- zaštitu sposobnosti Banke da održi stalnost poslovanja kako bi bila u mogućnosti da obezbijedi isplate akcionarima i naknade ostalim vlasnicima, i
- obezbjeđenje kapitala za podršku daljeg razvoja Banke.

Rukovodstvo Banke vrši kontrolu adekvatnosti kapitala korišćenjem metodologije i limita propisanih od strane Centralne banke Crne Gore (Sl. list CG, br. 38/11, 55/12 i 82/17). Banka kvartalno dostavlja izvještaje o stanju i strukturi kapitala Centralnoj banci Crne Gore.

Sopstvena sredstva Banke sastoje se od:

- osnovnog kapitala (uplaćeni akcijski kapital, umanjen za akumulirane gubitke i efekte primjene MSFI 9 na 01. januar 2018.);
- umanjenog za nematerijalna ulaganja i
- umanjenog za nedostajuće rezerve.

Iznos sopstvenih sredstava mora uvijek biti jednak ili veći od:

- a) minimalnog novčanog dijela osnovnog kapitala u iznosu od EUR 5 miliona, kao što propisuje Zakon o bankama,
- b) ukupnog iznosa potrebnog kapitala za sve rizike.

Rizična aktiva se sastoji od stavki aktive i kreditnih ekvivalenata vanbilansnih stavki aktive Banke koje su izložene riziku. Kreditni ekvivalenti vanbilansnih stavki aktive predstavljaju iznos koji je rezultat množenja knjigovodstvene vrijednosti vanbilansnih stavki aktive sa propisanim faktorima konverzije. Ukupnu rizikom ponderisanu aktivu čini zbir stavki aktive bilansa i kreditnih ekvivalenata vanbilansnih stavki aktive izloženih riziku (rizična aktiva Banke), klasifikovanih u određene kategorije i pomnoženih sa odgovarajućim propisanim ponderima rizika.

U skladu sa propisima Centralne banke Crne Gore, Banka je obavezna da održava minimalan stepen adekvatnosti kapitala, izražen koeficijentom solventnosti kapitala od 10%. Banka je dužna da obim svog poslovanja uskladi sa propisanim pokazateljima, odnosno da obim i strukturu svojih rizičnih plasmana uskladi sa Zakonom o bankama i propisima Centralne banke Crne Gore. Na dan 31. decembra 2019. godine, koeficijent solventnosti obračunat od strane Banke u finansijskim izvještajima iznosi 42,24%.

## 5. PRIHODI I RASHODI KAMATA I SLIČNI PRIHODI I RASHODI

## 5.1. Prihodi od kamata i slični prihodi

| U hiljadama EUR   | 2019.      | 2018.      |
|---|------------|------------|
| Kreditni:   |            |            |
| - privrednim društvima u privatnom vlasništvu                           | 561        | 432        |
| - prihod od kamate na obezvrjeđena finansijska sredstva (napomena 13.2) | 20         | 5          |
| - privrednim društvima u državnom vlasništvu                            | 19         | 59         |
| - preduzetnicima  | 8          | 9          |
| - nevladine organizacije  | -          | 1          |
| - fizičkim licima   | 169        | 177        |
|   | <u>777</u> | <u>683</u> |
| Naknade za odobravanje kredita  | 59         | 64         |
|   | <u>836</u> | <u>747</u> |
| Hartije od vrijednosti:   |            |            |
| Hartije od vrijednosti koje se drže do dospelja                         | 80         | 80         |
|   | <u>80</u>  | <u>80</u>  |
|   | <u>916</u> | <u>827</u> |

## 5.2. Rashodi kamata i slični rashodi

| U hiljadama EUR                               | 2019.      | 2018.      |
|---|------------|------------|
| Sredstva na računima:                         |            |            |
| - ino-banaka                                  | 1          | 5          |
|   | <u>1</u>   | <u>5</u>   |
| Depoziti:                                     |            |            |
| - Vlade Crne Gore                             | 44         | 46         |
| - privrednim društvima u državnom vlasništvu  | 10         | 10         |
| - privrednim društvima u privatnom vlasništvu | 1          | 4          |
| - osiguravajućim društvima                    | 1          | 2          |
| - fizičkim licima                             | 109        | 58         |
|   | <u>165</u> | <u>120</u> |
| Pozajmice:                                    |            |            |
| -IRF  | 6          | 1          |
|   | <u>6</u>   | <u>1</u>   |
|   | <u>172</u> | <u>126</u> |

## 6. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

## 6.1. Prihodi od naknada i provizija

| U hiljadama EUR              | 2019.      | 2018.     |
|------------------------------|------------|-----------|
| Platni promet u zemlji       | 60         | 40        |
| Platni promet u inostranstvu | 56         | 21        |
| E-banking                    | 31         | 6         |
| Odobrene garancije           | 9          | 4         |
| Kartice                      | 39         | 11        |
| Ostalo                       | 6          | 5         |
|                              | <b>201</b> | <b>87</b> |

## 6.2. Rashodi od naknada i provizija

| U hiljadama EUR                                | 2019.      | 2018.      |
|--|------------|------------|
| Naknade Centralnoj banci Crne Gore             | 40         | 38         |
| Naknade za usluge međunarodnog platnog prometa | 51         | 44         |
| Naknade po osnovu premije za zaštitu depozita  | 100        | 63         |
| Naknade za kartično poslovanje                 | 77         | 59         |
| Naknade za elektronsko bankarstvo              | 14         | 14         |
|  | <b>282</b> | <b>218</b> |

## 7. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

| U hiljadama EUR   | 2019.        | 2018.        |
|---|--------------|--------------|
| Neto zarade   | 629          | 606          |
| Porezi, prirezi i doprinosi na zarade                                     | 432          | 423          |
| Ostale neto naknade zaposlenima   | 1            | 1            |
| Ugovori o djelu   | 1            | -            |
| Putni troškovi i dnevnice   | 11           | 11           |
| Troškovi rezervisanja za neiskorišćene godišnje odmore                    | (3)          | 11           |
| Troškovi rezervisanja za otpremnine za odlazak u penziju<br>(napomena 18) | 50           | 2            |
| Obuka zaposlenih  | 2            | 1            |
|   | <b>1.123</b> | <b>1.055</b> |

## 8. OPŠTI I ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI

| U hiljadama EUR  | 2019.      | 2018.      |
|--|------------|------------|
| Troškovi zakupa (napomena 26)                              | 118        | 138        |
| Troškovi obezbjeđenja                                      | 31         | 31         |
| Troškovi električne energije, goriva i komunalnih usluga   | 17         | 17         |
| Čišćenje   | 9          | 17         |
| Troškovi licenci i održavanja softvera                     | 247        | 238        |
| Troškovi održavanja objekata, opreme, IT opreme, bankomata | 13         | 5          |
| Advokatske usluge  | 44         | 44         |
| Osiguranje   | 14         | 14         |
| Troškovi eksternih kontrola                                | 129        | 124        |
| Konsultantske usluge                                       | 8          | 38         |
| Telefon  | 13         | 13         |
| Troškovi komunikacionih mreža                              | 18         | 18         |
| Kancelarijski materijal                                    | 4          | 3          |
| Troškovi reprezentacije                                    | 5          | 5          |
| Reklamiranje i marketing                                   | 15         | 17         |
| Doprinos udruženju banaka                                  | 16         | 16         |
| Troškovi pretplata   | 13         | 14         |
| Troškovi održavanja vozila i registracija                  | 2          | 1          |
| Razni troškovi   | 4          | 11         |
|  | <b>720</b> | <b>764</b> |

## 9. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

| U hiljadama EUR                       | 2019.      | 2018.      |
|---------------------------------------|------------|------------|
| Nekretnina i opreme (napomena 14)     | 116        | 136        |
| Nematerijalnih ulaganja (napomena 15) | 133        | 121        |
|                                       | <b>249</b> | <b>257</b> |

## 10. NETO PRIHODI/RASHODI PO OSNOVU OBEZVRJEDJENJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA KOJI SE NE VREDNUJU PO FER VRIJEDNOSTI KROZ BILANS USPJEHA

| U hiljadama EUR                        | 2019.     | 2018.      |
|--|-----------|------------|
| Neto povećanje rezervisanja po osnovu: |           |            |
| - kredita                              | 5         | 285        |
| - depozita kod banaka                  | 5         | 4          |
| - hartija od vrijednosti               | 2         | -          |
| - odobrenih garancija                  | 21        | 23         |
|  | <b>33</b> | <b>312</b> |

## 11. POREZ NA DOBIT

## 11.1. Komponente poreza na dobit

| U hiljadama EUR   | 2019.          | 2018.          |
|---|----------------|----------------|
| Obračunati odloženi porez                                     | (10)           | (6)            |
|   | <b>(10)</b>    | <b>(6)</b>     |
| <br>  |                |                |
| U hiljadama EUR   | 2019.          | 2018.          |
| <b>Rezultat u bilansu uspjeha prije oporezivanja</b>          | <b>(1.453)</b> | <b>(1.808)</b> |
| Porez na dobit po zakonskoj stopi od 9%                       | (116)          | (163)          |
| Nepriznati poreski kredit na ime poreskih gubitaka            | 116            | 163            |
| Efekti različitog tretmana stalnih sredstava za poreske svrhe | 10             | 6              |
| <b>Porez na dobit iskazan u bilansu uspjeha</b>               | <b>10</b>      | <b>6</b>       |
| <br>  |                |                |
| <b>Efektivna poreska stopa</b>                                | <b>-0,69%</b>  | <b>-0,33%</b>  |

Poreska stopa za 2019. godinu iznosi 9% i primjenjuje se na oporezivu dobit pravnih lica u Crnoj Gori, u skladu sa Zakonom o porezu na dobit.

## 11.2. Odloženi porez

| U hiljadama EUR  | Poresko sredstvo | Poreska obaveza | Neto sredstvo/<br>(obaveza) |
|--|------------------|-----------------|-----------------------------|
| <b>Stanje na 31. decembar 2018. godine</b>   | -                | (12)            | (12)                        |
| Obračunata obaveza po osnovu privremene razlike između knjigovodstvene i poreske vrijednosti nekretnina, opreme i nematerijalnih sredstava | -                | 10              | 10                          |
| <b>Stanje na 31. decembar 2019. godine</b>   | -                | (2)             | (2)                         |

Odloženo poresko sredstvo u iznosu EUR 116 hiljada po osnovu prenijetog poreskog gubitka iz 2019. nije priznato (iz 2018 EUR 163 hiljada). U skladu sa Zakonom o porezu na dobit Crne Gore, prenijeti poreski gubitak može da se iskoristi do zaključno sa 2024. godinom (za 2018 zaključno sa 2023. godinom).

## 12. NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI DEPOZITA KOD CENTRALNIH BANAKA

| U hiljadama EUR                                | 31. decembar<br>2019. | 31. decembar<br>2018. |
|--|-----------------------|-----------------------|
| Gotovina u blagajni:                           |                       |                       |
| - u EUR  | 782                   | 1.162                 |
| - u stranoj valuti                             | 155                   | 92                    |
| Žiro račun:                                    |                       |                       |
| - u EUR  | 7.061                 | 5.157                 |
| Obavezna rezerva kod Centralne banke Crne Gore | 1.475                 | 1.469                 |
| Ostalo   | 60                    | 71                    |
|  | <b>9.533</b>          | <b>7.951</b>          |

Na prekonocna salda na transakcionom racunu kod centralne Banke Crne Gore, primjenjuje se kamatna stopa Evropske centralne banke na depozitne olaksice (ECB Deposit facility rate) umanjena za 10 baznih poena, na godisnjem nivou, i to primjenom stope ne vise od nule, na saldo na pocetku narednog poslovnog dana RTGS sistema.

Obavezna rezerva sa stanjem na dan 31. decembra 2019. godine izdvojena je u skladu sa Odlukom Centralne banke Crne Gore o obaveznoj rezervi banaka kod Centralne banke Crne Gore („Sl. list CG” 88/17), koja propisuje da banke izdvajaju obaveznu rezervu primjenom stope od:

- 7,5% na dio osnovice koju cine depoziti po viđenju, depoziti ugovoreni sa rocnoscu do jedne godine, odnosno do 365 dana i depoziti ugovoreni sa rocnoscu preko 365 dana ukoliko ne postoji klauzula o nemogucnosti razoročenja prije ugovorom predviđenog roka,
- 6,5% na dio osnovice koju cine depoziti ugovoreni sa rocnoscu preko jedne godine, odnosno preko 365 dana, uz klauzulu o nemogucnosti razoročenja prije ugovorenog roka

Na depozite ugovorene sa rocnoscu preko jedne godine, odnosno 365 dana, a koji imaju klauzulu o mogucnosti razoročenja tih depozita u roku kracem od jedne godine primjenjuje se stopa od 7,5%.

Obračunavanje obavezne rezerve vrši se primjenom propisanih stopa na prosjecan iznos depozita tokom prethodnog mjeseca, dva dana prije isteka perioda održavanja.

Obračunatu obaveznu rezervu Banka izdvaja na račun obavezne rezerve u zemlji i/ili na račune Centralne banke u inostranstvu. U skladu sa Odlukom, 50% sredstava obavezne rezerve predstavlja kamatonosni dio, na koji Centralna banka isplaćuje do osmog u mjesecu za prethodni mjesec naknadu obračunatu po stopi koja je jednaka EONIA (Euro OverNight Index Average) umanjena za 10 baznih poena na godisnjem nivou, s tim da ova stopa ne može biti manja od nule. Obavezna rezerva se izdvaja u EUR.

## 13. FINANSIJSKA SREDSTVA PO AMORTIZOVANOJ VRIJEDNOSTI

## 13.1. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA

| U hiljadama EUR                            | 31. decembar<br>2019. | 31. decembar<br>2018. |
|--|-----------------------|-----------------------|
| Korespodentni računi kod inostranih banaka | 3.416                 | 2.706                 |
| Ispravka vrijednosti                       | (15)                  | (11)                  |
|  | <b>3.401</b>          | <b>2.695</b>          |

Na dan 31. decembra 2019. godine, Banka ima otvoren račun kod sljedećih inostranih banaka: VTB Moskva, SberBank Bosna i Hercegovina, AIK Banka Srbija i KT Banka Njemačka. Depoziti kod banaka u inostranstvu sa stanjem na dan 31. decembra 2019. godine u cjelosti predstavljaju avista depozite na koje se obračunava negativna kamata. Limiti za saldo na računu iznad kojih se obračunava negativna kamata su za SberBank Bosna i Hercegovina i VTB Moskva EUR 500 hiljada, za KT Banku Njemačka EUR 1.000 hiljada dok se za sredstva deponovana kod AIK Banke Srbija ne obračunava negativna kamata. Banka je, u u skladu sa zahtjevima MSFI 9, obračunala ispravku vrijednosti kredita i potraživanja od banaka u iznosu od EUR 16 hiljada.



## 13. FINANSIJSKA SREDSTVA PO AMORTIZOVANOJ VRIJEDNOSTI (nastavak)

## 13.1. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA (nastavak)

Promjena na računima ispravke vrijednosti kredita i potraživanja od banaka

| U hiljadama EUR  | Stanje na 31.<br>decembar<br>2018.godine | Povećanja | Stanje na 31.<br>decembar<br>2019.godine |
|--|--|-----------|--|
| Ispravka vrijednosti za kredite i potraživanja od banaka | 11                                       | 4         | 15                                       |

## 13.2. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA (nastavak)

| U hiljadama EUR                            | 31. decembar<br>2019. | 31. decembar<br>2018. |
|--|-----------------------|-----------------------|
| Dospjeli krediti:                          |                       |                       |
| - privredna društva u privatnom vlasništvu | 2.340                 | 2.089                 |
| - fizička lica                             | 130                   | 143                   |
| Kratkoročni krediti:                       |                       |                       |
| - privredna društva u privatnom vlasništvu | 2.980                 | 6.005                 |
| - privredna društva nerezidenti            | 580                   | -                     |
| - fizička lica                             | 38                    | 40                    |
| Dugoročni krediti:                         |                       |                       |
| - privredna društva u privatnom vlasništvu | 1.871                 | 1.589                 |
| - privredna društva u državnom vlasništvu  | -                     | 520                   |
| - preduzetnici                             | 113                   | 144                   |
| - fizička lica                             | 2.308                 | 2.278                 |
| - kartice fizička lica                     | 4                     | 2                     |
|  | <b>10.364</b>         | <b>12.810</b>         |
| Kamatna potraživanja:                      |                       |                       |
| - krediti                                  | 22                    | 11                    |
| Vremenska razgraničenja:                   |                       |                       |
| - kamata po kreditima                      | 28                    | 32                    |
| - naknade                                  | (37)                  | (56)                  |
|  | <b>13</b>             | <b>(13)</b>           |
| Ukupno                                     | <b>10.377</b>         | <b>12.797</b>         |
| Minus:                                     |                       |                       |
| Obezvrjeđenje kredita                      | <b>(334)</b>          | <b>(347)</b>          |
| Ukupno                                     | <b>10.043</b>         | <b>12.450</b>         |

## 13. FINANSIJSKA SREDSTVA PO AMORTIZOVANOJ VRIJEDNOSTI (nastavak)

## 13.2. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA (nastavak)

Promjena kredita i potraživanja tokom 2019. godine je prikazana u tabeli u nastavku:

| Kredit i potraživanja od klijenata   | Nivo 1        | Nivo 2       | Nivo 3     | Ukupno        |
|--|---------------|--------------|------------|---------------|
| <b>Bruto krediti i potraživanja od klijenata 31. decembar 2018. godine</b> | <b>11.776</b> | <b>916</b>   | <b>108</b> | <b>12.800</b> |
| Nova potraživanja  | 8.209         | 826          | -          | 9.035         |
| Smanjenje/otplata potraživanja   | (9.526)       | (1.920)      | (12)       | (11.458)      |
| Prelazak u nivo 1  | -             | -            | -          | -             |
| Prelazak u nivo 2  | (2.513)       | 2.513        | -          | -             |
| Prelazak u nivo 3  | (358)         | -            | 358        | -             |
| Druge promjene   | -             | -            | -          | -             |
| <b>Bruto krediti i potraživanja od klijenata 31. decembar 2019. godine</b> | <b>7.588</b>  | <b>2.335</b> | <b>454</b> | <b>10.377</b> |

Promjena ispravke vrijednosti kredita i potraživanja po nivoima rizika tokom 2019. godine je prikazana u tabeli u nastavku:

| Kredit i potraživanja od klijenata                     | Nivo 1     | Nivo 2     | Nivo 3    | Ukupno     |
|--|------------|------------|-----------|------------|
| <b>Ispravka vrijednosti, 31. decembar 2018. godine</b> | <b>246</b> | <b>58</b>  | <b>43</b> | <b>347</b> |
| Nova potraživanja                                      | 134        | 35         | -         | 169        |
| Smanjenje/otplata potraživanja                         | (233)      | (58)       | (4)       | (295)      |
| Prelazak iz nivoa 1                                    | -          | 97         | 8         | 105        |
| Prelazak iz nivoa 2                                    | (3)        | -          | -         | (3)        |
| Prelazak iz nivoa 3                                    | (1)        | -          | 20        | 19         |
| Unwinding (priznat u okviru prihoda ood kamate)        | -          | (17)       | (1)       | (18)       |
| Druge promjene   | 7          | -          | 3         | 10         |
| <b>Ispravka vrijednosti, 31. decembar 2019. godine</b> | <b>150</b> | <b>115</b> | <b>69</b> | <b>334</b> |

Kratkoročni krediti privrednim društvima se najvećim dijelom odobravaju za obrtna sredstva uz kamatnu stopu od 5,3% do 9% na godišnjem nivou. Dugoročni krediti odobreni su na period od 14 do 120 mjeseci i uglavnom se odnose na privredna društva iz oblasti trgovine, prerađivačke industrije i usluge pružanja smještaja i ishrane. Kratkoročni i dugoročni krediti privrednim društvima se najčešće odobravaju uz nominalnu kamatnu stopu u visini od 4% do 9,95% godišnje.

Kratkoročni krediti stanovništvu se odobravaju na period do 12 mjeseci sa kamatnom stopom u rasponu od 2% do 11,45% na godišnjem nivou. Dugoročni krediti stanovništvu obuhvataju gotovinske kredite, kredite za stambenu izgradnju, adaptaciju stambenog prostora, finansiranje kupovine potrošnih dobara i ostale namjene, odobrene na period od 15 do 300 mjeseci uz kamatnu stopu na godišnjem nivou, u rasponu od 2% do 11,45%.

Promjene na ispravci obezvrjeđenja su prikazani u tabeli niže:

|   |            |
|---|------------|
| <b>Stanje 1 januar 2018.godine</b>                        | <b>66</b>  |
| Obezvrjeđenje u toku godine (napomena 10)                 | 285        |
| Kamata obračunata na obezvrjeđene plasmane (Napomena 5.1) | (5)        |
| <b>Stanje 31. decembra 2018.godine</b>                    | <b>347</b> |
| Obezvrjeđenje u toku godine (napomena 10)                 | 5          |
| Kamata obračunata na obezvrjeđene plasmane (Napomena 5.1) | (18)       |
| <b>Stanje 31. decembra 2019.godine</b>                    | <b>334</b> |

**13. FINANSIJSKA SREDSTVA PO AMORTIZOVANOJ VRIJEDNOSTI (nastavak)****13.2. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA (nastavak)**

Geografska koncentracija plasiranih kredita komitentima od strane Banke u kreditnom portfoliju obuhvata najvećim dijelom komitente sa sjedištem na području Crne Gore.

| U hiljadama EUR | 31. decembar 2019. | 31. decembar 2018. |
|-----------------|--------------------|--------------------|
| Crna Gora       | 9.479              | 12.425             |
| Azerbejdžan     | 3                  | 8                  |
| Makedonija      | 1                  | 2                  |
| Srbija          | 14                 | 15                 |
| Slovačka        | 546                | -                  |
|                 | <b>10.043</b>      | <b>12.450</b>      |

Koncentracija kredita i potraživanja od klijenata po djelatnostima:

| U hiljadama EUR                               | 31. decembar 2019. | 31. decembar 2018. |
|---|--------------------|--------------------|
| Trgovina                                      | 1.473              | 2.265              |
| Građevinarstvo                                | 433                | 2.289              |
| Prerađivačka industrija                       | 464                | 941                |
| Usluge pružanja smještaja i ishrane           | 2523               | 2.444              |
| Snabdijevanje električnom energijom           | 545                | -                  |
| Snabdijevanje vodom                           | 257                | 455                |
| Saobraćaj i skladištenje                      | 270                | 290                |
| Informisanje i komunikacije                   | 443                | -                  |
| Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti | -                  | 143                |
| Ostale uslužne djelatnosti                    | 731                | 714                |
| Poslovanje nekretninama                       | 352                | 498                |
| Stručne, naučne i tehničke djelatnosti        | 137                | -                  |
| Stanovništvo                                  | 2.415              | 2.411              |
|   | <b>10.043</b>      | <b>12.450</b>      |

**13.3. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI**

Na dan 31. decembra 2019. godine stanje hartija od vrijednosti se vrednuju po amortizovanom trošku iznosi EUR 2.001 hiljadu i sastoji se iz sljedećeg:

- državnih obveznica u iznosu od EUR 2.000 hiljade kupljenih 15. novembra 2016, uz kamatnu stopu od 4% godišnje, sa dospijecem na 15. novembar 2020. godine;
- obračunate kamate na obveznice od EUR 10 hiljada;
- Ispravke vrijednosti na obveznice od EUR 9 hiljada.

U skladu sa zahtjevima MSFI 9 Banka je obračunala ispravku vrijednosti na hartije od vrijednosti koje se vrednuju po amortizovanom trošku.

Promjena na računima ispravke vrijednosti hartija od vrijednosti

| U hiljadama EUR                             | Stanje na 31. decembar 2018. godine | Povećanja | Stanje na 31. decembar 2019. godine |
|---|-------------------------------------|-----------|-------------------------------------|
| Ispravka vrijednosti hartija od vrijednosti | 7                                   | 2         | 9                                   |

## 14. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Kretanja na nekretninama, opremi i ostalim sredstvima u toku 2019. godine prikazano je u narednoj tabeli:

| U hiljadama EUR                          | Zgrade    | Namještaj<br>i ostala<br>oprema | Ukupno     |
|--|-----------|---------------------------------|------------|
| <b>Nabavna vrijednost</b>                |           |                                 |            |
| Stanje, 1. januar 2018. godine           | 97        | 555                             | 652        |
| Povećanja                                | -         | 10                              | 10         |
| <b>Stanje, 31. decembar 2018. godine</b> | <b>97</b> | <b>565</b>                      | <b>662</b> |
| Povećanja                                | 2         | -                               | 2          |
| <b>Stanje, 31. decembar 2019. godine</b> | <b>99</b> | <b>565</b>                      | <b>664</b> |
| <b>Ispravka vrijednosti</b>              |           |                                 |            |
| Stanje, 1. januar 2018. godine           | 51        | 143                             | 194        |
| Amortizacija (napomena 9)                | 34        | 102                             | 136        |
| <b>Stanje, 31. decembar 2018. godine</b> | <b>85</b> | <b>245</b>                      | <b>330</b> |
| Amortizacija (napomena 9)                | 14        | 103                             | 117        |
| <b>Stanje, 31. decembar 2019. godine</b> | <b>99</b> | <b>348</b>                      | <b>447</b> |
| Sadašnja vrijednost:                     |           |                                 |            |
| - 31. decembra 2019. godine              | -         | 217                             | 217        |
| - 31. decembra 2018. godine              | 12        | 320                             | 332        |

Na dan 31. decembra 2019. godine Banka nema imovinu pod zalogom radi obezbjeđenja otplate kredita i drugih obaveza.

## 15. NEMATERIJALNA SREDSTVA

Nematerijalna sredstva se najvećim dijelom sastoje od licenci i softvera. U pregledu koji slijedi prikazana su kretanja na nematerijalnim sredstvima u toku 2019. godine:

| U hiljadama EUR                     | 31. decembar<br>2019. | 31. decembar<br>2018. |
|-------------------------------------|-----------------------|-----------------------|
| <b>Nabavna vrijednost</b>           |                       |                       |
| Stanje, 1. januar                   | 619                   | 565                   |
| Povećanja u toku perioda            | 1                     | 54                    |
|                                     | <b>620</b>            | <b>619</b>            |
| <b>Ispravka vrijednosti</b>         |                       |                       |
| Stanje, 1. januar                   | 250                   | 129                   |
| Amortizacija (napomena 9)           | 133                   | 121                   |
|                                     | <b>383</b>            | <b>250</b>            |
| <b>Neotpisana vrijednost na dan</b> | <b>237</b>            | <b>369</b>            |

Nematerijalna sredstva u iznosu od EUR 237 sastoje se od: kompjuterskih programa (softvera) u iznosu od EUR 161 hiljada i ostalih nematerijalnih sredstava u iznosu od EUR 76 hiljada. Ostala nematerijalna sredstva, u najvećem dijelu sastoje se od Visa International licence čija je sadašnja vrijednost na 31. decembar 2019. godine EUR 72 hiljada.

## 16. OSTALA SREDSTVA

| U hiljadama EUR                                | 31. decembar<br>2019. | 31. decembar<br>2018. |
|--|-----------------------|-----------------------|
| Unaprijed plaćeni troškovi                     | 50                    | 51                    |
| Potraživanja od Poreske uprave                 | 13                    | 13                    |
| Zalihe plastike za kartice                     | 17                    | 18                    |
| Potraživanja od fondova (porodiljsko odsustvo) | 8                     | 8                     |
| Potraživanja od zaposlenih                     | 1                     | 2                     |
| Potraživanja za naknade                        | 5                     | 7                     |
|  | <b>94</b>             | <b>99</b>             |

## 17. FINANSIJSKE OBAVEZE KOJE SE ISKAZUJU PO AMORTIZOVANOJ VRIJEDNOSTI

## 17.1. DEPOZITI KLIJENATA

| U hiljadama EUR   | 31. decembar<br>2019. | 31. decembar<br>2018. |
|---|-----------------------|-----------------------|
| Depoziti po viđenju:                                      |                       |                       |
| - privredna društva u privatnom vlasništvu                | 9.953                 | 7.421                 |
| - privredna društva u državnom vlasništvu                 | 22                    | 10                    |
| - privredna društva koja se bave finansijskom djelatnošću | 7                     | -                     |
| - Vlada Crne Gore   | 74                    | 1.685                 |
| - preduzetnici  | 72                    | 12                    |
| - osiguravajuća društva                                   | -                     | 3                     |
| - neprofitne organizacije                                 | 2                     | -                     |
| - fizička lica  | 1.663                 | 1.050                 |
|   | <b>11.793</b>         | <b>10.181</b>         |
| Kratkoročni depoziti:                                     |                       |                       |
| - privredna društva u privatnom vlasništvu                | 300                   | 282                   |
| - privredna društva u državnom vlasništvu                 | -                     | 2.000                 |
| - Vlada Crne Gore   | -                     | 1.000                 |
| - osiguravajuća društva                                   | -                     | 10                    |
| - fizička lica  | 1.016                 | 488                   |
|   | <b>1.316</b>          | <b>3.780</b>          |
| Dugoročni depoziti:                                       |                       |                       |
| - privredna društva u privatnom vlasništvu                | 180                   | 677                   |
| - Vlada Crne Gore   | 2.000                 | 1.000                 |
| - osiguravajuća društva                                   | -                     | 110                   |
| - fizička lica  | 3.510                 | 2.466                 |
|   | <b>5.690</b>          | <b>4.253</b>          |
|   | <b>18.799</b>         | <b>18.214</b>         |
| <i>Obaveze za kamate i ostala pasiva</i>                  |                       |                       |
| Vremenska razgraničenja: obračunata kamata na depozite    | 86                    | 58                    |
|   | <b>86</b>             | <b>58</b>             |
|   | <b>18.885</b>         | <b>18.272</b>         |

Na depozite po viđenju fizičkih lica ne obračunava se kamata, dok je na avista depozite pravnih lica odobrena kamata do 0,15%. Kratkoročno i dugoročno oročeni depoziti fizičkih lica u EUR su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od 1,4% do 3,1% godišnje, dok se za pravna lica kreće od 0,6% do 2,2%.

## 17. FINANSIJSKE OBAVEZE KOJE SE ISKAZUJU PO AMORTIZOVANOJ VRIJEDNOSTI (nastavak)

## 17.2. KREDITI KLIJENATA KOJI NIJESU BANKE

Obaveze za pozajmljena sredstva od ostalih klijenata predstavljaju obaveze prema domaćim kreditorima i odnose se na pozajmljena sredstva od Investiciono Razvojnog Fonda koja se odobravaju Banci za finansiranje odobrenih projekata od strane fonda, pri čemu Banka zaračunava svoju maržu za preuzimanje kreditnog rizika. Ove obaveze na 31. decembar 2019. sastoje se od jednog kreditnih zaduženja prema Fondu od EUR 479 hiljada.

U hiljadama EUR

| Odobreni iznos | Datum odobrenja | Datum dospijeća | Kamatna stopa | Stanje na 31. decembar 2019 |
|----------------|-----------------|-----------------|---------------|-----------------------------|
| 84             | 19.09.2017      | 30.09.2021      | 1,50%         | 37                          |
| 360            | 25.12.2018      | 31.03.2024      | 1,50%         | 298                         |
| 100            | 12.08.2018      | 31.08.2024      | 1,50%         | 94                          |
| 50             | 05.09.2019      | 30.09.2024      | 1,50%         | 50                          |

U hiljadama EUR

| Odobreni iznos | Datum odobrenja | Datum dospijeća | Kamatna stopa | Stanje na 31. decembar 2018 |
|----------------|-----------------|-----------------|---------------|-----------------------------|
| 84             | 19.09.2017      | 30.09.2021      | 1,50%         | 58                          |

## 18. REZERVE

| U hiljadama EUR   | 31. decembar 2019. | 31. decembar 2018. |
|---|--------------------|--------------------|
| Rezervisanja za otpremnine zaposlenima                    | 66                 | 16                 |
| Obračunate obaveze za neiskorišćene dane godišnjeg odmora | 35                 | 38                 |
| Rezervisanja za gubitke po odobrenim garancijama          | 45                 | 24                 |
| Rezervisanja za gubitke za odobrene neiskorišćene kredite | 1                  | 1                  |
|   | <b>147</b>         | <b>79</b>          |

## 19. OSTALE OBAVEZE

| U hiljadama EUR                           | 31. decembar 2019. | 31. decembar 2018. |
|---|--------------------|--------------------|
| Obaveze prema dobavljačima u zemlji       | 120                | 109                |
| Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu | 4                  | 3                  |
| Obračunati troškovi                       | 40                 | 51                 |
| Ostale obaveze                            | 3                  | 17                 |
|   | <b>167</b>         | <b>180</b>         |

**20. KAPITAL**

Na dan 31. decembra 2019. godine akcijski kapital Banke čini 299.511.761 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrijednosti EUR 0,04. Nije bilo promjena na akcijskom kapitalu u toku 2019. godine.

Vlasnička struktura Banke na dan 31. decembra 2019. godine je sljedeća:

| Ime i prezime/naziv kompanije          | 31. decembar 2019. |                      |             |
|--|--------------------|----------------------|-------------|
|  | broj akcija        | Iznos u EUR          | % učešća    |
| Azmont Investments d.o.o., Herceg Novi | 299.511.761        | 11.980.470,44        | 100%        |
|  | <b>299.511.761</b> | <b>11.980.470,44</b> | <b>100%</b> |

**21. USAGLAŠENOST SA PROPISIMA CBCG**

U skladu sa propisima Centralne banke Crne Gore, Banka je obavezna da održava minimalan stepen adekvatnosti kapitala od 10%. Banka je dužna da obim svog poslovanja uskladi sa propisanim pokazateljima, odnosno da obim i strukturu svojih rizičnih plasmana uskladi sa Zakonom o bankama (Sl. list RCG" br. 17/08, 44/10, 40/11, 73/17) i propisima Centralne banke Crne Gore.

Koeficijent solventnosti Banke je na dan 31. decembra 2019.godine iznosio 42,24% (31. decembra 2018. godine: 45,62%).

Na 31. decembar 2019., godine nivo sopstvenih sredstva Banke je iznad propisanog minimuma od EUR 5.000 hiljada i iznosi EUR 5.472 hiljade (31. decembar 2018. EUR 6.806 hiljade).

Zakon o bankama („Sl. list CG“ br. 17/2008, 44/2010 i 40/2011, 73/2017) definiše minimalni iznos novčanog kapitala banke u vrijednosti od EUR 5 miliona.

Na dan 31. decembra 2019. godine novčani kapital Banke je iznad propisanog minimuma.

**22. VANBILANSNA EVIDENCIJA**

| U hiljadama EUR                      | 31.decembar 2019. | 31.decembar 2018. |
|--------------------------------------|-------------------|-------------------|
| <b>Rizična vanbilasna aktiva</b>     |                   |                   |
| Neopozive obaveze za davanje kredita | 414               | 611               |
| Izdane garancije                     | 950               | 567               |
|                                      | <b>1.364</b>      | <b>1.178</b>      |
| <b>Ostala vanbilasna evidencija</b>  |                   |                   |
| Evidentna kamata                     | 12                | 5                 |
| Kolaterali po osnovu potraživanja    | 18.203            | 17.052            |
|                                      | <b>19.579</b>     | <b>18.235</b>     |



## 23. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Lica povezana sa Bankom su akcionari Banke, predstavnici rukovodstva i zaposleni Banke.

| U hiljadama EUR                                    | 31. decembar 2019. | 31. decembar 2018. |
|--|--------------------|--------------------|
| <i>Kredit:</i>                                     |                    |                    |
| - krediti fizičkim licima - zaposleni Banke        | 302                | 303                |
| -kartice - zaposleni Banke                         | 4                  | -                  |
| <b>Ukupno potraživanja:</b>                        | <b>306</b>         | <b>303</b>         |
| <b>Obaveze</b>                                     |                    |                    |
| <i>Avista depoziti:</i>                            |                    |                    |
| - Azmont investments                               | 36                 | 3.150              |
| - ADC  | 3                  | 3                  |
| - depoziti fizičkih lica – zaposleni Banke         | 103                | 66                 |
| <i>Oročeni depoziti:</i>                           |                    |                    |
| - depoziti fizičkih lica – zaposleni Banke         | 385                | 292                |
| Obaveze za obračunatu kamatu na depozite zaposleni | 4                  | 3                  |
| Obaveze prema dobavljačima – Azmont investment     | 101                | 101                |
| <b>Ukupno obaveze</b>                              | <b>632</b>         | <b>3.615</b>       |
| <b>Potraživanja(obaveze), neto</b>                 | <b>(326)</b>       | <b>(3.312)</b>     |

Kredit zaposlenima se odnose na odobrene kratkoročne i dugoročne kredite sa kamatnim stopama u rasponu od 4,50% do 6,95% na godišnjem nivou.

31.decembar 2018.godine u vanbilansnoj evidenciji postoji izloženost od EUR 7 hiljada, koja se odnosi na odobreni limit zaposlenima banke po kreditnim karticama.

Prihodi i rashodi nastali iz transakcija sa povezanim licima u toku 2019. godine i 2018. godine su sljedeći:

| U hiljadama EUR           | 31. decembar 2019. | 31. decembar 2018. |
|---------------------------|--------------------|--------------------|
| <i>Prihodi od kamate:</i> |                    |                    |
| - ADC d.o.o.              | -                  | 49                 |
| - zaposleni Banke         | 19                 | 16                 |
| <b>Ukupno prihodi:</b>    | <b>19</b>          | <b>65</b>          |
| <i>Troškovi kamate:</i>   |                    |                    |
| - Azmont investments      | -                  | (1)                |
| - zaposleni Banke         | 9                  | 4                  |
| <b>Ukupno rashodi:</b>    | <b>9</b>           | <b>3</b>           |
| <b>Prihodi, neto</b>      | <b>10</b>          | <b>62</b>          |

Naknade višem rukovodstvu po osnovu bruto zarada i naknada u 2019. godini iznose EUR 246 hiljada (2018.godine, EUR 219 hiljada).

**24. SUDSKI SPOROVİ**

Na dan 31. decembra 2019. godine protiv Banke se vodi jedan sudski spor koji je pokrenula Centralne Banke Crne Gore. Ocijenjeno da Banka nije na adekvatan način, u skladu sa zahtjevima Zakona o potrošačkim kreditima, informisala klijente preko svoje internet stranice. Po procjeni pravnog sektora Banke, ukupna vrijednost spora protiv Banke kreće se u rasponu od EUR 2 do 20 hiljada. Ishod se ne može sa sigurnošću predvidjeti, ali je pravni sektor mišljenja da je vjerovatnoća 60% da će spor biti riješen u korist banke. Banka nije izvršila rezervisanje za potencijalne gubitke po ovom sudskom postupku.

Pored navedenog, Banka vodi i više postupaka protiv pravnih i fizičkih lica radi naplate potraživanja u ukupnom iznosu od EUR 85 hiljada.

**25. OPERATIVNI LIZING**

Ugovori o operativnom lizingu, sa ugovorenim periodom zakupa, odnose se na uzimanje u zakup poslovnih i stambenih prostora. Banka će poslovni prostor uzet u lizing počev od 1.januara 2020.godine tretirati u skladu sa zahtjevima novog MSFI 16.

U toku 2019. godine, trošak zakupa je iznosio EUR 118 hiljada. (napomena 8)

Zakupi poslovnih i stambenih prostora predstavljaju preuzete obaveze za period do 1 godine.

Preuzete obaveze po ugovorima o operativnom lizingu poslovnih i stambenih prostora do datuma bilansa stanja koje nisu iskazane u finansijskim izvještajima su sljedeće:

| U hiljadama EUR                    | 31. decembar<br>2019. | 31. decembar 2018. |
|------------------------------------|-----------------------|--------------------|
| Ugovorene obaveze do 1 godine      | 82                    | 102                |
| Ugovorene obaveze od 1 do 5 godina | -                     | 65                 |
|                                    | <b>82</b>             | <b>167</b>         |

**26. ZARADA PO AKCIJI**

Osnovna zarada po akciji izračunava se dijeljenjem godišnje neto dobiti koja pripada vlasnicima običnih akcija sa ponderisanim prosečnim brojem običnih akcija koje su bile u opticaju tokom perioda.

|                                   | 2019.          | 2018.          |
|-----------------------------------|----------------|----------------|
| Neto profit (u hiljadama EUR)     | (1.453)        | (1.808)        |
| Prosječan ponderisani broj akcija | 299.511.761    | 299.511.761    |
| Zarada/(gubitak) po akciji u EUR  | <b>(0,005)</b> | <b>(0,006)</b> |

**27. DEVIZNI KURSEVI**

Zvanični kursevi valuta koji su korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u EUR na dan 31. decembar 2019. godine i 2018. godine bili su:

|     | 31.decembar 2019. | 31.decembar<br>2018. |
|-----|-------------------|----------------------|
| USD | 0,8937            | 0,8731               |
| CHF | 0,9199            | 0,8907               |
| GBP | 1,1736            | 1,1078               |

**28. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA*****Pandemija korona virusa – Covid 19***

Sami tok i eskalacija korona virusa je nepredvidljiv, pa veliki izazov Banci predstavlja predviđanje implikacije istog na ekonomske i poslovne performanse što za posledicu može imati procjene i pretpostavke koje će zahtijevati revidiranje a to može dovesti do materijalno značajnih korekcija knjigovodstvene vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne poslovne godine. Takođe, neizvjesnost se odnosi i na set državih mjera za suzbijanje i širenje virusa, koje su već preduzete i koje će se preduzimati u budućnosti. Mjere mogu uticati na poslovanje cjelokupne privrede Crne Gore, i posljedično na poslovanje Banke. Po preliminarnim procjenama menadžmenta Banke novonastala pandemija bi u konkretnom slučaju mogla uticati na likvidnost banke, distribuciju kredita, kvalitet kreditnog portfolija, obezvređenje, ispravku vrijednosti i sl. Na likvidnost Banke najviše će uticati moratorijum na otplatu kredita i drugih potraživanja od pravnih i fizičkih lica u periodu od najmanje 90 dana, počev od 31.marta 2020. godine, kao i bilo koji drugi događaji u vezi sa tim. Međutim, Banka se može osloniti na podršku novog vlasnika koji je u aprilu 2020. godine uplatio na ime dokapitalizacije EUR 2.500 hiljada dodatnog kapitala što pokazuje namjeru vlasnika kako da poveća poslovnu aktivnost tako i da obezbijedi dodatnu stabilnost Banke.

Sve nabrojane neizvjesnosti u dijelu predviđanja uticaja pandemije, brzine širenja virusa i državnih mjera koje će biti preduzete u cilju zaštite i sprečavanja širenja virusa, efekte na finansijski rezultat Banke nije moguće predvidjeti sa visokim stepenom sigurnosti.

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja Banka i dalje ispunjava svoje obaveze o roku dospeća te stoga nastavlja da primenjuje načelo stalnosti poslovanja kao računovodstvenu osnovu za sastavljanje finansijskih izvještaja.

***Promjena vlasnika i dokapitalizacija Banke***

Događaj nakon datuma bilansa stanja koji će imati uticaja na buduće poslovanje banke jeste promjena vlasnika. Kupoprodajna blok transakcija je izvršena na Montenegro berzi, Crna Gora dana 15.januara 2020. godine. Transakcijom je izvršena kupoprodaja 299.511.761 običnih akcija (simbol AZMO) emitenta Nova Banka AD Podgorica. Prenijeto učešće u vlasništvu od 100% izvršeno je sa prodavca Azmont Investment DOO sa sjedištem Kumbor, Herceg Novi, na kupca Adriatic Capital LLC sa sjedištem Wilmington, Delaware, Sjedinjene Američke Države.

Banka je 9. marta 2020.godine promijenila naziv iz Nova Banka AD Podgorica u Adriatic Bank AD Podgorica.

Dokapitalizacija banke u iznosu od EUR 2.500 hiljade je izvršena u aprilu 2020. godine. Navedeni iznos je uplaćen od strane vlasnika i prebačen na poseban račun za dokapitalizaciju. Komisija za tržište kapitala je 10. aprila 2020. godine donijela Rješenje o utvrđivanju uspješnosti emisije akcija emitovanih radi prodaje postojećim akcionarima kojim je zaključeno da je emisija uspješna.

Osim događaja opisanih u prethodnim stavkama nije bilo značajnih događaja nakon datuma bilansa stanje koje bi bilo neophodno objelodaniti u finansijskim izvještajima.

**29. OPŠTI PODACI O BANCIMA**

U skladu sa Odlukom o sadržaju, rokovima i načinu sačinjavanja i dostavljanja finansijskih izvještaja banaka ("Sl. list CG", br. 15/2012, 18/2013 i 24/2018 ) opšti podaci o Bancima su prezentirani kako slijedi:

Naziv Banke: Nova banka AD, Podgorica;  
Adresa: Marka Miljanova br.46, 81000 Podgorica;  
Matični broj: 03087158  
Telefon/Fax: Tel: + 382 (0)20 680 951  
Adresa internet stranice: <http://www.novabanka.me>  
Adresa elektronske pošte: [office@novabanka.me](mailto:office@novabanka.me)

Banka na 31.decembar 2019. godine ima centralu i 1 filijala.

Broj zaposlenih na dan 31. decembar 2019. godine je 30 (31. decembar 2018. godine – 33 zaposlenih).

Žiro račun: 907-58001-38

Centralnoj banci Crne Gore je 30. novembra 2015. godine dostavljen zahtjev za izdavanje dozvole za rad Nove banke AD Podgorica.

Nova banka AD je upisana u Centralni Registar Privrednih Subjekata pod brojem 4-0009471.

Centralna banka Crne Gore je 26. februara 2016. godine izdala dozvolu za rad Banke.

Nova banka AD Podgorica počela je sa radom 8. juna 2016. godine.

Podaci o predsjedniku i članovima odbora direktora:

|                | Ime i prezime     | Podaci o prebivalištu<br>Mjesto | Adresa (ulica i broj)                     |
|----------------|-------------------|---------------------------------|---|
| 1. Predsjednik | Ahmet Erentok     | Turska                          | Beykoz Konaklar Villa, A24 194, Istanbul  |
| 2. član        | Rashad Aliyev     | Azerbejdžan                     | N.Narimanov District, Baku                |
| 3. član        | Rashad Rasullu    | Azerbejdžan                     | Bahruz Nuriyev 79, Baku                   |
| 4. član        | Gorhalmaz Aghayev | Azerbejdžan                     | Neapol 5, Baku                            |
| 5. član        | Ana Ivanović      | Crna Gora                       | II crnogorskog bataljona br 2E, Podgorica |

Banka je na 31.12.2019 bila 100% u vlasništvu kompanije Azmont Investments d.o.o., Herceg Novi. Od 15.januara 2020 Banka je 100% u vlasništvu Adriatic Capital LLC, Sjedinjene Američke Države.

Revizorska kuća koja je izvršila reviziju finansijskih izvještaja za 2019. godinu: Crowe MNE d.o.o., Member Crowe Global Vučedolska 7, Podgorica, Crna Gora.

Knjigovodstvena vrijednost akcija na dan 31. decembar 2019. godine iznosi EUR 0,04 po akciji.  
Isplate dividende u 2019. godini nije bilo.

**IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA**  
**ZA 2019. GODINU**

---

**NOVABANKA**



Februar, 2020.godine

Sadržaj:

|      |   |    |
|------|---|----|
| 1.   | IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA.....  | 3  |
| 2.   | OPŠTE INFORMACIJE .....   | 4  |
| 2.1. | Registracija i aktivnost Banke.....   | 5  |
| 2.2. | Organizacija i zaposleni.....   | 5  |
| 2.3. | Kadrovska struktura zaposlenih .....  | 6  |
| 2.4. | Organizaciona struktura Banke .....   | 7  |
| 3.   | POSLOVANJE U 2019.GODINI .....  | 8  |
| 4.   | REGULATORNI ZAHTJEVI U 2019.GODINI .....  | 9  |
| 5.   | BILANS STANJA ZA 2019.GODINU .....  | 10 |
| 5.1. | Aktiva Banke na dan 31. decembar 2019.godine.....   | 10 |
| 5.2. | Dati krediti komitentima na dan 31. decembar 2019. godine .....   | 11 |
| 5.3. | Pasiva Banke na dan 31. decembar 2019.godine.....   | 13 |
| 5.4. | Promjene na kapitalu do 31.decembra 2019. godine.....   | 14 |
| 5.5. | Vanbilansna evidencija Banke.....   | 15 |
| 6.   | BILANS USPJEHA ZA 2019. GODINU .....  | 16 |
| 6.1. | Bilans uspjeha za 2019.godinu .....   | 16 |
| 6.2. | Prihodi i rashodi od kamate .....   | 17 |
| 6.3. | Prihodi i rashodi od naknada .....  | 18 |
| 6.4. | Operativni rashodi .....  | 19 |
| 7.   | MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE .....   | 20 |
| 8.   | PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ .....   | 21 |
| 9.   | PODACI O AKTIVNOSTIMA ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA .....  | 23 |
| 10.  | INFORMACIJE O OTKUPU SOPSTVENIH AKCIJA, ODNOSNO UDJELA.....   | 23 |
| 11.  | POSLOVNE JEDINICE .....   | 23 |
| 12.  | PODACI O FINANSIJSKIM INSTRUMENTIMA OD ZNAČAJA ZA PROCJENU FINANSIJSKOG POLOŽAJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA ..... | 23 |
| 13.  | CILJEVI, METODE I POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA .....   | 24 |
| 14.  | ADEKVATNOST KAPITALA.....   | 32 |

## 1. IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

U skladu sa Zakonom o privrednim društvima ("Službeni list CG" br. 17/2007, 80/2008, 36/2011 i 40/2011), Nova Banka AD Podgorica je danom registracije kao akcionarsko društvo stekla svojstvo pravnog lica. Kao akcionarsko društvo, Nova Banka AD Podgorica reguliše međusobne odnose svih zainteresovanih subjekata u skladu sa svojim Osnivačkim aktom i Statutom.

Organi Banke su Skupština Banke, Odbor direktora i Izvršni direktor. Uloge organa Banke definisane su Zakonom o bankama i Statutom Nove Banke AD Podgorica. U dijelu upravljanja, Nova Banka AD Podgorica, primjenjuje najbolje međunarodne prakse korporativnog upravljanja.

U prvom redu Zakonom o Bankama ("Službeni list Crne Gore", br. 017/08, 044/10, 040/11, 073/17) kao i Statutom Nove banke AD Podgorica, definisani su odnosi između Skupštine, Odbora Direktora, Izvršnog Direktora.

Korporativno upravljanje se uspostavlja na način:

- Da se u svim segmentima korporativnog upravljanja poštuje pravni okvir Crne Gore i dobra praksa poslovanja;
- Da u tom okviru postavlja principe koji su fleksibilni i daju prostor Odboru Direktora da na najbolji način upravlja i rukovodi Bankom i postiže postavljene ciljeve;
- Da svi međusobni odnosi zainteresovanih strana u funkcionisanju Banke budu jasno diferencirani, da nema preklapanja niti praznina u odgovornostima i nadležnostima, te da kod svih zainteresovanih strana bude uspostavljena ravnoteža odgovornosti i obaveza, odnosno prava i nadležnosti;
- Da se odnosi među svim zainteresovanim stranama postave tako da kod svih preovlađuje zajednički interes, odnosno interes Banke u odnosu na njihove pojedinačne interese;
- Da se u potpunosti, efikasno i efektno izvršavaju sve funkcije upravljanja i rukovođenja Bankom, odnosno da se Bankom upravlja na način koji dovodi do postizanja postavljenih ciljeva i zadataka.

U primjeni pravila korporativnog upravljanja implementirana su navedena akta, kao i druga interna akta Banke i u samoj primjeni istih ne postoje odstupanja.

## 2. OPŠTE INFORMACIJE

Nova Banka A.D. je osnovana 2016.godine od strane kompanije Azmont Investmenta DOO.

Od 15.januara 2020.godine, izvršena je promjena vlasnika banke čime je prenijeto učešće u vlasništvu od 100% sa prodavca Azmont Investment DOO, Herceg Novi, na kupca Adriatic Capital LLC, Sjedinjene Američke Države.

Sjedište Banke je u Podgorici, ulica Marka Miljanova, br. 46.

Tabela 1 - Tržišno učešće Banke na 31.decembar 2019. godine

|                                      | 31.12.2019 |           |           |         |
|--------------------------------------|------------|-----------|-----------|---------|
| Banka                                | Aktiva     | Krediti   | Depoziti  | Kapital |
| <b>Bankarski sektor ( 000 Eur-a)</b> | 4.603.918  | 2.705.901 | 3.485.206 | 599.988 |
| <b>Nova banka AD ( 000 Eur-a)</b>    | 25.536     | 10.043    | 18.885    | 5.856   |
| <b>Učešće u (%)</b>                  | 0,55%      | 0,37%     | 0,54%     | 0,98%   |

Grafikon 1 - Aktiva bankarskog sektora od 2010 - 2019.godine



U cilju što boljeg pozicioniranja na bankarskom tržištu, banka je vodila računa o kvalitetu kadrovskih resursa, ponudi proizvoda i usluga i razvoju informacionog sistema.

Nova Banka AD Podgorica je banka čiji je nivo kapitala omogućio stabilno i sigurno poslovanje tokom 2019, uz sposobnost apsorpcije potencijalnih rizika iz poslovanja. Nivo sopstvenih sredstava na 31.decembar 2019.godine je EUR 5.472 (31.decembar 2018: hiljada EUR 6.806 hiljada). Za prvi kvartal 2020.godine planirana je dokapitalizacija banke u iznosu od EUR 3 miliona.

Na dan 31.decembra 2019.godine Banku čini Centrala sa sjedištem u Podgorici i jednom filijalom na istoj adresi.



## 2.1. Registracija i aktivnost Banke

Nova banka A.D., Podgorica (u daljem tekstu: „Banka”) osnovana je 2016. godine izdavanjem odobrenja za rad od strane Centralne Banke Crne Gore. Na osnovu člana 44, stav 2, tačka 7 Zakona o Centralnoj banci (Sl. list CG br. 40/10, 46/10 i 6/13) i člana 23, stav 2 Zakona o bankama (Sl. list CG br. 17/08, 44/10 i 40/11) Savjet Centralne banke Crne Gore, na sjednici održanoj 26. februara 2016. godine donio je rješenje kojim izdaje dozvolu za rad Banci.

Aktivnost Banke uključuje kreditne, depozitne i garancijske poslove, kao i poslove platnog prometa sa inostranstvom, depo poslove, izdavanje, obradu i evidentiranje platnih instrumenata.

Banka je upisana u Centralni Registar Privrednih Subjekata pod brojem 4-0009471 dana 13. aprila 2016. godine kao Azmont Banka AD Podgorica. Pod registracionim brojem 4-0009471/003 dana 9.septembra 2016. godine Banka je upisana u Centralni Registar Privrednih Subjekata kao Nova Banka A.D., Podgorica.

## 2.2. Organizacija i zaposleni

### a) Odbor direktora Banke

Tabela 2.- Odbor direktora banke

| Pozicija       | Ime i prezime   | Datum rođenja | Podaci o prebivalištu |
|----------------|-----------------|---------------|-----------------------|
| 1. Predsjednik | Ahmet Erentok   | 21.9.1962     | Turska                |
| 2. član        | Rashad Aliyev   | 25.1.1982     | Azerbejdžan           |
| 3. član        | Rashad Rasullu  | 11.4.1980     | Azerbejdžan           |
| 4. član        | Gorhmaz Aghayev | 1.5.1980      | Azerbejdžan           |
| 5. član        | Ana Ivanović    | 12.8.1981     | Crna Gora             |

### b) Izvršni direktori Banke

Tabela 3.- Izvršni direktori Banke

| IME I PREZIME   | FUNKCIJA                                 | Funkciju obavljala/o od |
|-----------------|--|-------------------------|
| Kamran Mammadov | Glavni izvršni direktor                  | 17.03.2017.             |
| Đorđe Lukić     | Izvršni direktor za komercijalne poslove | 19.10.2017.             |

### c) Članovi ALCO Odbora

Tabela 4.- Članovi ALCO Odbora

| IME I PREZIME    | FUNKCIJA    |
|------------------|-------------|
| Kamran Mammadov  | Predsjednik |
| Đorđe Lukić      | Član        |
| Ana Rašović      | Član        |
| Enesa Bekteši    | Član        |
| Maja Barada      | Član        |
| Nikola Marinović | Član        |

d) Članovi Odbora za reviziju

Tabela 5.- Članovi Odbora za reviziju

| IME I PREZIME     | FUNKCIJA    |
|-------------------|-------------|
| Jeyhun Abdullayev | Predsjednik |
| Rashad Aliyev     | Član        |
| Nurana Gulyeva    | Član        |

### 2.3. Kadrovska struktura zaposlenih

Na dan 31.12.2019. godine Banka je imala 30 zaposlenih radnika, i to sa sljedećom kvalifikacionom strukturom:

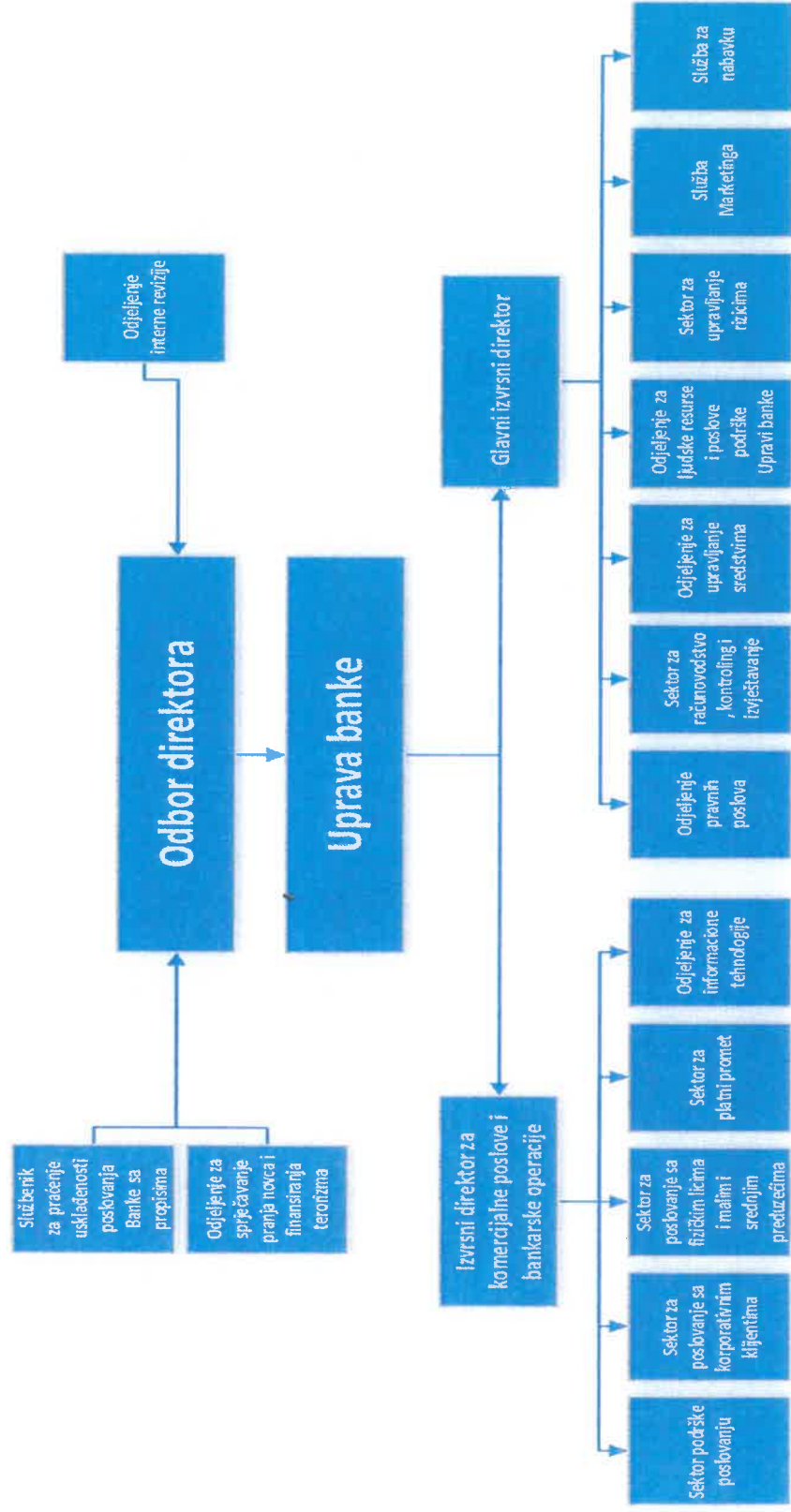
- visoka stručna sprema 25 radnika ili 83%,
- viša stručna sprema 2 radnika ili 7%,
- srednja stručna sprema 3 radnika ili 10%.

Grafikon 2. - Struktura zaposlenih



2.4. Organizациона структура Banke

Grafikon 3 – Organizациона структура banke



### 3. POSLOVANJE U 2019.GODINI

Tabela 6.- Pokazatelji poslovanja 2019.godina  
( U 000 EUR –a )

| OPIS  | 2019           | 2018           | Promjena %  |
|---|----------------|----------------|-------------|
|   | 2              | 3              | 4           |
| <b>BILANSNA AKTIVA</b>                          | <b>25.536</b>  | <b>25.910</b>  | <b>-1%</b>  |
| <b>BRUTO KREDITI</b>                            | <b>10.377</b>  | <b>12.797</b>  | <b>-19%</b> |
| Kreditni stanovištva                            | 2.482          | 2.459          | 1%          |
| Kreditni i pravnih lica                         | 7.895          | 10.338         | -24%        |
| <b>DEPOZITI KOMITENATA</b>                      | <b>18.885</b>  | <b>18.272</b>  | <b>3%</b>   |
| Depoziti stanovištva                            | 6.272          | 4.053          | 55%         |
| Depoziti pravnih lica                           | 12.613         | 14.219         | -11%        |
| Ukupan kapital                                  | 5.856          | 7.309          | -20%        |
| <b>GUBITAK IZ POSLOVANJA NAKON OPOREZIVANJA</b> | <b>(1.453)</b> | <b>(1,808)</b> | <b>-20%</b> |
| <b>PARAMETRI PROFITABILNOSTI U %</b>            |                |                |             |
| ROA - dobitak / bilansna aktiva %               | -5,69          | -6,98          | -18%        |
| ROE – dobitak /ukupan kapital %                 | -24,80         | -24,74         | 0%          |
| <b>NETO PRIHOD OD KAMATA</b>                    | <b>744</b>     | <b>701</b>     | <b>6%</b>   |
| <b>NETO PRIHOD OD NAKNADA I PROVIZIJA</b>       | <b>(81)</b>    | <b>(131)</b>   | <b>-38%</b> |
| <b>BROJ ZAPOSLENIH</b>                          | <b>30</b>      | <b>33</b>      | <b>-9%</b>  |
| <b>Aktiva po zaposlenom u 000 EUR</b>           | <b>851</b>     | <b>785</b>     | <b>8%</b>   |
| <b>OPERATIVNI RASHODI</b>                       | <b>(2.095)</b> | <b>(2.077)</b> | <b>1%</b>   |
| <b>POKAZATELJI</b>                              |                |                |             |
| <b>KOEFICIJENT SOLVENTNOSTI U %</b>             | <b>42,24</b>   | <b>45,62</b>   | <b>-7%</b>  |
| <b>POKAZATELJ LIKVIDNOSTI %</b>                 | <b>3,29</b>    | <b>3,01</b>    | <b>9%</b>   |
| <b>GOTOVINA U 000 EUR-a</b>                     | <b>12.949</b>  | <b>10.658</b>  | <b>21%</b>  |
| <b>Prihodi od kamata / kamatonosna aktiva %</b> | <b>7,60</b>    | <b>5,90</b>    | <b>29%</b>  |
| <b>Prihod od kamata /ukupna aktiva %</b>        | <b>3,59</b>    | <b>3,56</b>    | <b>1%</b>   |
| <b>Rashodi kamata / kamatonosna pasiva %</b>    | <b>0,89</b>    | <b>0,86</b>    | <b>3%</b>   |
| <b>Oper. rashodi / ukupni rashodi %</b>         | <b>81,00</b>   | <b>76,04</b>   | <b>7%</b>   |
| <b>Likvidna aktiva / depoziti %</b>             | <b>64,58</b>   | <b>58,27</b>   | <b>11%</b>  |
| <b>Likv. aktiva / ukupna aktiva %</b>           | <b>47,76</b>   | <b>38,30</b>   | <b>25%</b>  |
| <b>Likv.aktiva / kratk.obaveze %</b>            | <b>96,88</b>   | <b>56,37</b>   | <b>72%</b>  |

#### 4. REGULATORNI ZAHTJEVI U 2019.GODINI

*Tabela 7.- Propisani pokazatelji poslovanja na dan 31.12.2019.godine*

| R.Br. | OPIS   | LIMIT      | 31.12.2019 |
|-------|--|------------|------------|
| 1     | Koeficijent solventnosti                       | min. 10 %  | 42,24%     |
| 3     | Izloženost prema licima povezanim s bankom     | maks. 200% | 6,82%      |
| 4     | Zbir velikih izloženosti banke                 | maks. 800% | 93,77%     |
| 5     | Ukupan kapital 000 Eur-a                       | min 5 mil  | 5.856      |
| 6     | Sopstvena sredstva 000 Eur-a                   | min 5 mil  | 5.472      |
| 7     | Ukupna rizična aktiva i drugi rizici 000 Eur-a |            |            |
| 7.1.  | Aktiva Banke ponderisana kreditnim rizikom     |            | 11.224     |
| 7.2.  | Potreban kapital za tržišne rizike             |            | -          |
| 7.3.  | Potreban kapital za operativni rizik           |            | 107        |
| 7.4.  | Potreban kapital za rizik zemlje               |            | 151        |
| 7.5.  | Potreban kapital za druge rizike               |            | 511        |
| 7.6.  | Potrebn kapital za devizni rizik               |            | 19         |

## 5. BILANS STANJA ZA 2019.GODINU

### 5.1. Aktiva Banke na dan 31. decembar 2019.godine

Tabela 8. - Aktiva Banke na dan 31. decembar 2019.godine u 000 EUR –a

| AKTIVA BANKE   | 31. decembra<br>2019. | 31. decembra<br>2018. | Index<br>(2019/2018) |
|--|-----------------------|-----------------------|----------------------|
| <b>SREDSTVA</b>  |                       |                       |                      |
| Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka | 9.533                 | 7.951                 | 1,20                 |
| Kreditni i potraživanja od banaka                        | 3.401                 | 2.695                 | 1,26                 |
| Kreditni i potraživanja od klijenata                     | 10.043                | 12.450                | 0,81                 |
| Investicione HOV koje se drže do dospeljeka              | 2.001                 | 2.004                 | 1,00                 |
| Ostale finansijske obaveze                               | 10                    | 10                    | 1,00                 |
| Nekretnine, postrojenja i oprema                         | 217                   | 332                   | 0,65                 |
| Nematerijalna sredstva                                   | 237                   | 369                   | 0,64                 |
| Ostala potraživanja                                      | 94                    | 99                    | 0,96                 |
| <b>UKUPNA SREDSTVA</b>                                   | <b>25.536</b>         | <b>25.910</b>         | <b>0,99</b>          |
| <b>OBAVEZE</b>   |                       |                       |                      |
| Depoziti banaka  | -                     | -                     | -                    |
| Depoziti klijenata                                       | 18.885                | 18.272                | 1,03                 |
| Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata                | 479                   | 58                    | 8,23                 |
| Rezerve  | 147                   | 79                    | 1,86                 |
| Odložene poreske obaveze                                 | 2                     | 12                    | 0,17                 |
| Ostale obaveze   | 167                   | 180                   | 0,93                 |
| <b>UKUPNE OBAVEZE</b>                                    | <b>19.680</b>         | <b>18.601</b>         | <b>1,06</b>          |
| <b>KAPITAL</b>   |                       |                       |                      |
| Akcijski kapital   | 11.980                | 11.980                | 1,00                 |
| Neraspoređena dobit                                      | (6.053)               | (4.600)               | 1,32                 |
| Efekt primjene MSFI9                                     | (71)                  | (71)                  | 1,00                 |
| <b>UKUPAN KAPITAL</b>                                    | <b>5.856</b>          | <b>7.309</b>          | <b>0,80</b>          |
| <b>UKUPNI KAPITAL I OBAVEZE</b>                          | <b>25.536</b>         | <b>25.910</b>         | <b>0,99</b>          |
| <b>VANBILANSNA EVIDENCIJA</b>                            | <b>19.579</b>         | <b>18.235</b>         | <b>1,07</b>          |

Bilansna aktiva Banke je u 2019. godini iznosila EUR 25.536 hiljada.

Kreditni klijentima su bili EUR 10.043 hiljada i kreditni portfolio čini 39% ukupne aktive Banke. Ostvareni pad od 19% u odnosu na prethodnu godinu, rezultat je značajnog smanjenja aktivnosti finansiranja prije promjene vlasnika banke (kupoprodajna transakcija je izvršena 15. januara 2020).



Na dan 31. decembra 2019. godine stanje hartija od vrijednosti koje se drže do dospijea i vrjednuju po amortizovanom trošku, iznosi EUR 2.001 hiljadu (8% ukupne aktive Banke) i sastoji se iz sljedećeg:

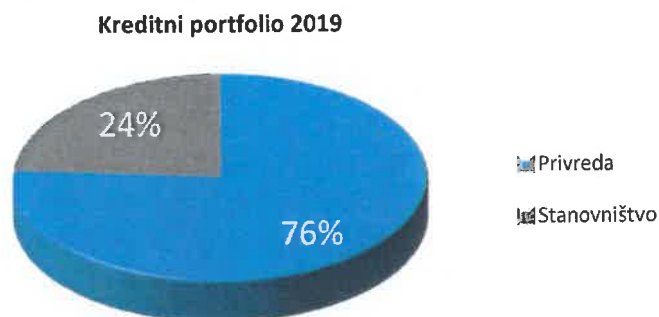
- državnih obveznica u iznosu od EUR 2.000 hiljade kupljenih 15. novembra 2016, uz kamatnu stopu od 4% godišnje, sa dospijećem na 15. novembar 2020. godine;
  - obračunate kamate na obveznice od EUR 10 hiljada;
  - obračunate ispravke vrijednosti od EUR 9 hiljada.
- Pored plasmana komitentima, značajnije učešće u aktivni čine novčana sredstva (51%).

**5.2. Dati krediti komitentima na dan 31. decembar 2019. godine**

*Tabela 9.- Krediti komitentima na dan 31. decembar 2019. godine u 000 EUR*

| R.BR.       | O P I S                             | 31.12.2019    | 31.12.2018    | Index       |
|-------------|-------------------------------------|---------------|---------------|-------------|
| <b>I</b>    | <b>KREDITI KOMITENTIMA</b>          | <b>10.377</b> | <b>12.797</b> | <b>0,81</b> |
| 1           | Privreda                            | 7.895         | 10.338        | 0,76        |
| 2           | Stanovništvo                        | 2.482         | 2.459         | 1,01        |
| <b>II</b>   | <b>ispravke vrijednosti krediti</b> | <b>(334)</b>  | <b>(347)</b>  | <b>0,96</b> |
| <b>I+II</b> | <b>Neto krediti komitentima</b>     | <b>10.043</b> | <b>12.450</b> | <b>0,81</b> |

*Grafikon 4.- Krediti komitentima - 2019*



Ukupni krediti komitentima Banke, na dan 31. decembar 2019. godine, iznose EUR 10.043 hiljada (31. decembar 2018: EUR 12.450 hiljada), od čega su plasmani stanovništvu EUR 2.415 hiljada, a privredi EUR 7.628 hiljada.

Tabela 10.- Pregled plasmana Banke do 31.12.2019. godine u 000 EUR

| Vrsta plasmana   | 2019          | %<br>ucesca<br>2019 | 2018          | %<br>ucesca<br>2018 |
|--|---------------|---------------------|---------------|---------------------|
| <b>Bilansne stavke</b>                                 |               |                     |               |                     |
| Kredit i potraživanja od banaka                        | 3.416         | 22%                 | 2.706         | 15%                 |
| Kratkoročni krediti                                    | 6.045         | 35%                 | 2.252         | 15%                 |
| Dugoročni krediti                                      | 4.533         | 26%                 | 8.436         | 58%                 |
| Dospjeli krediti                                       | 2.232         | 13%                 | 131           | 1%                  |
| Kamatna i druga potraživanja i vremenska razgraničenja | 13            | 0%                  | -13           | 0%                  |
| Hartije od vrijednosti koje se drže do dospjeća        | 2.010         | 13%                 | 2.011         | 11%                 |
| <b>Ukupno bilansna izloženost kreditnom riziku</b>     | <b>15.803</b> | <b>100%</b>         | <b>17.514</b> | <b>100%</b>         |
| <b>Vanbilansne stavke</b>                              |               |                     |               |                     |
| Činidbene garancije                                    | 950           | 70%                 | 567           | 48%                 |
| Nepovučene kreditne linije                             | 414           | 30%                 | 611           | 52%                 |
| <b>Ukupno vanbilansna izloženost kreditnom riziku</b>  | <b>1.364</b>  | <b>100%</b>         | <b>1.178</b>  | <b>100%</b>         |
| <b>Ukupna izloženost kreditnom riziku</b>              | <b>17.167</b> | <b>100%</b>         | <b>18.692</b> | <b>100%</b>         |

U strukturi plasmana Nove Banke, najdominantnije je učešće kratkoročnih kredit i to prije svega kartkoročnih kredita za privredna društva.

Tabela 11 - Pregled ukupne izloženosti po nosiocima na 31.12.2019.g. u 000 EUR

| Vrsta plasmana  | 2019          | %<br>učešća | 2018          | %<br>ucesca |
|---|---------------|-------------|---------------|-------------|
| Banke, nerezidenti                                    | 3.416         | 22%         | 2.706         | 15%         |
| Banke, rezidenti                                      | -             | 0%          | -             | 0%          |
| Privredna društva u državnom vlasništvu               | -             | 0%          | 519           | 3%          |
| Privredna društva u privatnom vlasništvu              | 7.200         | 46%         | 9.677         | 55%         |
| Privredna društva u privatnom vlasništvu, nerezidenti | 582           | 4%          | -             | 0%          |
| Preduzetnici  | 113           | 1%          | 144           | 1%          |
| Fizička lica, rezidenti                               | 2.460         | 16%         | 2.432         | 14%         |
| Fizička lica, nerezidenti                             | 18            | 0%          | 25            | 0%          |
| Kartice, fizička lica, rezidenti                      | 4             | 0%          | -             | 0%          |
| Vlada Crne Gore – državne obveznice                   | 2.010         | 13%         | 2.011         | 11%         |
| <b>Ukupna izloženost kreditnom riziku</b>             | <b>15.803</b> | <b>100%</b> | <b>17.514</b> | <b>100%</b> |



### 5.3. Pasiva Banke na dan 31. decembar 2019.godine

U strukturi pasive ukupni depoziti komitenata, sa obračunatom neisplaćenom pripadajućom kamatom na 31.decembar 2019.godine, učestvuju sa 74% i iznose EUR 18.885 hiljada (2018: EUR 18.272 hiljada).

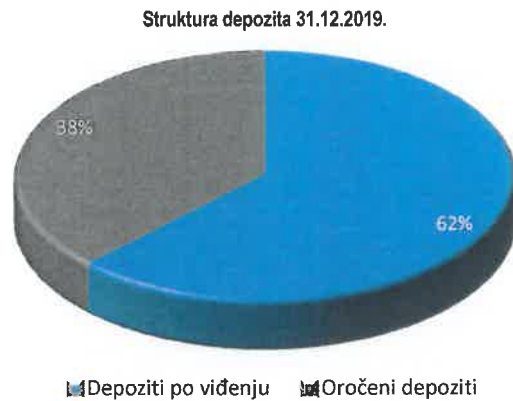
Grafikon 5.- Sektorska struktura depozita 31.12.2019.g.



Sektorska struktura depozita na kraju 2019. godine, ukazuje da depoziti stanovništva čine 33% ukupne depozitne baze, odnosno EUR 6,272 hiljada (2018: EUR 4.053 hiljada). Depoziti privrede čine 67% ukupnih depozita Banke, odnosno EUR 12.614 hiljada (2018: EUR 14.219 hiljada).

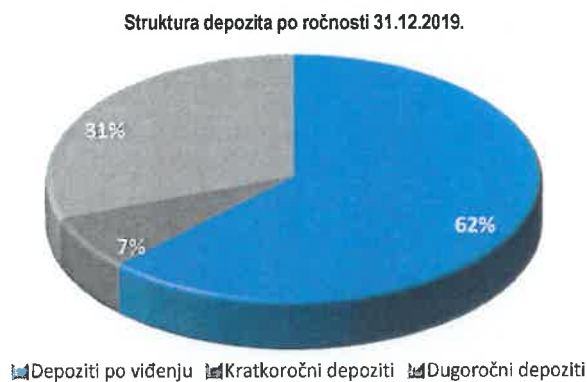
Veće učešće depozita privrede rezultat je promjene strategije banke u posljednjem kvartalu 2017.godine. Intenziviranje aktivnosti na prikupljanju depozita kako bi se obezbijedila diversifikacija izvora finansiranja i model samofinansiranja. Privlačenje depozita, u ovoj operativnoj fazi Banke, je mnogo jednostavnije od korporativnih klijenata nego od stanovništva, ali se i depoziti stanovništva značajno povećavaju iz godine u godinu.

Grafikon 6.- Struktura depozita 31.12.2019.g. po vrsti



Depoziti po viđenju na kraju 2019.godine iznose EUR 11.794 hiljada (2018: EUR 10.184 hiljada) odnosno 62% ukupnih depozita, dok su oročeni depoziti EUR 7.091 hiljada (2018: EUR 8.088 hiljada) odnosno 38% depozita Banke. Kamatne stope Nove Banke na oročene depozite su iznad prosječnih kamatnih stopa na oročene depozite. Koncentracija depozita u Novoj Banci je i dalje visoka.

Grafikon 7.- Ročna struktura depozita 31.12.2019.g.



Ročna struktura depozita na kraju 2019. godine, ukazuje da dugoročni depoziti čine svega 31% ukupnih depozita, odnosno EUR 5.766 hiljada (2018: EUR 4.312 hiljada). Kratakoročni i depoziti po viđenju čine 69% ukupnih depozita Banke, odnosno EUR 13.119 hiljada (2018: EUR 13.960 hiljada).

#### 5.4. Promjene na kapitalu do 31.decembra 2019. godine

Na dan 31. decembra 20189 godine akcijski kapital Banke čini 299.511.761 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrijednosti EUR 0,04.

Tabela 12 - Vlasnička struktura Banke na dan 31. decembra 2019. godine

| Ime i prezime/naziv kompanije          | 31. decembar 2019.   |                 |          |
|--|----------------------|-----------------|----------|
|  | broj akcija          | Iznos u EUR     | % učešća |
| Azmont Investments d.o.o., Herceg Novi | 299.511.761          | 11.980.470,44   | 100,00 % |
| <b>299.511.761</b>                     | <b>11.980.470,44</b> | <b>100,00 %</b> |          |

U skladu sa propisima Centralne banke Crne Gore, Banka je obavezna da održava minimalan stepen adekvatnosti kapitala od 10%. Banka je dužna da obim svog poslovanja uskladi sa propisanim pokazateljima, odnosno da obim i strukturu svojih rizičnih plasmana uskladi sa Zakonom o bankama (Sl. list RCG" br. 17/08, 44/10, 40/11,73/17) i propisima Centralne banke Crne Gore.

Koeficijent solventnosti Banke je na dan 31. decembra 2019. godine iznosio 42,24%.

Na 31. decembar 2019. godine nivo sopstvenih sredstva Banke je iznad propisanog minimuma od EUR 5.000 hiljada i iznosi EUR 5.472 hiljada (2018: EUR 6.806 hiljada).

Zakon o bankama („Sl. list CG“ br. 17/2008, 44/2010, 40/2011 i 73/2017) definiše minimalni iznos novčanog kapitala banke u vrijednosti od EUR 5 miliona.

Na dan 31. decembra 2019. godine novčani kapital Banke je iznad propisanog minimuma.

*Tabela 13.- Promjene na kapitalu Banke*

| Pozicija                               | Akcijski kapital | Neraspoređeni dobitak | UKUPNO  |
|--|------------------|-----------------------|---------|
| Stanje na dan 31.decembar 2017. godine | 11.980           | (2.863)               | 9.117   |
| Efekti primjene MSFI9                  |                  | (71)                  | (71)    |
| Gubitak tekuće godine                  |                  | (1.808)               | (1.808) |
| Stanje na dan 31.decembra 2018. godine | 11.980           | (4.671)               | 7.309   |
| Gubitak tekuće godine                  |                  | (1.453)               | (1.453) |
| Stanje na dan 31.decembra 2019. godine | 11.980           | (6.124)               | 5.856   |

#### 5.5. Vanbilansna evidencija Banke

Vanbilansna evidencija banke na 31. decembar 2019.godine sastoji se od potencijalnih obaveza Banke i ostatka vanbilansa koji se odnosi na evidenciju primljenih kolateralna za kreditna potraživanja i potencijalne obaveze banke.

*Tabela 14 .- Vanbilansna evidencija Banke*

| U hiljadama EUR                                | 31.dec 2019.  | 31.dec 2018.  |
|--|---------------|---------------|
| Potencijalne obaveze Banke                     | 1.364         | 1.178         |
| Neopozive obaveze za davanje kredita           | 414           | 611           |
| Izdane garancije                               | 950           | 567           |
| - <i>Izdane plative garancije</i>              | 510           | 226           |
| - <i>Izdane činidbene garancije</i>            | 340           | 241           |
| - <i>ostale garancije</i>                      | 100           | 100           |
| Ostali vanbilans iz koga ne proizilaze obaveze | 18.215        | 17.057        |
| Kolateral po osnovu potraživanja               | 18.203        | 17.052        |
| Evidentna kamata                               | 12            | 5             |
| <b>Ukupno</b>                                  | <b>19.579</b> | <b>18.235</b> |

Vanbilansna izloženost Banke na 31.decembar 2019.godine iznosi EUR 1.364 hiljada, od čega EUR 414 hiljada (30%) predstavljaju odobreni neiskorišćeni krediti dok EUR 950 hiljada (70%) predstavlja odobrene garancije.

**6. BILANS USPJEHA ZA 2019. GODINU**
**6.1. Bilans uspjeha za 2019.godinu**
*Tabela 15.- Bilans uspjeha*

| U hiljadama EUR:                               | 2019.          | 2018.          | Index<br>(2019/2018) |
|--|----------------|----------------|----------------------|
| Prihodi od kamata                              | 896            | 822            | 1,09                 |
| Prihodi od kamata na<br>obezvrijeđene plasmane | 20             | 5              | 4,00                 |
| Rashodi od kamata                              | (172)          | (126)          | 1,37                 |
| <b>NETO PRIHODI OD KAMATA</b>                  | <b>744</b>     | <b>701</b>     | <b>1,06</b>          |
| Prihodi od naknada i provizija                 | 201            | 87             | 2,31                 |
| Rashodi naknada i provizija                    | (282)          | (218)          | 1,29                 |
| <b>NETO PRIHODI OD NAKNADA</b>                 | <b>(81)</b>    | <b>(131)</b>   | <b>0,62</b>          |
| Neto dobiti od kursnih razlika                 | 3              | 5              | 0,00                 |
| Troškovi zaposlenih                            | (1.123)        | (1.055)        | 1,06                 |
| Opšti i administrativni troškovi               | (720)          | (764)          | 0,94                 |
| Troškovi amortizacije                          | (249)          | (257)          | 0,97                 |
| Ostali rashodi                                 | (3)            | (1)            | 3,40                 |
| Ostali prihodi                                 | -              | -              | 0,00                 |
| Troškovi obezvrjeđenja                         | (33)           | (312)          | 0,11                 |
| <b>OPERATIVNI PROFIT</b>                       | <b>(1.463)</b> | <b>(1.815)</b> | <b>0,81</b>          |
| <b>Porez na dobit</b>                          | <b>10</b>      | <b>6</b>       | <b>1,72</b>          |
| <b>NETO PROFIT</b>                             | <b>(1.453)</b> | <b>(1.808)</b> | <b>0,80</b>          |

6.2. Prihodi i rashodi od kamate

Tabela 16.- Prihodi i rashodi od kamata u 000 Eur-a

| Prihodi i rashodi kamata   | 2019       | 2018       |
|--|------------|------------|
| <b>Prihodi od kamata</b>   |            |            |
| <b>Kreditni:</b>   |            |            |
| - privrednim društvima u državnom vlasništvu                       | 19         | 59         |
| - privrednim društvima u privatnom vlasništvu                      | 561        | 432        |
| - preduzetnicima   | 8          | 9          |
| - Nevladine organizacije   | 0          | 1          |
| - fizičkim licima  | 169        | 177        |
| - kamata na obezvrjeđene plasmane                                  | 20         | 5          |
|  | <b>777</b> | <b>683</b> |
| <b>Naknade za odobravanje kredita</b>                              | 59         | 64         |
| <b>Kamate na hartije od vrijednosti koje se drže do dospeljeća</b> | 80         | 80         |
| <b>Ukupni prihodi od kamata</b>                                    | <b>916</b> | <b>827</b> |
| <b>Rashodi kamata</b>  |            |            |
| <b>Ino Banke</b>   | 1          | 5          |
|  | 1          | 5          |
| <b>Depoziti:</b>   |            |            |
| -Vlada Crne Gore   | 44         | 46         |
| - privrednim društvima u državnom vlasništvu                       | 10         | 10         |
| - privrednim društvima u privatnom vlasništvu                      | 1          | 4          |
| - osiguravajućim društvima   | 1          | 2          |
| - fizičkim licima  | 109        | 58         |
|  | <b>165</b> | <b>120</b> |
| <b>Pozajmice IRF</b>   | 6          | 1          |
| <b>Ukupni rashodi kamata</b>                                       | <b>172</b> | <b>126</b> |
| <b>Neto prihod od kamate</b>                                       | <b>744</b> | <b>701</b> |

Iz pregleda prihoda od kamata može se uočiti da najveće učešće po nosiocima imaju prihodi od kamata privrednih društava u privatnom vlasništvu i fizičkih lica što je razumljivo imajući u vidu strukturu portfolija Banke.

6.3. Prihodi i rashodi od naknada

Tabela 17.- Prihodi i rashodi od naknada u 000 Eur-a

| Prihodi i rashodi od naknada                   | 2019        | 2018         |
|--|-------------|--------------|
| <b>Prihodi od naknada:</b>                     |             |              |
| Naknade od garancija                           | 9           | 4            |
| Naknade platnog prometa u zemlji               | 60          | 40           |
| Naknade platnog prometa u inostranstvu         | 56          | 21           |
| Naknade e-banking                              | 31          | 6            |
| Kartice  | 39          | 11           |
| Ostalo   | 5           | 5            |
| <b>Ukupni prihodi od naknada</b>               | <b>201</b>  | <b>87</b>    |
| <b>Rashodi naknada:</b>                        |             |              |
| Naknade Centralnoj banci                       | 40          | 38           |
| Naknade za usluge međunarodnog platnog prometa | 51          | 44           |
| Naknade po osnovu premije za zaštitu depozita  | 100         | 63           |
| Naknade za elektronsko bankarstvo              | 14          | 14           |
| Naknade za procesuiranje transakcija - kartice | 24          | 24           |
| Naknade Visa                                   | 53          | 35           |
| <b>Ukupni rashodi naknada</b>                  | <b>282</b>  | <b>218</b>   |
| <b>Neto prihod od naknada</b>                  | <b>(81)</b> | <b>(131)</b> |

Ostvareni neto gubitak od naknada u toku 2019 je smanjen u odnosu na 2018. Iz gornjeg pregleda se zaključuje da su značajno povećani troškovi naknada za kartice koji većinom predstavljaju fiksni trošak (sa ovim obimom kartičnog poslovanja). Značajno su povećani i troškovi premije za Fond za zaštitu depozita jer su depoziti u prosjeku bili veći u 2019.



**6.4. Operativni rashodi**
*Tabela 18.- Operativni rashodi u 000 Eur-a*

| <b>Operativni rashodi</b>                                  | <b>2019</b>  | <b>2018</b>  |
|--|--------------|--------------|
| <i>Troškovi zaposlenih</i>                                 |              |              |
| Neto zarade  | 629          | 606          |
| Porezi, prirezi i doprinosi na zarade                      | 432          | 423          |
| Ostale neto naknade zaposlenima                            | 1            | 1            |
| Ugovori o djelu (bruto)                                    | 1            | -            |
| Troškovi rezervisanja za neiskorišćene godišnje odmore     | (3)          | 11           |
| Troškovi rezervisanja za otpremnine                        | 50           | 2            |
| Putni troškovi i dnevnice                                  | 11           | 11           |
| Obuka zaposlenih   | 2            | 1            |
| <b>Ukupni troškovi zaposlenih</b>                          | <b>1.123</b> | <b>1.055</b> |
| <i>Ostali administrativni troškovi</i>                     |              |              |
| Troškovi zakupa  | 138          | 108          |
| Troškovi eksternih kontrola                                | 124          | 109          |
| Troškovi obezbjeđenja                                      | 31           | 34           |
| Reklamiranje i marketing                                   | 17           | 37           |
| Advokatske usluge  | 44           | 43           |
| Troškovi licenci i održavanja softvera                     | 238          | 239          |
| Troškovi održavanja objekata, opreme, IT opreme, bankomata | 5            | 3            |
| Troškovi održavanja vozila i registracija                  | 1            | 1            |
| Konsultantske usluge                                       | 38           | 63           |
| Troškovi električne energije i goriva i komunalnih usluga  | 17           | 15           |
| Kancelarijski materijal                                    | 4            | 3            |
| Troškovi komunikacionih mreža                              | 18           | 18           |
| Troškovi pretplata   | 13           | 14           |
| Telefon  | 13           | 13           |
| Članski doprinos udruženju banaka                          | 16           | 16           |
| Osiguranje   | 14           | 14           |
| Troškovi reprezentacije                                    | 5            | 5            |
| Čišćenje   | 9            | 17           |
| Razni troškovi   | 4            | 12           |
| <b>Ukupni ostali administrativni troškovi</b>              | <b>720</b>   | <b>765</b>   |
| Troškovi amortizacije                                      | 249          | 257          |
| <b>Ukupno operativni rashodi</b>                           | <b>2.093</b> | <b>2.077</b> |

Operativni i ostali poslovni rashodi u 2019 iznose EUR 2.093 hiljada od čega EUR 1.123 hiljada odnosno 54% predstavlja troškove zaposlenih (2018: EUR 1.055 hiljada).

## 7. MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Nova Banka AD vodi svoju politiku ekološki svjesno i angažovano, u skladu sa Zakonom o životnoj sredini ("Službeni list Crne Gore", br. 052/16 od 09.08.2016), Zakonom o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 075/18 od 23.11.2018) i Zakonom o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu (Službeni list Republike Crne Gore", br. 080/05 od 28.12.2005, Službeni list Crne Gore", br. 073/10 od 10.12.2010, 040/11 od 08.08.2011, 059/11 od 14.12.2011, 052/16 od 09.08.2016). U skladu sa članom 9 Zakona o životnoj sredini, Banka obavlja sledeće aktivnosti na obezbijedenju zaštite životne sredine:

- Održivo korišćenje prirodnih resursa, dobara i energije;
- Uvođenje energetski efikasnijih tehnologija i korišćenje obnovljivih prirodnih resursa;
- Upotreba proizvoda, procesa, tehnologija koji manje ugrožavaju životnu sredinu;
- Preduzimanje mjera prevencije i otklanjanja posljedica ugrožavanja i štete po životnu sredinu;
- Druge mjere u skladu sa zakonom.

Banka nije, shodno kriterijumima definisanim Zakonom, prepoznata kao zagađivač, i po tom osnovu ne plaća nikakve kazne ili penale. Takođe, u doglednoj budućnosti ne planira nikakav projekat koji bi mogao da ima negativanm uticaj na životnu sredinu.

U skladu sa Zakonom o procjeni uticaja na životnu sredinu, ukoliko određeni projekat ili poslovna aktivnost koja bude planirana od strane banke, može ili će imati uticaj na životnu sredinu, obezbijediće se saglasnosti nadležnog organa na elaborat o procjeni uticaja ili odluke da nije potrebna procjena uticaja na životnu sredinu.



## 8. PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ

U skladu sa usvojenim budžetom Banke, napravljena je sljedeća projekcija finansijskog rezultata za period 2020-2023:

Tabela 19.- Planirani bilans uspjeha (2020-2023)

| Bilans uspjeha                        | Ostvareno      |                | Planirano      |                |                |
|---------------------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
|                                       | FY 2019        | 2020           | 2021           | 2022           | 2023           |
| u hiljadama EUR                       |                |                |                |                |                |
| <b>Prihod od kamate</b>               | 916            | 2.111          | 3.040          | 3.772          | 4.251          |
| <b>Rashodi kamate</b>                 | (172)          | (192)          | (265)          | (326)          | (356)          |
| <b>Neto prihod od kamate</b>          | <b>744</b>     | <b>1.919</b>   | <b>2.775</b>   | <b>3.446</b>   | <b>3.895</b>   |
| <b>Naknade i provizije</b>            |                |                |                |                |                |
| <b>Prihodi od naknada</b>             | 201            | 1.142          | 1.651          | 2.043          | 2.289          |
| <b>Rashodi naknada</b>                | (282)          | (457)          | (661)          | (817)          | (916)          |
| <b>Neto prihod od naknada</b>         | <b>(81)</b>    | <b>685</b>     | <b>991</b>     | <b>1.226</b>   | <b>1.373</b>   |
| <b>Neto prihod od kursnih razlika</b> | 3              | -              | -              | -              | -              |
| <b>Gubici od umanjnja vrijednosti</b> | (33)           | (285)          | (265)          | (311)          | (504)          |
| <b>Neto bankarski prihod</b>          | <b>632</b>     | <b>2.319</b>   | <b>3.500</b>   | <b>4.360</b>   | <b>4.764</b>   |
| <b>Troškovi zaposlenih</b>            | (1.123)        | (1.170)        | (1.229)        | (1.254)        | (1.279)        |
| <b>Troškovi amortizacije</b>          | (249)          | (381)          | (346)          | (367)          | (389)          |
| <b>Ostali rashodi</b>                 | (723)          | (934)          | (953)          | (972)          | (991)          |
| <b>Ukupan OPEX</b>                    | <b>(2.095)</b> | <b>(2.485)</b> | <b>(2.528)</b> | <b>(2.593)</b> | <b>(2.659)</b> |
| <b>Profit/(gubitak) prije poreza</b>  | <b>(1.463)</b> | <b>(165)</b>   | <b>973</b>     | <b>1.767</b>   | <b>2.105</b>   |
| <b>Porez na dobit 9%</b>              | 10             | -              | -              | -              | -              |
| <b>Profit/(gubitak) nakon poreza</b>  | <b>(1.453)</b> | <b>(165)</b>   | <b>973</b>     | <b>1.767</b>   | <b>2.105</b>   |

Period koji je pokriven planom podrazumijeva kontinuiran rad na proširenju baze klijenata. Plan je ostvariti bliske poslovne odnose sa klijentima, razumjeti njihove poslovne aktivnosti i finansijske potrebe, kako bi ih mogli podržati u poslovnim zahtjevima– kreditima za likvidnosti, kreditima za osnovna sredstva, garancijama, akreditivima itd.

Tabela 20 - Planirani bilans stanja za period 2020 do 2023

| Planirani Bilans stanja<br>u hiljadama EUR                | Ostvareno     |               | Planirano     |               |               |
|---|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
|   | 31-Dec-19     | 31 Dec 20     | 31 Dec 21     | 31 Dec 22     | 31 Dec 23     |
| <b>Sredstva</b>   |               |               |               |               |               |
| Gotovina i gotovinski ekvivalenti                         | 8.058         | 2.587         | 3.199         | 3.976         | 3.620         |
| Obavezna rezerva  | 1.475         | 2.664         | 3.730         | 4.289         | 4.504         |
| Potrazivanja od banaka i ostalih finansisjkih institucija | 3.401         | 2.983         | 3.133         | 3.289         | 3.454         |
| Hartije od vrijednosti                                    | 2.001         | 5.611         | 7.856         | 9.427         | 9.898         |
| Kreditni datumi neto                                      | 10.043        | 34.185        | 46.115        | 52.859        | 57.764        |
| Nematerijalna sredstva                                    | 237           | 367           | 388           | 406           | 421           |
| Nekretnine, postrojenja i oprema                          | 217           | 463           | 419           | 357           | 277           |
| Ostala sredstva   | 104           | 135           | 149           | 164           | 180           |
| <b>Ukupna sredstva</b>                                    | <b>25.536</b> | <b>48.996</b> | <b>64.988</b> | <b>74.768</b> | <b>80.118</b> |
| <b>Obaveze</b>  |               |               |               |               |               |
| Depoziti klijenata  | 18.885        | 37.000        | 51.800        | 59.570        | 62.549        |
| Pozajmice   | 479           | 2.200         | 2.420         | 2.662         | 2.928         |
| Ostale obaveze  | 316           | 400           | 400           | 400           | 400           |
| <b>Ukupne obaveze</b>                                     | <b>19.680</b> | <b>39.600</b> | <b>54.620</b> | <b>62.632</b> | <b>65.877</b> |
| <b>Kapital</b>  |               |               |               |               |               |
| Akcijski kapital  | 11.980        | 14.980        | 14.980        | 14.980        | 14.980        |
| Profit / (gubitak) tekuće godine                          | (1.453)       | (165)         | 973           | 1.767         | 2.105         |
| Akumulirani rezultat                                      | (4.672)       | (5.419)       | (5.585)       | (4.612)       | (2.845)       |
| <b>Ukupan kapital</b>                                     | <b>5.856</b>  | <b>9.396</b>  | <b>10.368</b> | <b>12.135</b> | <b>14.240</b> |
| <b>Ukupno kapital i obaveze</b>                           | <b>25.536</b> | <b>48.996</b> | <b>64.989</b> | <b>74.768</b> | <b>80.118</b> |

Tabela 21 – Ostali bitni projektovani pokazatelji za period 2020 do 2023

| Bilans stanja                         | Dec.19 | Dec.20 | Dec.21 | Dec.22 | Dec.23 |
|---------------------------------------|--------|--------|--------|--------|--------|
| Kamatonosna aktiva                    | 12.044 | 39.796 | 53.970 | 62.286 | 67.662 |
| Kamatonosna pasiva                    | 19.364 | 39.200 | 54.220 | 62.232 | 65.477 |
| % kamatonosne aktive u ukupnoj aktivi | 47%    | 81%    | 83%    | 83%    | 84%    |
| % kamatonosne pasive u ukupnoj pasivi | 76%    | 80%    | 83%    | 83%    | 82%    |
| Prihod od kamate                      | 916    | 2.111  | 3.040  | 3.772  | 4.251  |
| Rashodi kamate                        | (172)  | (192)  | (265)  | (326)  | (356)  |
| Kredit/depoziti (L/D ratio)           | 71%    | 100%   | 95%    | 94%    | 98%    |
| CIR (cost/Income ratio)               | -316%  | -95%   | -67%   | -56%   | -50%   |
| ROE                                   | -25%   | -2%    | 9%     | 15%    | 15%    |

## 9. . PODACI O AKTIVNOSTIMA ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA

Istraživačko razvojni poslovi Banke dominantno se odnose na istraživanja i analize bankarskog tržišta i druge analize potrebne za donošenje odluka, te poslovnih i razvojnih planova koji su u funkciji ostvarenja strateških ciljeva Banke.

Ključne vrijednosti i garancija ostvarenja deklariranih poslovnih ciljeva Banke jesu njeni zaposleni koji posjeduju potrebne kvalifikacije i informatičko - tehnološku osnovu za kvalitetno obavljanje bankarskih poslova. S tim u vezi, kontinuirana edukacija, stručno usavršavanje i unapređenje vještina zaposlenih su stalni ciljevi Banke.

## 10. INFORMACIJE O OTKUPU SOPSTVENIH AKCIJA, ODNOSNO UDJELA

Tokom 2019.godine Banka nije otkupljivala sopstvene akcije.

## 11. POSLOVNE JEDINICE

Tokom 2019. godine Banka je svoje poslovne aktivnosti obavljala u centrali u njenom sjedištu u Podgorici, kao i u jednoj filijali Banke na istoj adresi.

## 12. PODACI O FINANSIJSKIM INSTRUMENTIMA OD ZNAČAJA ZA PROCJENU FINANSIJSKOG POLOŽAJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA

Na osnovu podataka sadržanih u tačkama 5. i 6. 2. BILANS STANJE I BILANS USPJEHA može se zaključiti da su na kraju poslovne 2019. godine za procjenu finansijskog položaja Banke od ključnog značaja sledeći finansijski instrumenti:

- Gotovina i sredstva kod CBCG;
- Krediti i potraživanja od banaka;
- Krediti i potraživanja od klijenata;
- Hartije od vrijednosti;
- Depoziti klijenata;
- Pozajmljena sredstva;
- Kapital.

### 13. CILJEVI, METODE I POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA

Banka je u svom poslovanju najviše izložena kreditom riziku i time je najveći fokus dat na upravljanju i kontinuiranom razvoju i unaprjeđenju upravljanja kreditnim rizikom, ali ne zanemaruje se uticaj drugih rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju kao što su rizik likvidnosti, operativni rizik, tržišni rizik, rizik zemlje i slično.

Strategija upravljanja rizicima predstavlja sveobuhvatan opšti dokument kojim se uređuje oblast upravljanja rizicima u Banci. U cilju efikasnijeg upravljanja rizicima, na operativnom nivou, Banka je razvila posebne politike i procedure za upravljanje rizicima koje su dizajnirane da identifikuju i analiziraju rizike, da definišu odgovarajuće limite i kontrole za upravljanje rizicima, kao i da prate izloženost Banke pojedinim rizicima. Politike i procedure za upravljanje rizicima su predmet redovne kontrole u cilju adekvatnog odgovora na nastale promjene na tržištu, proizvodima i uslugama.

Odbor direktora ima sveobuhvatnu odgovornost za uspostavljanje i nadzor nad okvirom za upravljanje rizicima. Odbor direktora je osnovao Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO), Kreditni odbor i Odbor za reviziju.

Sektor za upravljanje rizicima je odgovoran za praćenje izloženosti Banke pojedinim rizicima o čemu mjesečno izvještava Odbor direktora.

#### Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed neizvršenja obaveza dužnika prema Banci. Banka odobrava kredite u saglasnosti sa poslovnom politikom, usaglašavajući rokove dospjeća odobrenih kredita i politiku kamatnih stopa sa namjenom kredita i kreditnom sposobnošću dužnika.

Politika upravljanja kreditnim rizikom polazi od zakonske obaveze Banke propisane Zakonom o bankama i podzakonskim aktima, ali i od opšteprihvaćenih međunarodnih načela za upravljanje kreditnim rizikom i pozitivne prakse za procjenu kreditnog rizika.

Cilj politike je uspješno ostvarivanje Kreditne politike i Strategije upravljanja rizicima na način što će se preciznije utvrditi oblasti u kojima se vrši identifikacija izvora kreditnog rizika, metode za identifikaciju, metode i vremenski okviri za mjerenje kreditnog rizika, limiti i postupci kontrolisanja pojedinačnih i ukupnih izloženosti kreditnom riziku uz uvažavanje veličine Banke i složenosti proizvoda, način i dinamika izvještavanja i informisanja Odbora Direktora i Uprave Banke o upravljanju kreditnim rizikom, kao i metode i vremenske okvire naknadne provjere kvaliteta upravljanja kreditnim rizikom.

Konkretno, upravljanje kreditnim rizikom pokriva dva glavna aspekta kreditnih aktivnosti:

- 1.) Prethodnu procjenu rizika koji se preuzima - prethodnom analizom, koja se formalizuje kreiranjem kreditnog fajla, koji odobravaju nadležni organi;
- 2.) Redovno praćenje plasmana, odnosno preuzetog rizika. Nakon odobrenja plasmana, Banka je izložena rizicima koji stalno evoluiraju u zavisnosti od stanja klijenta ili drugih internih ili eksternih faktora. Stoga je potrebno redovno pratiti rizike sa ciljem zaštite interesa Banke.

Upravljanje kreditnim rizikom obuhvata sve aspekte procjene rizika prije odobravanja plasmana, kao i praćenje plasmana do konačne otplate.

Upravljanje izloženosti kreditnom riziku vrši se redovnom analizom sposobnosti korisnika kredita i potencijalnih korisnika kredita da otplaćuju obaveze po osnovu kamate i glavnice.

Banka je uspostavila sistem za praćenje plasmana na pojedinačnom i na portfolio nivou, kao i sistem za adekvatno rezervisanje i izdvajanje ispravki vrijednosti za kreditni rizik. Na ovaj način na vrijeme se identifikuju potencijalno problematični krediti i omogućava blagovremeno preduzimanje aktivnosti za naplatu.

U skladu sa limitima propisanim od strane Centralne banke Crne Gore, granska koncentracija kredita, kao i koncentracija izloženosti najvećih dužnika, su predmet kontinuiranog praćenja.

*Preuzete i potencijalne obaveze po osnovu kredita*

Primarna svrha ovih instrumenta je da se obezbijedi da sredstva budu dostupna klijentu u skladu sa zahtjevima. Garancije i aktivirani akreditivi predstavljaju neopozive garancije Banke da će izvršiti plaćanje u slučaju da klijent ne može da ispuni svoje obaveze prema trećim stranama, i stoga nose isti kreditni rizik kao i krediti. Dokumentarni i komercijalni akreditivi – koji predstavljaju pisanu izjavu o obavezi Banke preuzetoj u ime klijenta, a kojom se trećem licu daje ovlaštenje da kod Banke vuče mjenice do iznosa dogovorenog posebnim uslovima – su obezbijeđeni osnovnom isporukom robe na koju se odnose, te stoga, nose manji rizik nego direktna pozajmica.

Kreditni portfolio na kraju 2019.godine iznosi EUR 10.377 hiljada dok je vanbilansna izloženost EUR 1.364 hiljada, i klasifikacija ovih potraživanja data je u tabeli ispod.

*Tabela 22 – Pregled izloženosti i ispravki vrijednost na 31.12.2019*

| R. BR     | OPIS             | 31.12.2019    |              | 31.12.2018    |              |
|-----------|------------------|---------------|--------------|---------------|--------------|
|           | Kategorija       | Izloženost    | Ispravka vr. | Izloženost    | Ispravka vr. |
| <b>I</b>  | <b>Bilans</b>    | <b>10.377</b> | <b>334</b>   | <b>12.797</b> | <b>347</b>   |
| 1         | A                | 5.721         | 36           | 9.652         | 19           |
| 2         | B                | 4.202         | 229          | 3.037         | 285          |
| 3         | C                | 367           | 34           | 11            | 7            |
| 4         | D                | -             | -            | -             | -            |
| 5         | E                | 86            | 35           | 97            | 36           |
| <b>II</b> | <b>Vanbilans</b> | <b>1.364</b>  | <b>46</b>    | <b>1.178</b>  | <b>25</b>    |

Na 31.decembar 2019.godine, ispravke vrijednosti su obračunate u skladu sa MSFI 9 i za bilansne izloženosti iznose EUR 334 hiljada, dok za vanbilansne izloženosti iznose EUR 46 hiljada.

**Tržišni rizici**

Banka trenutno nema i ne planira da ima trgovačku knjigu, te se konstatuje da, na 31.decembar 2019. godine, Nova Banka nije izložena tržišnom riziku osim u dijelu tržišnog rizika koji je ograničen na devizni rizik.



### **Devizni rizik**

Upravljanje deviznim rizikom je definisano Strategijom upravljanja rizicima i Politikom upravljanja rizikom kamatne stopa iz bankarske knjige i tržišnim rizicima. U ovim aktima je definisan način na koji banka identifikuje, mjeri, kontroliše i ublažava te nadzire devizni rizik. Mjerenje deviznog rizika se vrši primjenom GAP analize za devizni rizik, dok je kontrola uspostavljena kroz sistem limitiranja dugih, kratkih i neto pozicija pojedinačno po valutama i agregatno posmatrano. Na dnevnoj osnovi Odjeljenje za upravljanje sredstvima prati i upravlja valutnim pozicijama, vodeći računa o iznosu i karakteru valutnih pozicija. Sektor za upravljanje rizicima na mjesečnoj osnovi izvještava Komitet za upravljanje aktivom i pasivom o bitnim aspektima upravljanja deviznim rizikom.

Finansijska pozicija i novčani tokovi Banke su izloženi efektima promjena kursa valuta. Izloženost deviznom riziku se redovno prati putem usklađivanja sa limitima propisanim od strane Centralne banke Crne Gore.

Izloženost Banke riziku od promjena kursa valuta na 31. decembar 2019.godine je bila niska, sa ukupnom otvorenom pozicijom od EUR 19 hiljada. Saldo duge pozicije u stranoj valuti, u eurskoj protivvrijednosti, na 31.decembar 2019. godine iznosio je EUR 983 hiljada i kratke EUR 964 hiljada.

### **Rizik od promjene kamatnih stopa**

Upravljanje rizikom kamatne stopa iz bankarske knjige je definisano Strategijom upravljanja rizicima i Politikom upravljanja rizikom kamatne stopa iz bankarske knjige i tržišnim rizicima. Rizik od promjene kamatnih stopa predstavlja rizik da će budući novčani tokovi finansijskog instrumenta biti podložni oscilacijama usljed promjenljivih kamatnih stopa na tržištu. Kamatni rizik fer vrijednosti predstavlja rizik da će vrijednost finansijskog instrumenta biti podložna oscilacijama usljed promjenljivih kamatnih stopa na tržištu. Banka je izložena efektima promjene važećih kamatnih stopa na tržištu i to po osnovu rizika od promjene kamatnih stopa na novčane tokove. Kao posljedica takvih promjena može doći do povećanja kamatnih marži, međutim, one mogu umanjiti dobit ili dovesti do gubitka u slučaju neočekivanih kretanja. Kamatne stope se zasnivaju na tržišnim stopama tako da Banka redovno vrši ponovno određivanje cijena.

Naredna tabela prikazuje kamatonosna i nekamatonosna sredstva i obaveze Banke na dan 31. decembra 2019. godine:

Tabela 23 - Kamatonosna i nekamatonosna sredstva i obaveze Banke

| U hiljadama EUR  | Kamatonosno   | Nekamatonosno | Ukupno        |
|--|---------------|---------------|---------------|
| <b>SREDSTVA</b>  |               |               |               |
| Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka | 7.798         | 1.735         | 9.533         |
| Kredit i potraživanja od banaka                          | 3.416         | (16)          | 3.400         |
| Kredit i potraživanja od klijenata                       | 10.363        | (321)         | 10.042        |
| Investicione hartije od vrijednosti                      | 2.000         | 1             | 2.001         |
| <b>Ukupna sredstva</b>                                   | <b>23.577</b> | <b>1.399</b>  | <b>24.976</b> |
| <b>OBAVEZE</b>   |               |               |               |
| Depoziti klijenata                                       | 15.333        | 3.467         | 18.800        |
| Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata                | 479           | -             | 479           |
| <b>Ukupno obaveze</b>                                    | <b>15.812</b> | <b>3.995</b>  | <b>19.807</b> |
| <b>Izloženost riziku od promjene kamatnih stopa:</b>     |               |               |               |
| -31.decembar 2019.godine                                 | 7.765         | (2.596)       | 5.169         |
| -31.decembar 2018.godine                                 | 9.073         | (2.292)       | 6.781         |

Izloženost riziku od promjene kamatnih stopa na dan 31. decembra 2019. godine prikazana je u sljedećoj tabeli:

Tabela 24 – Rizik od promjene kamatnih stopa

| Kamatno osjetljiva aktiva u 000 EUR                  | Do mjesec dana | Od 1 do 3 mjeseca | Od 3 do 6 mjeseci | Od 6 do 12 mjeseci | Preko 1 godine | Ukupno         |
|--|----------------|-------------------|-------------------|--------------------|----------------|----------------|
| <b>Kamatonosni depoziti u ostalim institucijama</b>  | 11.214         | -                 | -                 | -                  | -              | 11.214         |
| <b>Kamatonosne hartije od vrijednosti</b>            | -              | -                 | -                 | -                  | 2.000          | 2.000          |
| <b>Kredit i potraživanja od klijenata</b>            | 861            | 969               | 2.110             | 2.728              | 3.695          | 10.363         |
| <b>Ukupno</b>  | <b>12.075</b>  | <b>969</b>        | <b>2.110</b>      | <b>2.728</b>       | <b>5.695</b>   | <b>23.577</b>  |
| <b>% od ukupne kamatonosne aktive</b>                | <b>51,22%</b>  | <b>4,11%</b>      | <b>8,95%</b>      | <b>11,57%</b>      | <b>24,15%</b>  | <b>100,00%</b> |
| <b>Kamatno osjetljiva pasiva</b>                     |                |                   |                   |                    |                |                |
| <b>Kamatonosni depoziti klijenata</b>                | 8.580          | 1.273             | 1.050             | 1.700              | 2.730          | 15.333         |
| <b>Kamtonosne pozajmice</b>                          | 9              | 18                | 28                | 65                 | 359            | 479            |
| <b>Ukupno</b>  | <b>8.589</b>   | <b>1.291</b>      | <b>1.078</b>      | <b>1.765</b>       | <b>3.089</b>   | <b>15.812</b>  |
| <b>% od ukupne kamatonosnih Obaveza</b>              | <b>54,32%</b>  | <b>8,16%</b>      | <b>6,82%</b>      | <b>11,16%</b>      | <b>19,54%</b>  | <b>100,00%</b> |
| <b>Izloženost riziku od promjene kamatnih stopa:</b> |                |                   |                   |                    |                |                |
| - 31. decembra 2019.                                 | 3.486          | -322              | 1.032             | 963                | 2.606          | 7.765          |
| - 31. decembra 2018.                                 | 1.995          | 464               | 1.503             | -236               | 5.347          | 9.073          |
| <b>Kumulativni GAP:</b>                              |                |                   |                   |                    |                |                |
| -31. decembra 2019.                                  | 3.486          | 3.164             | 4.196             | 5.159              | 7.765          |                |
| - 31. decembra 2018.                                 | 1.995          | 2.459             | 3.962             | 3.726              | 9.073          |                |

## Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja rizik da Banka neće moći obezbijediti dovoljno novčanih sredstava za izmirenje obaveza u trenutku njihove dospelosti, ili rizik da će Banka za izmirivanje dospjelih obaveza morati obezbjeđivati novčana sredstva po razumnoj cijeni i blagovremeno.

Usklađenost i kontrolisana neusklađenost dospjeća i kamatnih stopa po osnovu sredstava i obaveza su od velikog značaja za rukovodstvo Banke. Nije uobičajeno da Banka ima kompletno usklađenu poziciju, budući da poslovne transakcije često imaju neodređen rok dospjeća i da su različitih vrsta. Neusklađena pozicija potencijalno povećava profitabilnost, ali i povećava rizik od gubitka.

Dospjeća sredstava i obaveza i sposobnost Banke da po prihvatljivim troškovima obezbijedi izvore sredstava po dospelju obaveza, važan su činilac u procjeni likvidnosti Banke i njene izloženosti promjenama kamatnih stopa i kurseva.

Potrebe za likvidnošću za pokrivanje garancija i preuzetih obaveza su na kraju 2019.godine iznose EUR 1.364 hiljada.

Na dan 31.decembra 2019. godine Banka je upravljala rizikom likvidnosti u skladu sa usvojenom Strategijom upravljanja rizicima, Politikom upravljanja rizikom likvidnosti i drugim aktima kojima je regulisano upravljanje rizikom likvidnosti. Za mjerenje rizika likvidnosti Banka koristi GAP analizu. Pored dnevnog praćenja rizik likvidnosti se prati na desetodnevnoj i mjesečnoj osnovi kroz sistem izvještavanja supervizora i Komiteta za upravljanje aktivom i pasivom.

Po metodologiji CBCG za pokazatelj likvidnosti uzima se odnos potraživanja, likvidnih sredstava (gotovina, žiro račun, čekovi, sredstva na računima kod domaćih banaka, sredstva kod agenata platnog prometa, sredstva na računima kod ino banaka - depoziti po viđenju i obavezna rezerva) i dospjele obaveze (obaveze po primljenim kreditima, obaveze po kamatama i naknadama, obaveze po oročenim depozitima, 30% depozita po viđenju, 10% odobrenih a neiskorišćenih neopozivih kreditnih obligacija - kreditne linije, ostale dospjele obaveze.



Obračun dnevnog pokazatelja likvidnosti na 31.decembar 2019.godine je prikazan u narednoj tabeli:

Tabela 25 – Pokazatelj likvidnosti 31.decembar 2019

| R.br.     | OPIS  | IZNOS u 000<br>EUR |
|-----------|---|--------------------|
| <b>I</b>  | <b>Likvidna sredstva/potraživanja</b>   | <b>12.212</b>      |
| 1.        | Gotovina  | 997                |
| 2.        | Sredstva na računu za poravnanje kod Centralne banke                          | 7.061              |
| 3.        | Ostala novčana potraživanja   | -                  |
| 4.        | Sredstva na računima kod domaćih banaka (depoziti po viđenju)                 | -                  |
| 5.        | Sredstva kod agenata platnog prometa  | 0                  |
| 6.        | Sredstva na računima kod inobanaka (depoziti po viđenju)                      | 3.416              |
| 7.        | Obavezna rezerva kod CBCG (shodno važećoj odluci)                             | 737                |
| <b>II</b> | <b>Dospjele obaveze za kredite i pozajmice</b>                                | <b>3.712</b>       |
| 1.        | Dospjele obaveze po primljenim kreditima                                      | 0                  |
| 2.        | Dospjele obaveze po kamatama i naknadama                                      | 0                  |
| 3.        | Dospjele obaveze po oročenim depozitima                                       | 0                  |
| 4.        | 30% Depozita po vidjenju  | 3.538              |
| 5.        | 10% Odobrene a neiskorišćene, neopozive kreditne obligacije (kreditne linije) | 41                 |
| 6.        | Ostale dospjele obaveze   | 133                |
|           | <b>SUFICIT / DEFICIT ( I - II )</b>   | <b>8.499</b>       |
|           | <b>Pokazatelj likvidnosti ( I / II )</b>                                      | <b>3,29</b>        |

Banka

je izložena dnevnim zahtjevima za povlačenje sredstava od strane komitenata, koji utiču na raspoloživa novčana sredstva sa tekućih računa i depozita. Banka nema potrebu da održava nivo novčanih sredstva da bi izašla u susret svim potencijalnim zahtjevima, procjenjujući da se minimalni nivo reinvestiranja dospjelih sredstava može sa sigurnošću predvidjeti.

Ostali pokazatelji likvidnosti banke po kvartalima su dati u tabeli:

Tabela 26 – Pokazatelji likvidnosti

| Opis   | 31.12.2019 | 30.9.2019 | 30.6.2019 | 31.03.2019 | 31.12.2018 |
|--|------------|-----------|-----------|------------|------------|
| <b>Likvidna aktiva</b>                           | 12.212     | 11.986    | 6.835     | 10.824     | 9.923      |
| <b>Ukupna aktiva</b>                             | 25.536     | 28.245    | 22.995    | 27.225     | 25.910     |
| <b>Kratkoročne obaveze</b>                       | 14.569     | 14.573    | 6.840     | 11.272     | 17.604     |
| <b>Likvidna aktiva /<br/>ukupna aktiva</b>       | 47,82%     | 42,44%    | 29,72%    | 39,76%     | 38,30%     |
| <b>Likvidna aktiva /<br/>kratkoročne obaveze</b> | 83,82%     | 82,25%    | 99,92%    | 96,03%     | 56,37%     |
| <b>Koeficijent dnevne<br/>likvidnosti</b>        | 3,29       | 2,68      | 2,97      | 3,02       | 3,01       |
| <b>Odnos bruto kredita i<br/>depozita</b>        | 51,86%     | 58,13%    | 78,41%    | 63,67%     | 67,92%     |

Tabela 27 - Ročna uskladenost sredstava i obaveza

| U hiljadama EUR  | Do<br>mjesec<br>dana | Od 1 do<br>3<br>mjeseca | Od 3 do<br>6<br>mjeseci | Od 6 do<br>12<br>mjeseci | Od 1 do<br>5<br>godina | Preko 5<br>godina | Ukupno        |
|--|----------------------|-------------------------|-------------------------|--------------------------|------------------------|-------------------|---------------|
| <b>Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka:</b>             |                      |                         |                         |                          |                        |                   |               |
| <b>Gotovina i gotovinski ekvivalenti</b>                                     | 8.059                | -                       | -                       | -                        | -                      | -                 | 8.059         |
| <b>Sredstva izdvojene obavezne rezerve</b>                                   | 737                  | -                       | -                       | -                        | 738                    | -                 | 1.475         |
| <b>Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti:</b>                    |                      |                         |                         |                          |                        |                   |               |
| <b>potraživanja od banaka</b>  | 3.416                | -                       | -                       | -                        | -                      | -                 | 3.416         |
| <b>potraživanja od klijenata</b>   | 861                  | 969                     | 2.061                   | 2.734                    | 2.835                  | 903               | 10.363        |
| <b>Hartije od vrijednosti koje se drže do dospijanja</b>                     | -                    | -                       | -                       | 2.000                    | -                      | -                 | 2.000         |
| <b>Ostala finansijska sredstva</b>   | 10                   | -                       | -                       | -                        | -                      | -                 | 10            |
| <b>Kamatna potraživanja, vremenska razgraničenja i ispravke vrijednosti*</b> | 37                   | -                       | -                       | 1                        | -371                   | -                 | -333          |
| <b>Ukupno</b>  | <b>13.083</b>        | <b>969</b>              | <b>2.061</b>            | <b>4.734</b>             | <b>3.573</b>           | <b>903</b>        | <b>25.323</b> |
| <b>Finansijske obaveze koje se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti:</b>    |                      |                         |                         |                          |                        |                   |               |
| <b>Depoziti klijenata i banaka</b>   | 12.045               | 1.273                   | 1.050                   | 1.700                    | 2.720                  | 10                | 18.798        |
| <b>Pozajmice od investiciono razvojnog fonda</b>                             | 9                    | 18                      | 28                      | 65                       | 359                    | -                 | 479           |
| <b>Kamate i vremenska razgraničenja*</b>                                     | 9                    | 38                      | 10                      | 15                       | 12                     | 1                 | 85            |
| <b>Ostale obaveze</b>  | 167                  | -                       | -                       | -                        | 2                      | -                 | 169           |
| <b>Ukupno</b>  | <b>12.221</b>        | <b>1.291</b>            | <b>1.078</b>            | <b>1.765</b>             | <b>3.081</b>           | <b>10</b>         | <b>19.446</b> |
| <b>Ročna neusklađenost</b>   |                      |                         |                         |                          |                        |                   |               |
| <b>- 31. decembra 2019. godine</b>   | <b>862</b>           | <b>(322)</b>            | <b>983</b>              | <b>2.969</b>             | <b>492</b>             | <b>893</b>        | <b>5.877</b>  |
| <b>- 31. decembra 2018. godine</b>   | <b>(684)</b>         | <b>367</b>              | <b>1.508</b>            | <b>-227</b>              | <b>4.945</b>           | <b>1.106</b>      | <b>7.015</b>  |
| <b>Kumulativni GAP:</b>  |                      |                         |                         |                          |                        |                   |               |
| <b>- 31. decembra 2019. godine</b>   | <b>862</b>           | <b>540</b>              | <b>1.523</b>            | <b>4.492</b>             | <b>4.984</b>           | <b>5.877</b>      |               |
| <b>- 31. decembra 2018. godine</b>   | <b>(684)</b>         | <b>(317)</b>            | <b>1.191</b>            | <b>964</b>               | <b>5.909</b>           | <b>7.015</b>      |               |
| <b>% od ukupnog izvora sredstva</b>  |                      |                         |                         |                          |                        |                   |               |
| <b>- 31. decembra 2019. godine</b>   | <b>4,43%</b>         | <b>2,78%</b>            | <b>7,83%</b>            | <b>23,10%</b>            | <b>25,63%</b>          | <b>30,22%</b>     |               |
| <b>- 31. decembra 2018. godine</b>   | <b>-3,70%</b>        | <b>-1,72%</b>           | <b>6,45%</b>            | <b>5,22%</b>             | <b>32,00%</b>          | <b>37,99%</b>     |               |

### Operativni rizik

Upravljanje operativnim rizikom u Banci se sprovodi u skladu sa Politikom za upravljanje operativnim rizicima kao i relevantnim procedurama, gdje je precizno definisan način identifikacije, ocjenjivanja i savladavanja, odnosno praćenje, upravljanje i davanje prijedloga mjera za otklanjanje izloženosti i posljedica nastalih po osnovu izloženosti operativnim rizicima.

Mjerenje, odnosno procjena operativnog rizika vrši se kroz kvantitativnu i/ili kvalitativnu procjenu idenifikovanog operativnog rizika. Pri tome, Banka vrši identifikaciju operativnih rizika, klasifikujući ih mjerenjem mogućeg finansijskog uticaja i učestalosti događaja koji mogu da prouzrokuju gubitke.

U cilju što efikasnijeg upravljanja operativnim rizikom organizacione jedinice su u obavezi da dostavljaju izvještaje o nastalim štetnim događajima i identifikovanim operativnim rizicima za period izvještavanja.

U postupku identifikacije izvora operativnog rizika, Banka naročito voditi računa da identifikuje rizike koji proizilaze iz:

- neadekvatnog informacionog i drugih sistema u Banci;
- prekida u poslovanju i kvara sistema (na primjer: kvarovi vezani za informacionu tehnologiju, telekomunikacioni problemi, prekidi u radu i sl.);
- nemogućnosti adekvatnog integrisanja ili održivosti informacionih i drugih sistema, u slučaju statusnih promjena Banke;
- protivpravnog i neadekvatnog postupanja zaposlenih u banci, kao što su pokušaji pronevjera, pranja novca, neovlašćeni pristup računima klijenata, zloupotreba povjerljivih informacija, davanje lažnih ili pogrešnih informacija o stanju banke, neažurnost u izvršavanju poslova, greške pri unosu podataka, nepridržavanje dobrih poslovnih praksi u radu i sl.;
- angažovanja lica izvan Banke za obavljanje poslova za Banku;
- radnji, odnosno nečinjenja koja mogu uzrokovati sudske i druge sporove protiv Banke (pravni rizik);
- spoljnih protivpravnih radnji, kao što su krađa, neovlašćeni prenos sredstava, neovlašćeno ulaženje u bazu podataka, nezakonito pribavljanje dokumenata Banke i sl.;
- događaja koji se ne mogu predvidjeti, kao što su elementarne i druge nepogode, terorizam i sl.

Evidencija događaja podrazumijeva sistematsko prikupljanje i analizu podataka o operativnim rizicima u poslovanju Banke koji su doveli do gubitaka. Shodno Politici za upravljanje operativnim rizikom, Banka je u 2019. godini sprovela procese samoprocjene rizika i kontrole i scenario analize.

#### 14. ADEKVATNOST KAPITALA

##### Sopstvena sredstva

Banka je dužna da javno objelodani informacije i podatke koji se odnose na iznos sopstvenih sredstava, i to:

- 1) sažete informacije koje sadrže glavne karakteristike svih stavki koje se uključuju u izračunavanje sopstvenih sredstava i njegovih elemenata;
- 2) iznos osnovnog kapitala, uz posebno javno objelodanjivanje svih stavki koje se uključuju u osnovni kapital i odbačnih stavki;
- 3) ukupni iznos dopunskog kapitala;
- 4) odbačne stavke od osnovnog i dopunskog kapitala, i
- 5) ukupna sopstvena sredstva, umanjena za odbačne stavke.

Tabela 28 – Pregled sopstvenih sredstava za 2019 godinu

|                  |   | u 000 Eur     |
|------------------|---|---------------|
|                  |   | 31.12.2019    |
| <b>I</b>         | <b>Osnovni elementi sopstvenih sredstava</b>  | <b>11.980</b> |
|                  | <i>Nerasporedjena dobit prethodnih godina - efekti primjene MSFI9</i>   | <i>(71)</i>   |
|                  | <i>Uplaćeni akcionarski kapital</i>   | <i>11.909</i> |
| <b>II</b>        | <b>Odbačne stavke pri izračunu osnovnog kapitala</b>  | <b>5.103</b>  |
|                  | <i>Gubitak iz prethodnih godina</i>   | <i>4.601</i>  |
|                  | <i>Gubitak iz tekuće godine</i>   | <i>1.453</i>  |
|                  | <i>Nematerijalna imovina</i>  | <i>237</i>    |
|                  | <i>Pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke</i> | <i>146</i>    |
| <b>III(I-II)</b> | <b>Osnovni kapital</b>  | <b>5.472</b>  |

Na dan 31.decembar 2019. godine, odbačne stavke koje umanjuju sopstvena sredstva Banke odnose se na:

- Ostvareni gubitak u prethodnim godinama od EUR 4.601 hiljada,
- Ostvareni gubitak u tekućoj godini od EUR 1.453 hiljada,
- Knjigovodstvena vrijednost nematerijalnih sredstva Banke na 31.decembar 2019.godine u iznosu od EUR 237 hiljada,
- Pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke u iznosu od EUR 146 hiljada.

U skladu sa poslovnim planom koji je novi vlasnik banke Adiatc Capital LLC predao Centralnoj Banci Crne Gore, planirana je dokapitalizacija banke u prvom kvartalu 2020.godine u iznosu od EUR 3 miliona.

Rizikom ponderisana bilansna i vanbilansna aktiva, formirana u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka, na dan 31.decembar 2019. godine iznosi EUR 11.224 hiljada.

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka, a koja je u primjeni na dan 31.decembar 2019. godine, Banka je obavezna da održava minimalni koeficijent solventnosti od 10%.

Koeficijent solventnosti banke na dan 31.12.2019.godine iznosi **42,24%** i iznad je zakonom propisanog limita od 10%.